ZESZYT NR 23

Katalog dobrych praktyk w edukacji

Część druga

ŁÓDŹ 2019

PRACA ZBIOROWA POD REDAKCJĄ: GRAŻYNY ADAMIEC I JANUSZA MOOSA

AUTORZY REKOMENDACJI: Adamiec Grażyna (ŁCDNiKP); Andrzejczak Donata (ŁCDNiKP); Bednarek Aleksandra, SP nr 122 Łódź; Ciesiołkiewicz Elżbieta (ŁCDNiKP); Jastrzębska Gzella Hanna ŁCDNiKP; Koludo Anna (ŁCDNiKP); Koper Ewa (ŁCDNiKP); Krawczak Paweł (ŁCDNiKP); Langner Barbara (ŁCDNiKP); Michalak Maria (ŁCDNiKP); Michalska Henryka, ZSP nr 9 Łódź; Mikina Agnieszka (ŁCDNiKP); Misiak Tomasz (ŁCDNiKP); Miszczak Paweł, SP nr 44 Łódź, Muras Barbara (ŁCDNiKP); Orda Joanna (ŁCDNiKP); Piekarska Bożena (ŁCDNiKP); Preczyńska Barbara (ŁCDNiKP); Redlicka Małgorzata (ŁCDNiKP); Rosiak Izabela (ŁCDNiKP); Sienna Małgorzata (ŁCDNiKP); Stefańczyk Joanna, XV LO Łódź; Stompel Maria (ŁCDNiKP); Szaruga Sławomir (ŁCDNiKP); Wajgner Maria (ŁCDNiKP); Wojciechowska Jolanta; Anna Wróblewska, SP nr 12 Łódź; Zankowski Ryszard (ŁCDNiKP); Zientalska Anna (ŁCDNiKP)

REDAKCJA TECHNICZNA: DOROTA CERAN I JOANNA CYRAŃSKA

PROJEKT OKŁADKI: KRYSTYNA JANKOWSKA

SKŁAD I ŁAMANIE: GRAŻYNA ADAMIEC

© ŁÓDZKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO 2019

WYDAWNICTWO I PRACOWNIA POLIGRAFICZNA
ŁÓDZKIEGO CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO
90-142 ŁÓDŹ, UL. KOPCIŃSKIEGO 29
TEL. (42) 678 33 78, FAX. (42) 678 07 98
E-MAIL:WCDNIKP@WCKP.LODZ.PL
www.wckp.lodz.pl

Spis treści. Katalog dobrych praktyk w edukacji. Zeszyt 23, część druga

Katalogowanie dobrych praktyk w edukacji. Grażyna Adamiec. Janusz Moos …… 7

Przedszkole Miejskie nr 9 w Łodzi. „Play and learn – baw się i ucz". Program zajęć dwujęzycznych. Karolina Janowska, Anna Kozłowska 9

Przedszkole Miejskie nr 9 w Łodzi. Projekt edukacyjny „Gimnastyka dla smyka". Ewa Godala 11

Przedszkole Miejskie nr 9 w Łodzi. Projekt edukacyjny „Podróże po polskich miastach". Ewa Godala, Dagmara Bednarek, Karolina Janowska 13

Przedszkole Miejskie nr 35 w Łodzi. „Taniec jedną z form wspierania rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym" - program własny. Beata Hummelm, Barbara Kiełbasa 15

Przedszkole Miejskie nr 35 w Łodzi. „Kraina wartości" oparty na formule warsztatów dla rodziców - projekt edukacyjny. Kamila Perlińska 17

Przedszkole Miejskie nr 47 w Łodzi. „Trele morele" - kółko teatralne dla rodziców. Ewelina Ptaszek 19

Przedszkole Miejskie nr 47 w Łodzi. „Śpiewam i recytuję" – rozwijanie kompetencji językowych. Ewelina Ptaszek 20

Przedszkole Miejskie nr 58 w Zespole Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi. Projekt edukacyjny „Dziecko aktywnym mieszkańcem Małej Ojczyzny". Marta Buczkowska 21

Przedszkole Miejskie nr 90 w Łodzi**.** Projekt edukacyjny „Aniołkowe Granie"- propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego. Ewelina Siedlecka, Dominika Sznajder 24

Przedszkole Miejskie nr 90 w Łodzi**.** Projekt edukacyjny „100 – lat Odzyskania Niepodległości". Ewelina Siedlecka, Dominika Sznajder 26

Przedszkole Miejskie nr 109 z Oddziałami Integracyjnymi w Łodzi. Zastosowanie symultaniczno – sekwencyjnej metody nauki czytania w pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym. Ewa Adamiak 28

Szkoła Podstawowa nr 3 w Łodzi. Orientacja zawodowa najmłodszych. Urszula Brzezińska 34

Szkoła Podstawowa nr 7 w Łodzi. Pracownia Gosi i Zuzi. Małgorzata Sadowska, Zuzanna Stefańska, Monika Suchan 35

Szkoła Podstawowa nr 12 w Łodzi. „Roztańczona klasa”. Elżbieta Błaszczyk, Izabela Muszyńska, Piotr Sieradzki, Katarzyna Pasiak 36

Szkoła Podstawowa nr 12 w Łodzi. „Metoda Montessori w edukacji wczesnoszkolnej”. Agata Kucharczyk 38

Szkoła Podstawowa nr 29 w Łodzi, XLVII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi. Totalne Dyktando w Łodzi. Kamil Dyjankiewicz, Olga Dyjankiewicz 40

Szkoła Podstawowa nr 44 w Łodzi. Doświadczenia w organizowaniu klasy dwujęzycznej w szkole podstawowej. Paweł Miszczak 43

Szkoła Podstawowa nr 109 w Łodzi. Programowanie z ozobotem. Bożena Piekarska 46

Szkoła Podstawowa nr 109 w Łodzi. Język niemiecki nie tylko od siódmej klasy. Maciej Binkowski 48

Szkoła Podstawowa nr 120 w Łodzi. „ODKRYJ PASJĘ”- projekt wczesnej orientacji zawodowej dzieci. Katarzyna Lisowska, Patrycja Łodwig, Paulina Karolczak 52

Szkoła Podstawowa nr 122 w Łodzi. Projekt: JAKIE ZAWODY PRACUJĄ DLA PRZEMYSŁU MODY? Aleksandra Bednarek 55

Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi. Wieczór Wigilijny. Monika Marks, Magdalena Demus 58

XV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi. Edukacja obywatelska i samorządowa. Joanna Stefańczyk 60

XLII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi. Planowanie przyszłości edukacyjno-zawodowej. Studiowanie na zagranicznych uczelniach. Lucyna Górna, Anna Zientalska 63

XLII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi. Klasa dziennikarsko-filmowa pod patronatem TVP3 Łódź - innowacja pedagogiczna. Lucyna Górna, Renata Wrona .. 65

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi. „Łączenie Światów”- zmniejszanie barier w komunikacji z osobami niedosłyszącymi. Piotr Pluskota, Renata Masica 69

Zespół Szkół Przemysłu Mody w Łodzi. Szkoła Mody w Łodzi. Maria Michalak ... 71

Zespół Szkół Rzemiosła w Łodzi. Nowoczesne technologie gwarancją sukcesu zawodowego. Marzanna Kołodziej, Małgorzata Gensler, Małgorzata Redlicka 74

Przegląd Twórczości Uczniów Szkół i Placówek Kształcenia Specjalnego *PREZENTACJE 2019. „MAŁE CO NIECO”.* Agnieszka Doniec, Dariusz Kulesza 80

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6 w Łodzi. Łódzka Szkoła dla Słabo Widzących i Niewidomych „Na Dziewanny". Maria Michalak, Małgorzata Sienna 83

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego …… 87

Regionalny Ośrodek Edukacji Mechatronicznej. Paweł Krawczak 88

Weekend z Technologią Informacyjną. Anna Koludo 89

Młodzieżowa i Dziecięca Akademia Młodych Twórców. Sławomir Szaruga 90

Akademia Twórczego Dyrektora Szkoły Podstawowej i Akademia Twórczego Dyrektora Szkoły Zawodowej. Janusz Moos/ Grażyna Adamiec, Mariola Zajdlic/Tomasz Misiak 92

Akademia Seniora. 94

Festiwal Zawodów Technicznych. Małgorzata Sienna/Tomasz Misiak 94

Festiwal Twórczości Technicznej. Anna Gnatkowska/Tomasz Misiak 97

Festiwal Bibliotek Szkolnych. Barbara Langner, Grażyna Bartczak-Bednarska …... 99

Projekt edukacyjny „Projektowanie prac nauczycieli nad modelowaniem szkolnych, przedszkolnych systemów orientacji i poradnictwa zawodowego" 103

Modernizacja kierunków kształcenia w szkołach odpowiedzią na potrzeby rynku pracy. Donata Andrzejczak, Barbara Kapruziak …… 105

Projekt „Fabryka robotów fabryką wiedzy i umiejętności". Paweł Krawczak 106

Szkoła dla przyszłości. Donata Andrzejczak 108

Wspieranie nauczycieli w zakresie wprowadzania reformy kształcenia zawodowego do praktyki szkolnej. Maria Stompel 114

Udział nauczycieli konsultantów z Pracowni Edukacji Zawodowej Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w pracach nad reformą sytemu kształcenia zawodowego. Maria Stompel, Donata Andrzejczak 117

Zintegrowany System Kwalifikacji – czym jest i jak funkcjonuje. Małgorzata Sienna/Tomasz Misiak 119

Nie tylko szkołą i przedszkolem… Jak kierować skutecznie 120

„Podsumowanie konkursów zawodowych zorganizowanych w ŁCDNiKP w roku szkolnym 2018/2019". Joanna Orda 124

X Konkurs z Podstaw Elektrotechniki „Szkolna Liga Elektryki". Maria Stompel 125

XXVI Konkurs Zawodowy „Najlepsza praca modelowo-konstrukcyjna w szkołach elektrycznych i elektronicznych". Ryszard Zankowski 126

Konkurs „Normalizacja wokół nas i dla nas". Donata Andrzejczak, Joanna Orda ... 127

Konkurs „Myśl kreatywnie – zostań wynalazcą". Joanna Orda 129

Konkurs „Co wiem o mechatronice?". Joanna Orda 130

III Interdyscyplinarny Konkurs Wiedzy z Bezpieczeństwa i Higieny Pracy. Praca nie szkodzi. Izabela Rosiak 131

Konferencja „Świat w liczbach – innowacyjne rozwiązania w edukacji statystycznej". Małgorzata Redlicka 133

XIV Turniej Wiedzy Ekonomicznej „Polski przedsiębiorca wobec wyzwań gospodarki światowej". Agnieszka Mikina, Maria Wajgner 134

„Akademia Przedsiębiorczego Dzieciaka – Moja pasja – moja przyszłość – mój własny biznes". Agnieszka Mikina, Maria Wajgner 135

„Piosenka dla Łodzi i pięćdziesiąt innych wierszy". Tomasz Misiak 136

Człowiek jest twórczy, gdyż nie ogranicza się do naśladowania,
a daje coś nowego z/od siebie
Marzenna Magda-Adamowicz[1]

Katalogowanie dobrych praktyk w edukacji

Katalogowanie dobrych praktyk w edukacji rozpoczęliśmy w 2013 roku. Dotychczas wydano 22 zeszyty *Katalogu dobrych praktyk w edukacji*. Zeszyt 23 (dwie części) oraz zeszyt 24 (dwie części) są w trakcie przygotowywania.

Katalog, naszym zdaniem, jest wizytówką pracy poszczególnych szkół i placówek edukacyjnych oraz łódzkiego systemu edukacji. Sprzyja przedstawieniu codziennej pracy nauczycieli, która często wykracza poza wyznaczone prawem ramy. Katalogując dobre praktyki prezentujemy pracę nauczycieli oraz ich sukcesy, pokazujemy efekty pracy i kontekst społeczny, eksponujmy korzyści, które przynoszą uczniom, szkołom, rodzicom, społeczności lokalnej.

Z opisów dobrych praktyk i ich analizy wynika, że praca nauczycieli związana z prowadzeniem projektów edukacyjnych, wdrażaniem innowacji, przygotowywaniem eksperymentów, to w pierwszej kolejności praca koncepcyjna, możliwa wtedy, gdy znamy naszych wychowanków, rozumiemy ich potrzeby i posiadamy wewnętrzną gotowość do ofiarowania im swojego czasu. Po drugie, wykonywanie tak rozległych działań skutkuje dodatkowymi zobowiązaniami i wymaga dyspozycyjności i dostępności nauczyciela. Ta dyspozycyjność i dostępność nauczycieli przyjmowana jest często przez dzieci i ich rodziców jako coś oczywistego, często należnego. Warto jednak przypomnieć, że w praktyce, taka zwiększona aktywność zawodowa ma negatywne konsekwencje, w postaci zawłaszczenia czasu prywatnego nauczycieli kosztem czasu przeznaczonego na życie osobiste i rodzinne. I o tym powinniśmy pamiętać.

Wydajemy *Katalog dobrych praktyk w edukacji* tak często, jak tylko to jest możliwe. Mamy nadzieję, iż w ten sposób pomagamy zrozumieć niezwykłą pracę nauczyciela.

[1] Marzenna Magda-Adamowicz, Twórcze wychowanie w ujęciu systemowym, Uniwersytet Zielonogórski, s.99
http://files.clickweb.home.pl/homepl37784/file/sztw_2012_1_99_marzennamagda-adamowicz.pdf
25.06.2019

Katalog jest dokumentem pokazującym rozpiętość i rangę innowacyjnej działalności nauczycieli. Liczba dobrych praktyk zamieszczonych w *Katalogu* świadczy o tym, że w szkołach i placówkach edukacyjnych pracuje wielu nauczycieli innowatorów, liderów w edukacji, kreatorów kompetencji społecznych i zawodowych, promotorów rozwoju edukacji, partnerów przyjaznych edukacji, mistrzów pedagogii, ambasadorów innowacyjnych praktyk i idei pedagogicznych, skupionych na aktywności i jej efektach, wykazujących się wielkim zaangażowaniem i kreatywnością.

Wydawanie *Katalogu*, to nie jedyna forma upowszechniania dorobku edukacyjnego nauczycieli. Robimy to również podczas corocznego, unikatowego w skali kraju wydarzenia, jakim jest *Podsumowanie Ruchu Innowacyjnego w Edukacji.* Napisaliśmy o tym w zeszycie 22 *Katalogu* (część pierwsza i druga) i o tym napiszemy w zeszycie 24.

Grażyna Adamiec
Janusz Moos

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 9 W ŁODZI

Dyrektor przedszkola: Małgorzata Kińska

„Play and learn – baw się i ucz". Program zajęć dwujęzycznych

***Autorzy**: **Karolina Janowska**, nauczyciel, **Anna Kozłowska**, wicedyrektor*

W Przedszkolu Miejskim Nr 9 w Łodzi wdrożono własny program zajęć dwujęzycznych pod tytułem „Play and learn – baw się i ucz". Istotą programu jest prowadzenie zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym w dwóch językach jednocześnie – polskim i angielskim. Nauczycielka mówiąca po angielsku zakłada na głowę atrybut powodujący, że „zapomina" języka polskiego. Jest to kapelusz lub czapka. W takiej sytuacji niezbędny jest tłumacz, który wyjaśni dzieciom zasady zabaw i ćwiczeń w ich ojczystym języku. Prowadzenie w ten sposób zajęć jest innowacyjnym i oryginalnym rozwiązaniem.

Głównym celem wprowadzonego programu jest zachęcenie dzieci do nauki i pobudzenie ich zainteresowania językiem obcym. W dzisiejszych czasach język angielski jest powszechnie używany, a wiele słów zapożyczono do języka polskiego, na co dzień. Dzieci otoczone są anglojęzycznymi hasłami reklamowymi, pojedynczymi, spolszczonymi słowami, które swoje korzenie mają właśnie w języku angielskim, oglądają bajki i filmy po angielsku i uczestniczą w zabawach w języku obcym na co dzień. Program ma zatem zaciekawić je, zachęcić do samodzielnego poznawania obcej kultury i języka, który w przyszłości prawdopodobnie stanie się niezbędny w ich życiu.

Każde zajęcia poświęcone są konkretnym zagadnieniom, do których dopasowane jest słownictwo, utwory muzyczne oraz zabawy. Poprzez bezpośrednie uczestnictwo w nich, poszukiwanie odpowiednich ilustracji, zabawy słuchowe z wykorzystaniem kart obrazkowych i drobnych przedmiotów dzieci mają możliwość poznać świat języka angielskiego. Dzięki temu wiele rozumieją, nie znając wszystkich słów, którymi posługuje się nauczyciel. Na każdych zajęciach znajduje się także element ruchowy i muzyczny. Dzięki prostym, rymowanym piosenkom dzieci łatwiej zapamiętują i później potrafią wykorzystać

poznane słowa w zabawie oraz dopasować je do odpowiedniego obrazka.

Przewidywane efekty wdrożenia, to przede wszystkim samoistna potrzeba uczenia się języków obcych, rozbudzenie ciekawości językiem angielskim oraz zachęcenie do jego nauki na wyższych szczeblach edukacji. Zajęcia prowadzone są we wszystkich grupach wiekowych raz na dwa miesiące.

***Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz**, doradca metodyczny w Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej ŁCDNiKP*

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 9 W ŁODZI

Dyrektor przedszkola: Małgorzata Kińska

Projekt edukacyjny „Gimnastyka dla smyka”

***Autor: Ewa Godala**, nauczyciel pracujący w przedszkolu*

Projekt był realizowany na terenie Przedszkola Miejskiego nr 9 w Łodzi. Rozpoczął się w październiku 2017 roku i był realizowany do czerwca 2018 roku. Co miesiąc nauczycielki każdej grupy redagowały i realizowały dwa scenariusze zajęć gimnastycznych prowadzonych ustaloną na dany miesiąc formą pracy, która co miesiąc opierała się na odmiennej metodyce. Jeden scenariusz realizowany był przez dwa tygodnie, czyli dwa scenariusze tworzyły obudowę na miesiąc. Na koniec roku szkolnego otrzymałyśmy komplet zajęć gimnastycznych dla wszystkich grup na cały rok szkolny.

Założeniem innowacji było zaangażowanie nauczycieli do urozmaicania zajęć gimnastycznych w przedszkolu, tak aby co miesiąc działali w oparciu o odmienne metody.

Cele ogólne projektu:

- wspomaganie rozwoju ruchowego dzieci,
- przygotowanie do uprawiania różnych dyscyplin sportowych,
- kształtowanie charakteru i pożądanych postaw w działaniu zarówno indywidualnym jak i zespołowym,
- dla młodych nauczycieli zapoznanie z metodyką prowadzenia zajęć ruchowych,
- dla doświadczonych nauczycieli przypomnienie metodyki i odświeżenie wiadomości,
- wzbogacanie warsztatu pracy nauczycieli,
- poszerzanie oferty przedszkola o atrakcyjne i rozwijające zajęcia.

Planowane działania: prowadzenie i dokumentowanie zajęć gimnastycznych w całym przedszkolu (co miesiąc inną metodą). Zaplanowane metody: metoda gimnastyki rytmicznej A. M. Kniessów, metoda ruchu rozwijającego według Weroniki Sherborne, gimnastyka rytmiczna Rytmy - R. Przyborowska-Wynimko, joga i medytacja według

Rosen-Sawyer, stretching według J. Wilczyńskiego, metoda K. Orffa, aerobik, metoda opowieści ruchowej (J. C. Thulina), metoda bezpośredniej celowości ruchu (zadaniowa) R. Czyżewskiego. Dodatkowo zrealizowano trzy spartakiady: jesienną, zimową i wiosenną. Nad poprawnością metodyczną i całą realizacją projektu czuwała Małgorzata Kińska - dyrektor przedszkola.

Przewidywane efekty i strategia ich upowszechniania: wydanie własnego zbioru scenariuszy gimnastycznych do pracy ze wszystkimi grupami wiekowymi na rok. W czerwcu został opublikowany film z pokazem zdjęć będącym relacją z przebiegu projektu. Odbiorcami filmu byli rodzice dzieci.

Udziałem w projekcie objętych zostało 5 grup przedszkolnych, co daje łączną liczbę 125 dzieci oraz 10 nauczycieli. Projekt był realizowany przez 9 miesięcy, od października do czerwca. W każdym miesiącu pojedyncza grupa redagowała 2 scenariusze zajęć, co dało 18 scenariuszy w ciągu roku. Sumując je dla 5 oddziałów przedszkolnych otrzymałyśmy pakiet 90 scenariuszy zajęć, które stanowią bazę i wsparcie dla nowych nauczycieli.

Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz, *doradca metodyczny w Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej ŁCDNiKP*

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 9 W ŁODZI

Dyrektor przedszkola: Małgorzata Kińska

Projekt edukacyjny „Podróże po polskich miastach”

Autorzy: Ewa Godala i Dagmara Bednarek, *nauczycielki pracujące w przedszkolu*

Prowadząca koło teatralne: Karolina Janowska*, nauczycielka pracująca w przedszkolu*

Projekt był realizowany na terenie Przedszkola Miejskiego nr 9 w Łodzi w roku szkolnym 2016/2017. Rozpoczął się we wrześniu 2016 roku. Raz w miesiącu nauczycielki każdej z grup przez tydzień realizowały zajęcia o wybranych polskich miastach. Każdy miesiąc posiadał przyporządkowane miasto polskie. Na koniec tygodnia odbywało się podsumowanie w formie uroczystości dla całego przedszkola pod hasłem „Dni miast”, podczas którego dzieci utrwalały informacje zdobywane przez cały tydzień. Podczas podsumowania grupa teatralna każdorazowo prezentowała wybraną przez siebie legendę miejską. Na koniec roku szkolnego rada pedagogiczna wystawiła własną interpretację łódzkiej legendy o Januszku pt. „Bajkowa Łódź”.

Założeniem innowacji było zapoznanie dzieci z godłami, legendami, obyczajami, tradycjami, architekturą i sztuką najważniejszych miast Polski, a także ich położeniem na mapie fizycznej kraju.

Cele ogólne projektu:

- przybliżenie dzieciom wiedzy na temat własnego kraju,
- ukazanie jego piękna i różnorodności,
- zainteresowanie polskimi miastami,
- oswajanie z mapą Polski, zapoznanie z nazwami województw, większych zbiorników wodnych oraz gór,
- przybliżenie sylwetek słynnych polaków, którzy zapisali się na kartach historii wybranych miast,
- zapoznanie z najważniejszymi budynkami i miejscami,
- uwrażliwienie na muzykę i sztukę regionalną,
- ukazanie różnorodności regionalnych potraw.

Planowane działania: We wrześniu nastąpiło zapoznanie rady pedagogicznej z projektem. W kolejnych miesiącach odbyły się spotkania z miastami: Poznań, Toruń, Kraków, Warszawa, Łódź, Zakopane, Trójmiasto, Katowice. W czerwcu przygotowano i zaprezentowano przedstawienie pt. „Bajkowa Łódź".

Przewidywane efekty i strategia ich upowszechniania: Zainteresowanie i zdobycie wiedzy o najważniejszych miastach Polski. Upowszechnianie działań na stronie internetowej przedszkola poprzez relacje zdjęciowe z *Dni Miast* oraz wystawienie sztuki pt. „Bajkowa Łódź" dla rodziców i dzieci podczas rodzinnego pikniku.

Projekt cieszył się ogromnym zainteresowaniem dzieci, które z chęcią czekały na kolejne odsłony polskich miast. Działania objęły 5 grup przedszkolnych, co daje łączną liczbę 125 dzieci oraz 10 nauczycieli. Przedszkolaki poznały 8 miast. Zainteresowanie projektem było tak duże, że jego kontynuacja miała miejsce w roku szkolnym 2017/2018.

Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz, *doradca metodyczny w Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej ŁCDNiKP*

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 35 W ŁODZI

Dyrektor przedszkola: Beata Hummelm

„Taniec jedną z form wspierania rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym" - program własny

***Autorki: Beata Hummelm**, dyrektor przedszkola, **Barbara Kiełbasa,** nauczyciel*

W Przedszkolu Miejskim nr 35 w Łodzi od kilku lat systematycznie prowadzone są zajęcia taneczne według autorskiego programu Barbary Kiełbasy: *Taniec jedną z form wspierania rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym.* Zajęcia te prowadzone są w oparciu o grupę taneczną „Słoneczka", którą tworzą uzdolnione tanecznie dzieci w wieku 5-6 lat. Do ćwiczeń z grupą taneczną wykorzystywana jest różnorodna muzyka (disco, rap, pop, rock, ludowa, klasyczna i filmowa), muzyka z innych krajów i kręgów kulturowych.

W roku szkolnym 2018/2019 program został zmodyfikowany i rozszerzony poprzez utworzenie kolejnej grupy tanecznej pod nazwą „Małe słoneczka" skupiającej dzieci w wieku 4-5-lat, które podobnie jak ich starsi koledzy wykonują zróżnicowany repertuar taneczny.

Organizowane zajęcia umożliwiają rozwój muzykalności i taneczności dzieci, pozwalają poznać różne style tańca. Rozwijają ich wrażliwość emocjonalną, poczucie piękna i estetyki, zdolność ekspresji i improwizacji ruchowej. Wpływają na świadomość ciała i ruchu, orientację czasowo-przestrzenną, szybkość reakcji, koordynację i pamięć ruchową. Poprzez taniec dziecko wyrabia w sobie poczucie rytmu, słuchu, swobodę i płynność ruchów.

Dzieci starsze dla uczczenia 100-lecie Odzyskania Niepodległości wykonują obecnie układ tańców narodowych (polonez, kujawiak, krakowiak), a dzieci młodsze układ taneczny w oparciu o wybrane utwory z różnych gatunków muzyki.

Autorka programu podejmuje również współpracę z instytucjami propagującymi rozbudzanie wrażliwości muzycznej, tanecznej i ruchowej dziecka na piękno różnych gatunków muzyki. Od kilku lat

współpracuje ze Szkołą Tańca Baccara Dance i corocznie uczestniczy w takich imprezach, jak: Gala Tańca Przedszkolaka oraz Mistrzostwa Świata Przedszkolaka, obecnie „Projekt Optymista" - Damian Antoniak i Piotr Kociołek. Także bierze udział w różnorodnych przeglądach i konkursach tanecznych organizowanych przez placówki kulturalno - oświatowe na terenie naszego miasta.

Na podstawie wieloletnich doświadczeń i obserwacji stwierdzić należy, iż dzieci bardzo chętnie uczestniczą w tego typu zajęciach. Organizowane dwa razy w tygodniu próby taneczne dostarczają dzieciom licznych pozytywnych wrażeń o czym najlepiej świadczy fakt, że same wręcz dopominają się o częstsze spotkania w ciągu tygodnia.

Udział dzieci w licznych występach organizowanych w przedszkolu jak i poza nim jest wspaniałą okazją do pokazania efektów podjętej pracy, przedstawienia zdolności i umiejętności tanecznych dzieci oraz do promowania przedszkola w lokalnym i szerszym środowisku. Pozwala wymieniać doświadczenia i integrować środowiska społeczne przedszkolaków, a także i ich rodziców. W występach w środowisku lokalnym (Dom Kultury, Hala Expo itp.) nauczyciel prowadzący zawsze może liczyć na wszechstronną pomoc rodziców. To właśnie dzięki zaangażowaniu nauczyciela prowadzącego, rodziców i dzieci możliwe jest osiąganie założonych celów edukacyjnych programu tanecznego i podstawy programowej wychowania przedszkolnego w sposób twórczy i innowacyjny. Dzieci rozwijając zainteresowania artystyczne wyzbywają się wszelkich zahamowań, kompleksów, pokonują swoją nieśmiałość, otwierają się na świat, są bardziej spontaniczne i bardzo łatwo odnajdują swoje miejsce w grupie rówieśniczej, ucząc się wyrozumiałości dla innych, niesienia pomocy oraz wzajemnego zaufania.

Podjęte działania będą w przyszłości kontynuowane i wzbogacane o nowe układy taneczne, tak aby można było wykorzystać jak najwięcej możliwości dziecięcych umiejętności muzyczno - ruchowych.

***Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz**, doradca metodyczny w Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej*

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 35 W ŁODZI

Dyrektor przedszkola: Beata Hummelm

„Kraina wartości" oparty na formule warsztatów dla rodziców- projekt edukacyjny

Autor: Kamila Perlińska, *nauczycielka przedszkola*

Zajęcia warsztatowe pt. „Kraina wartości" odbywały w Przedszkolu Miejskim nr 35 w Łodzi w grupie 5-latków, od IX.2017 do VI.2019 roku. Projekt obejmował siedem spotkań warsztatowych dla dzieci i ich rodziców.

Głównym założeniem projektu było wprowadzenie dzieci w świat wartości poprzez współpracę z rodzicami i ujednolicenie oddziaływań w środowisku przedszkolnym i rodzinnym. Pokazać rodzicom, jakie wartości należy rozwijać i na ile będą one procentować w dalszym życiu małego człowieka. Warsztaty miały różnorodny charakter: od zajęć ruchowych, prowadzonych na powietrzu i na sali gimnastycznej, poprzez eksperymenty i doświadczenia do zajęć kulinarnych. Dało to możliwość przedstawienia rodzicom różnorodnych form pracy z dzieckiem, przy wykorzystaniu metod aktywizujących i oceny umiejętności ich dziecka na tle innych wychowanków grupy.

Cele projektu:

1. Wdrażanie dzieci w świat wartości uniwersalnych.
2. Kształtowanie umiejętności właściwego zachowania zgodnie z przyjętymi normami społecznymi.
3. Rozwijanie możliwości rozpoznawania wartości i podawania przykładów zachowań, które je kreują.
4. Rozwijanie świadomości rodzicielskiej w zakresie potrzeby budowania systemu wartości u dzieci w wieku przedszkolnym.
5. Stwarzanie okazji do aktywnego udziału rodziców w zabawach i zajęciach grupowych.

Efekty wdrożenia projektu:

- Przedszkole rozwija współpracę z rodzicami i umożliwia im wgląd w pracę nauczyciela;
- Rodzic czerpie inspiracje do zabaw i zajęć z dzieckiem w domu;
- Rodzic współpracuje z nauczycielem na wszystkich płaszczyznach wychowania i jest zaangażowany w życie przedszkola;
- Nauczyciel spełnia potrzeby dziecka, organizując ciekawe zajęcia z udziałem rodziców;
- Wychowawca rozbudza pozytywne emocje wśród dzieci i rodziców.

***Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz**, doradca metodyczny w Pracowni edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej*

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 47 W ŁODZI

Dyrektor przedszkola: Violetta Andrzejczak

„Trele morele" - kółko teatralne dla rodziców

***Autorka: Ewelina Ptaszek**, nauczycielka przedszkola*

Od 2 lat w Przedszkolu Miejskim nr 47 aktywnie działa koło teatralne dla rodziców „Trele Morele". Spotkania uczestników koła odbywają się 2 razy w miesiącu i mają na celu integrację rodziców, ale także włączenie ich w życie przedszkolne. Opiekun Rady Rodziców przygotowuje wstępny scenariusz, który jest modyfikowany przez uczestników koła. Rodzice sami dobierają rolę według własnego uznania i pomysłu na nią. Do tej pory rodzice przygotowali dwa spektakle, które zaprezentowali naszym przedszkolakom. Z okazji Dnia Dziecka wystawiono przedstawienie „Zielony Kapturek", a obchody Świat Bożego Narodzenia uświetnił spektakl pt. „Prezent Bożonarodzeniowy". Dzięki współpracy z Radą Osiedla Julianów-Marysin-Rogi występ obejrzały także rodziny z osiedla Marysin. W trakcie przedstawienia dziecko - widz ma możliwość włączenia się do spektaklu poprzez zadawanie pytań bohaterom, odpowiedzi na ich pytania, wspólny śpiew i taniec. Punktem kulminacyjnym jest możliwość przedstawienia swojego rodzica – aktora kolegom i koleżankom z grupy. Uczestników koła cechuje ogromne zaangażowanie, poświęcanie własnego czasu wolnego, ale przede wszystkim dbałość o dobro dziecka.

Efekty wdrożenia działań:

- integracja rodziców z grupami przedszkolnymi;
- nawiązanie głębszych relacji między rodzicami;
- odczuwanie satysfakcji z możliwości występu przed własnym dzieckiem i jego kolegami;
- zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej przedszkola;
- umożliwienie dzieciom odczuwanie satysfakcji i dumy z występu rodzica.

***Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz,** doradca metodyczny w Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej ŁCDNiKP*

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 47 W ŁODZI

Dyrektor przedszkola: Violetta Andrzejczak

„Śpiewam i recytuję" – rozwijanie kompetencji językowych

***Autorka: Ewelina Ptaszek**, nauczycielka języka angielskiego*

W Przedszkolu Miejskim nr 47 od trzech lat organizowane są konkursy językowe dla dzieci z łódzkich przedszkoli i uczniów klas pierwszych pobliskich szkół podstawowych. Przyjmują one zamiennie formę konkursów recytatorskich oraz wokalnych, prezentacji wierszy lub piosenek w języku angielskim.

Celem konkursów jest:

- Propagowanie nauki języka angielskiego poprzez piosenki i krótkie wierszyki;
- Motywowanie dzieci do nauki języka angielskiego w ciekawy i przyjemny sposób;
- Praca nad poprawną wymową;
- Prezentacja umiejętności wokalnych i językowych.

Pomiędzy występami umilają uczestnikom czas zabawy ruchowe do anglojęzycznych piosenek z repertuaru dziecięcego, wykorzystujące metodę TPR (Total Physical Response).

Efekty wdrożenia działań, to przede wszystkim zbudowanie pozytywnej motywacji do posługiwania się językiem angielskim w zabawie i sytuacjach zadaniowych, podniesienie poziomu rozumienia i reagowania na polecenia wydawane w języku angielskim oraz poprawa wymowy słów i zwrotów anglojęzycznych.

***Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz**, doradca metodyczny w Pracowni edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej ŁCDNiKP*

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 58 W ZESPOLE PRZEDSZKOLI MIEJSKICH NR 1 W ŁODZI

Dyrektor przedszkola: Sylwia Kubiak

Projekt edukacyjny „Dziecko aktywnym mieszkańcem Małej Ojczyzny”

Autorka: Marta Buczkowska, *nauczycielka pracująca w przedszkolu*

W roku szkolnym 2018/2019 nauczyciele z Przedszkola Miejskiego nr 58 w Zespole Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi rozpoczęli współpracę z ŁCDNiKP w ramach projektu edukacyjnego „Dziecko aktywnym mieszkańcem Małej Ojczyzny”.

Celem projektu było upowszechnianie wśród dzieci i rodziców postaw patriotycznych. Zadania przewidziane na pierwszy roku projektu obejmowały działania w najbliższej okolicy. Ponad dwadzieścia przedszkoli, które zgłosiły się do projektu współdziałały ze sobą w swoich dzielnicach: Bałuty, Widzew, Polesie, Śródmieście i Górna.

Realizowane zadania:

- Zapoznanie z Łodzikiem – maskatką przewodnikiem po Łodzi;
- Zorganizowanie przez każde przedszkole dzielnicowych maskotek: Śródmiejka, Polesia, Bałutka, Widzewiaczek i Górniaczek;
- Wycieczki edukacyjne do muzeów, ciekawych miejsc Łodzi, zabytków, pomników;
- Zajęcia edukacyjne - robienie zdjęć zabytków Łodzi przez rodziców i dzieci, gry edukacyjne związane z tematyka Łodzi, wykonywanie makiet, plakatów;
- Tworzenie opowiadań przez dzieci, bajek, ilustracji nt. związany z Łodzią;
- Spotkanie z wędrującym po przedszkolach Łodzikiem;
- Organizacja comiesięcznych spotkań przedszkoli uczestniczących w projekcie i wymienianie się doświadczeniami, opowiadanie o realizacji swoich działań;
- Uruchomienie padletu – wirtualnej ściany, w którym każdy uczestnik mógł wklejać filmy i zdjęcia, dzielić się na bieżąco aktualnościami.

W dniu 24.05.2019 w Zespole Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi odbyła się uroczystość patriotyczna połączona z uroczystym podsumowaniem pierwszego etapu projektu w dzielnicy Śródmieście. Wśród zaproszonych gości byli przedstawiciele Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Łodzi, doradca metodyczny ŁCDNiKP, Przedszkola Miejskie nr 75 i 125 w Lodzi oraz Rodzice. Dzieci przedstawiały wiersze, piosenki i tańce związane z Polską i Łodzią. Podczas podsumowania projektu przedszkola otrzymały upominki, a każdy uczestnik imprezy podziękowania i dyplomy. Projekt będzie kontynuowany w przyszłym roku szkolnym.

Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz, *doradca metodyczny w Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej ŁCDNiKP*

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 90 w ŁODZI

Dyrektor przedszkola: Dominika Sznajder

Projekt edukacyjny „Aniołkowe Granie”- propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego

***Autorzy: Dominika Sznajder**, dyrektor przedszkola, **Ewelina Siedlecka,** nauczyciel*

Przedszkole Miejskie nr 90 od dwóch lat podejmuje wiele działań na rzecz dzieci z rodzin zastępczych. „Aniołkowe Granie” to projekt edukacyjny, w trakcie którego prowadzone są pogadanki z przedszkolakami na temat dzieci, które nie są wychowywane przez biologicznych rodziców. W przedszkolu odbywają się spotkania z pracownikami MOPS oraz wolontariuszami z Fundacji Gajusz. Rodzice otrzymują ulotki, nauczyciele eksponują plakaty informacyjne oraz edukują najbliższą społeczność lokalną w swoim terenie. Finałem „Aniołkowego Grania” jest koncert dedykowany dzieciom i ich rodzicom zastępczym, na którym występują dzieci ze szkół i przedszkoli biorących udział w akcji, a następnie przedstawiciele tych placówek wręczają paczki z upominkami wychowankom z rodzin zastępczych zebrane podczas zbiórki „Dzieci – dzieciom” organizowanym na terenie placówek edukacyjnych.

Przedszkole Miejskie nr 90 w Łodzi jest koordynatorem projektu edukacyjnego „Aniołkowe Granie” na miasto Łódź. W roku 2018/2019 zaprosiło do włączenia się w realizacje projektu 21 placówek edukacyjnych z Łodzi.

Akcja była objęta honorowym patronatem: Prezydenta Miasta Łodzi - Hanny Zdanowskiej, Posłanki na Sejm RP - Małgorzaty Niemczyk, MOPS Rodzina jest dla dzieci, Rzecznika Praw Dziecka oraz Wydawnictwa Bliżej Przedszkola.

Zwieńczeniem tegorocznej akcji charytatywnej „Aniołkowe Granie” był uroczysty koncert, który odbył się dnia 21 stycznia 2019 r. w Teatrze Wielkim w Łodzi. Podczas gali wystąpiły dzieci z 22 placówek z Łodzi. Wszystko było przeplatane występami taneczno-wokalnymi przedszkolaków i uczniów szkół uczestniczących w akcji. Forma

koncertu jest tak opracowana, aby przez zabawę dzieci uwrażliwiały się na losy rówieśników, którzy z różnych życiowych powodów znaleźli się w zastępczych rodzinach czy pogotowiach rodzinnych.

Obok licznie zebranych zaproszonych rodzin zastępczych, uczniów i przedszkolaków, ich rodziców i nauczycieli, na widowni zasiedli honorowi goście - wrocławscy twórcy tej akcji: Katarzyna Głowik-Jamróz - dyrektor Przedszkola nr 56 „Niezapominajka", Sylwester Pajęcki - dyrektor Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania, Przewodniczący Rady Miejskiej w Łodzi Marcin Gołaszewski, dyrektor MOPS - Piotr Rydzewski, dyrektorzy placówek oraz inni zaproszeni goście.

Dzięki naszemu zaangażowaniu się, przede wszystkim dzieci, uczniów i młodzieży, która realizowała założenia projektu i całej akcji, wsparcie otrzymało 70 spokrewnionych ze sobą rodzin zastępczych z Łodzi.

Łódź zajęła drugie miejsce pod względem „aniołkowej aktywności" i ilości placówek, które włączyły się do realizacji projektu.

Uzyskane efekty wdrożenia opisanych działań to przede wszystkim: rozbudzenie wrażliwości na los innych, pomaganie osobom w trudnej sytuacji, kształtowanie empatii oraz odpowiedzialności, wzmocnienie więzi rodzicielskich, włączanie rodziców w działania edukacyjne, zaangażowanie i wsparcie oraz współpraca ze środowiskiem społecznym.

Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz, *doradca metodyczny w Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej ŁCDNiKP*

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 90 W ŁODZI

Dyrektor przedszkola: Dominika Sznajder

Projekt edukacyjny „100 – lat Odzyskania Niepodległości”

Autorzy: Dominika Sznajder, Ewelina Siedlecka

Przedszkole Miejskie nr 90 w Łodzi jest koordynatorem projektu edukacyjnego „100 – lat Niepodległości Polski”. W roku 2018/2019 zaprosiło do włączenia się w realizację projektu 3 placówki edukacyjne z Łodzi oraz ZHP. **Akcja była objęta patronatem przez** Wydawnictwo Bliżej Przedszkola. Zwieńczeniem tegorocznych działań była uroczystość, która odbyła się dnia 15 listopada 2018 roku w Ośrodku Kultury Łódź – Górna.

Celem uroczystości było budzenie wśród najmłodszych i ich rodzin poczucia tożsamości narodowej i regionalnej, dumy z bycia Polakiem, a także wzmacnianie więzi z rodzicami oraz integracja placówek oświatowych.

Podczas uroczystości wystąpiły dzieci z 3 placówek z Łodzi. Wszystko było przeplatane występami taneczno-wokalnymi przedszkolaków uczestniczących w uroczystości. Wszyscy wspólnie odśpiewali Hymn Polski, z zachowaniem właściwej postawy. Hymn Polski został zaśpiewany także przez całą społeczność Przedszkola w dniu 09.11.2018 roku o godzinie 11:11, w ramach akcji bicia „Rekordu dla Niepodległej”. Dodatkowo, w każdej grupie nauczycielki rozwijały postawy patriotyczne dzieci oraz poczucie przynależności narodowej, za pomocą różnorodnych środków i pomocy dydaktycznych. Młodzi patrioci tworzyli tematyczne prace plastyczne, uczyli się narodowych tańców i pieśni patriotycznych, oglądali prezentacje multimedialne na temat Polski i jej symboli narodowych.

W holu Ośrodka Kultury Łódź – Górna odbył się wernisaż **wszystkich prac plastycznych i wytworów. W jego przygotowanie zaangażowane zostały zarówno dzieci jak i sami rodzice.**

Zwieńczeniem pięknej i podniosłej uroczystości był poczęstunek - tort w barwach narodowych dla wszystkich obecnych gości jak

i dzieci biorących udział w wydarzeniu. Dalsza część uroczystości przeniosła się do ogrodu Ośrodka Kultury, gdzie dzieci wraz z harcerzami układały kontur Polski z flag papierowych oraz harcerze umilali różnymi zabawami integracyjnymi czas dzieciom i rodzicom.

Przedszkolaki poprzez udział w takim wydarzeniu kulturalnym, poznały pojęcia i wydarzenia związane z polską historią, poczuciem tożsamości narodowej i wolności.

Uzyskane efekty wdrożenia opisanych działań to przede wszystkim: kształtowanie postawy szacunku do historii naszego kraju, symboli narodowych, właściwego zachowania podczas uroczystości, poszerzanie wiedzy na temat własnej ojczyzny.

Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz, *doradca metodyczny w Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej ŁCDNiKP*

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 109 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W ŁODZI

Dyrektor przedszkola: Mirosława Witecka

Zastosowanie symultaniczno-sekwencyjnej metody nauki czytania w pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym

***Autorka: Ewa Adamiak**, nauczycielka pracująca w przedszkolu, pedagog specjalny, logopeda o specjalności surdologopedii*

Ewa Adamiak jest nauczycielem z 12-letnim stażem pracy w zawodzie nauczyciela wychowania przedszkolnego i 9-letnim w zawodzie logopedy. Pierwsze spotkanie z Metodą Krakowską miała jako nauczyciel stażysta. Wtedy już próbowała wprowadzać elementy tej metody do pracy z dziećmi w grupie. Nie mniej jednak nie miała jeszcze wystarczającej wiedzy na ten temat i pomocy dydaktycznych. Systematyczne korzystanie z tej metody nastąpiło wtedy, kiedy skończyła studia z surdologopedii. To tam poznała bliżej tę metodę, a wiedza, jaką przekazała osobiście Pani prof. J. Cieszyńska pozwoliła na usystematyzowanie zdobytych wcześniej wiadomości. To z kolei pozwoliło, by sama sięgnęła po literaturę tej wybitnej osoby i zaczęła wykorzystywać ją w swojej pracy. W pracy indywidualnej z dziećmi podczas zajęć logopedycznych metoda ta jest podstawą jej działań, gdyż przynosi bardzo zadawalające efekty. Dzieci już po rocznej terapii są osobami czytającymi, dobrze radzącymi sobie z percepcją wzrokową i słuchową. Widząc wymierne korzyści tej metody, zaczęła systematycznie wprowadzać elementy do zajęć grupowych swoich wychowanków, którzy uczęszczając do grupy integracyjnej są grupą zróżnicowaną pod względem wiekowym. Jest to w przeważającej liczbie grupa 5-6-latków, ale jest też jedno dziecko 4-letnie, a wśród dzieci niepełnosprawnych są także 7-latki. Nie mniej jednak, wszystkie dzieci lubią zabawy z sylabami, układaniem sekwencji, a nawet czytaniem krótkich wyrazów. Zaangażowanie dzieci i chęć ich nauki do czytania, ją samą bardzo mobilizuje i z wielką satysfakcją wprowadza etapy czytania celem doskonalenia umiejętności przygotowujących ich do nauki czytania i pisania.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że lubi i chcę swoją wiedzą i doświadczeniem dzielić się z innymi. Docenia, kiedy inne osoby zainteresowane są poznaniem bliżej właśnie tej metody, która przynosi pozytywne efekty, uaktywniając w dzieciach poczucie własnej wartości, że są już osobami czytającymi. Dlatego też w tym roku, dzięki aktywnej współpracy z doradcą metodycznym wychowania przedszkolnego E. Ciesiołkiewicz z ŁCDNiKP pełniąc funkcję lidera zespołu zadaniowego ds. rozwijania kompetencji językowych małego dziecka podczas jednego ze spotkań miała okazję przybliżyć nauczycielom Metodę Krakowską (teorię i ćwiczenia praktyczne). Podsumowaniem działań zespołu były zajęcia modelowe dla nauczycieli z łódzkich przedszkoli na temat: „Zabawy i ćwiczenia przygotowujące dzieci do nauki czytania i pisania wg metody krakowskiej". Zajęcia przeprowadziła wg własnego pomysłu, uaktywniając u dzieci wzrok, słuch i ruch, aby pokazać nauczycielom efekty systematycznej pracy z dziećmi. Zajęcia pokazały umiejętności dzieci w czytaniu i dzięki temu stały się inspiracją dla innych, zainteresowanych tą metodą nauczycieli.

***Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz**, doradca metodyczny w Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej ŁCDNiKP*

Scenariusz zajęć modelowych dla nauczycieli

przeprowadzony w II grupie integracyjnej (dzieci 5-6 letnie) Przedszkola Miejskiego nr 109 w Łodzi w dniu 15 maja 2019 roku

Opracowanie i prowadzenie: Ewa Adamiak

Opieka metodyczna: *Elżbieta Ciesiołkiewicz*

Temat: Zabawy i ćwiczenia przygotowujące do nauki czytania i pisania wg metody krakowskiej

Cel główny:

Doskonalenie umiejętności przygotowujących do nauki czytania i pisania

Cele szczegółowe (dziecko):

- Rozróżnia głoski na początku i na końcu w wybranych prostych fonetycznie słowach;
- Rozpoznaje litery, odczytuje sylaby oraz krótkie wyrazy utworzone z poznanych liter;
- Odpowiada na pytania nauczyciela;
- Wykonuje własne eksperymenty graficzne kredką;
- Współdziała z dziećmi w zabawie;
- Czeka na swoją kolej podczas wykonywania indywidualnych zadań;
- Uczestniczy w zabawach ruchowych, w tym rytmicznych i naśladowczych.

Metody:

- Czynna – samodzielnych doświadczeń, zadań stawianych do wykonania, kierowanie działalnością dziecka;
- Słowna, rozmowa z dziećmi, objaśnienie;
- Oglądowa – obserwacja, pokaz, przykład własny;
- Nauki czytania prof. J. Cieszyńskiej;
- Pedagogika zabawy.

Formy pracy: z całą grupą, indywidualna

Środki dydaktyczne: tamburyno, bębenek, obrazki z rymami dla każdego dziecka, dwa obrazki w częściach przedstawiające wiosnę, napisy WIOSNA, LATO, JESIEŃ, ZIMA, dwie plansze do SU-DO-KU z obrazkami, emblematy sylab MA, MO, MU, MÓ, ME, MI, MY, TA, TO, TU, TÓ, TE, TI, TY, obrazki z emblematami sylab, karty pracy dla

każdego dziecka, sylwety kolorowych kwiatków, litery drukowane, emblematy z sylabami, kosze z napisami TAK/NIE, płyta CD, magnetofon.

Przebieg:

1. Powitanie piosenką „Chodźmy wszyscy tu do koła".
2. Zabawa integracyjna w kręgu, uaktywniająca słuch „Siedmiokroczek" - dzieci poruszają się w rytm muzyki, a na długi dźwięk w muzyce naśladują ruchy nauczyciela.
3. Zabawa słuchowo-ruchowa „Samogłoski". Nauczyciel prosi chętne dziecko o wymienienie znanych mu samogłosek, następnie wyjaśnia dzieciom polecenie. Dzieci poruszają się przy dźwiękach tamburyna. Kiedy tamburyno ucichnie, nauczyciel wymawia samogłoskę, a dzieci pokazują umówioną wcześniej figurę przyporządkowaną danej literce: A – daszki na głową, O – przysiad, E – stanie na jednej nodze, I – położenie się prosto na dywanie, U – mostek, Y – ręce do góry. Po zaprezentowaniu wszystkich samogłosek, nauczyciel modyfikuje zabawę, wyjaśniając dzieciom, że będzie teraz mówił wyrazy na daną samogłoskę, a zadaniem dzieci jest wyodrębnić ją na początku usłyszanego słowa, a także na końcu i pokazać ponownie zapamiętaną figurę.
4. Zabawa słuchowa „Rozpoznawanie rymów". Nauczyciel zaprasza dzieci, aby usiadły w kręgu, rozdaje połowę obrazków na tle czerwonym wybranym dzieciom, a pozostałą część obrazków na tle niebieskim rozkłada na dywanie przed dziećmi. Wskazane przez prowadzącego nauczyciela dziecko wybiera jeden z leżących obrazków i podaje jego nazwę. Zadaniem kolejnej osoby jest odszukanie wśród trzymających obrazki na tle czerwonym, obrazka, którego nazwa rymuje się z wcześniej wymienioną. Po wykonaniu zadania, dzieci tworzą parę, wspólnie powtarzając rym. Zabawa kończy się, kiedy wszystkie osoby połączą się w pary.
5. Rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej – „Sygnały". Dzieci stają w parach po kole i słuchają polecenia nauczyciela. Osoba prowadząca zabawę poleca uczestnikom, aby reagowali na sygnały, wystukiwane przez nią na bębenku w następujący sposób: *szybki rytm* - biegają na palcach, *wolny rytm* – maszerują. Na przerwę w graniu, zadaniem dzieci jest wykonać następujące zadania dydaktyczne wg metody prof. J. Cieszyńskiej symultaniczno-sekwencyjnej:

a) W pierwszym zadaniu, nauczyciel dzieli dzieci na dwie lub trzy grupy (w zależności od ilości dzieci). Dzieci w swoich grupach wykonują następujące zadanie: układają pocięte części obrazka w całość przedstawiającego wiosnę. Odczytują globalnie napis obrazka wyszukując spośród innych, a następnie odwracają części i czytają sekwencję sylab. Następnie dzieci zamieniają się miejscem i nauczyciel rozdaje każdej grupie sekwencję sylab do ułożenia. Po ułożeniu, dzieci odczytują sekwencję sylab, (powtarzające się sylaby, składają w wyraz i odczytują głośno). Na koniec zabawy nauczyciel chowa jedną z sekwencji sylab. Zadaniem dzieci jest odgadnąć jakiej sylaby brakuje;
b) W drugim zadaniu, dzieci wykonują następujące polecenie: mają ułożyć obrazki na planszy SU-DO-KU, tak aby nie powtarzały się w rzędzie pionowym, ani poziomym. Kiedy poprawnie ułożą planszę, odwracają obrazki i czytają sylaby;
c) W trzecim zadaniu, dzieci otrzymują w grupie po trzy obrazki i z porozrzucanych sylab mają utworzyć podpisy do obrazków, które pod obrazkami przyklejają. Po prawidłowym ułożeniu odczytują głośno wyrazy.

6. Praca indywidualna. Nauczyciel proponuje dzieciom trzy karty pracy do wyboru z serii ćwiczeń MOJE SYLABKI. Wyjaśnia trudność wykonania zadania w każdej karcie pracy i zachęca dzieci do samodzielnego wyboru, zwracając uwagę na stopień trudności. Po wykonaniu zadania, dzieci mają pokolorować kartę pracy. Podpisują ją samodzielnie – dzieci starsze, dzieci młodsze - wyszukują globalnie napisu swojego imienia i przyklejają na pracy. Za poprawnie wykonane zadanie otrzymują naklejkę z uśmiechniętą buzią.
7. Prezentacja poprawności wykonanego zadania. Dzieci siadają w kręgu, trzymając swoje prace i wypowiadają się na forum grupy, jaką miały łatwość albo trudność w wykonaniu zadania
8. Ewaluacja „Kwiatek Ci powie”. Każde dziecko otrzymuje sylwetę kwiatka. Jeżeli z zajęcia jest zadowolone wkłada kwiatek do pojemnika z napisem TAK. Jeżeli nie, to do pojemnika z napisem NIE.
9. Podziękowanie dzieciom za wspólną zabawę i zakończenie zajęć.

Literatura:

1. „Nauka czytania krok po kroku”. J. Cieszyńska, Kraków 2001.
2. „Moje sylabki – ćwiczenia do nauki czytania metodą symultaniczno-sekwencyjną”. A. Fabisiak – Majcher, E. Ławczys, Kraków 2008.
3. „Trening słuchu – ćwiczenia rozwijające percepcję słuchową u dzieci”. J. Graban, R. Sprawka, Gdańsk 2011.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3 W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Małgorzata Cylke

Orientacja zawodowa najmłodszych

Autor: Urszula Brzezińska, *nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej, opiekunka Samorządu Uczniowskiego*

Od nowego roku szkolnego nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej wraz z uczniami podejmują szereg inicjatyw skierowanych na działania realizowane w ramach orientacji zawodowej. Obszar „Świat zawodów i rynek pracy" sprzyja poznawaniu różnorodnych zawodów wykonywanych przez rodziców uczniów. W naszej szkole wieloletnią tradycją jest redagowanie prasy szkolnej. Na I etapie edukacyjnym nosi ona tytuł „Pętelka". Najmłodsze dzieci samodzielnie tworzą artykuły opisujące wybrany przez nich zawód. Często są to zawody wykonywane przez ich rodziców. Uczniowie poznają także różne zawody podczas wycieczek edukacyjnych oraz zapraszają ciekawych gości do szkoły. W ten sposób uczniowie zapoznali się z zawodem: fotografa, policjanta, strażaka, ochroniarza, diagnosty laboratoryjnego, piekarza, stolarza, konserwatora zabytków drewnianych, himalaisty, krawca.

Uczniowie zapoznają się z zawodami także w ramach zajęć edukacyjnych prowadzonych przez nauczyciela.

Przewidywane efekty wdrożenia:

- Zapoznanie uczniów z charakterystyką poszczególnych zawodów;
- Popularyzowanie wiedzy o zawodach;
- Kształtowanie umiejętności właściwego redagowania artykułów.

Osoba rekomendująca: Anna Zientalska, *doradca metodyczny ŁCDNiKP*

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 7 W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Jarosław Krajewski

Rekomendacja ***Pracowni Gosi i Zuzi,*** funkcjonującej w Szkole **Podstawowej nr 7 w Łodzi.** Pracownia działa od 1 września 2018 roku pod kierunkiem nauczycielek ww. szkoły: nauczycielki współorganizującej proces kształcenia w klasach trzecich szkoły podstawowej - **Małgorzaty Sadowskiej** i nauczycielki plastyki, wychowawcy świetlicy - **Zuzanny Stefańskiej**. Aby poszerzyć ofertę edukacyjną dla nauczycieli *Gosia i Zuzia* zaprosiły do współpracy nauczycielkę muzyki - **Monikę Suchan**. Głównymi celami *Pracowni* są: dzielenie się wiedzą oraz doświadczeniem - w tym umiejętnościami i pomysłami plastycznymi, ruchowymi oraz muzycznymi z nauczycielami świetlic szkolnych oraz wychowawcami klas wczesnoszkolnych. *Pracownia* współpracuje intensywnie z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego - trzykrotnie w roku szkolnym 2018/2019 była współorganizatorem innowacyjnych przedsięwzięć edukacyjnych adresowanych do nauczycieli świetlic szkolnych m.in. warsztatów metodycznych *Dzień Mamy i Taty – kreatywne upominki*, *Świąteczne pomysły dla małych i dużych*. Spotkania organizowane przez *Pracownię* są wysoko oceniane przez uczestników. Szerokie spektrum innowacyjnych form realizacji, w tym prezentacje materiałów plastycznych, multimedialnych oraz opracowań muzycznych jest zawsze przyjmowane z entuzjazmem przez uczestników spotkań.

Gosia i Zuzia działają w sieci nauczycieli świetlic szkolnych, udzielając się w grupie zamkniętej na Facebooku *Świetlice szkolne w Łodzi*.

***Opracowanie i rekomendacja: Barbara Muras**, doradca metodyczny w ŁCDNiKP*

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 12 W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Anna Wróblewska

„Roztańczona klasa”

***Autorzy: Elżbieta Błaszczyk**, edukacja wczesnoszkolna, **Izabela Muszyńska**, muzyka **Piotr Sieradzki**, instruktor tańca, **Katarzyna Pasiak**, wychowanie fizyczne*

Pani Dyrektor Anna Wróblewska wspólnie z Radą Pedagogiczną opracowała **innowację pedagogiczną o charakterze programowym „Roztańczona klasa”,** której treści zostały opracowane w oparciu o podstawę programową. **Program składa się z trzech modułów:** tańca nowoczesnego i ćwiczeń stretchingowych; tańca ludowego; zajęć muzyczno-rytmicznych.

Cele projektu to:

- harmonijny rozwój dzieci zarówno fizyczny jak i psychiczny,
- zaspakajanie naturalnej potrzeby ruchu dziecka,
- rozwijanie koordynacji i sprawności ruchowej oraz płynności i estetyki ruchu,
- rozwijanie zainteresowania dzieci różnymi formami aktywności fizycznej,
- budowanie poczucia własnej wartości i pozytywnego obrazu samego siebie i wiary we własne siły,
- kształtowanie poczucia więzi i dyscypliny w pracy zespołowej,
- rozwijanie indywidualnych zdolności każdego dziecka, jego inicjatywy i samodzielność myślenia,
- pokazanie muzyki i tańca jako jednej z form aktywności fizycznej,
- propagowanie zdrowego stylu życia i aktywnej formy spędzania czasu wolnego.

Uczniowie odnoszą liczne sukcesy w ogólnopolskich konkursach tańca, międzyszkolnych konkursach tanecznych oraz w **Otwartych Mistrzostwach Polski; Mistrzostwach Świata IFMD w Tańcu Sportowym**; **Mistrzostwach Polski w Tańcu Nowoczesnym**.

Efekty wdrożenia to: wzrost świadomości w zakresie czynników wpływających pozytywnie na zdrowie człowieka, kształtowanie właściwych nawyków kultury sportowej i spędzania czasu wolnego poprzez udział w zajęciach tanecznych, rozwijanie pasji i talentów oraz umiejętności planowania aktywnego trybu życia.

***Osoby rekomendujące: Anna Wróblewska**, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 12 w Łodzi, **Ewa Koper**, nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP*

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 12 W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Anna Wróblewska

„Metoda Montessori w edukacji wczesnoszkolnej”

***Autor: Agata Kucharczyk**, nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej*

W Szkole Podstawowej nr 12 wdrażany jest program zajęć z zastosowaniem elementów metody Montessori w edukacji wczesnoszkolnej.

Cele projetu, to: rozwijanie kreatywności i zdolności dzieci poprzez swobodną i samodzielną pracę dziecka, kształtowanie umiejętności współpracy w grupie, rozwój zdolności manulanych dzieci oraz poznawczych.

Pani Agata Kucharczyk w swojej praktyce pedagogicznej tworzy własny niepowtarzalny warsztat pracy w oparciu wieloletnie doświadczenie z pracy w placówce Montessori oraz obserwacje prowadzone w szkołach Montessori w Krakowie, Lublinie, w Niemczech (Aachen, Bensberg), i Holandii (Rotterdam, Capelle). Podstawę pracy stanowi odpowiednio przygotowane otoczenie wyposażone nie tylko w gotowe pomoce dydaktyczne, ale również wykonane przez siebie oraz uczniów. Stara się, aby zdobywanie wiedzy i umiejętności odbywało się wielozmysłowo. Sala lekcyjna stanowi miejsce przytulne, przyjazne i inspirujące do rozmaitych działań związanych z takimi aktywnościami, jak ruch, czytanie, pisanie, liczenie, plastyka, hodowla roślin, gry i zabawy. Wyposażone jest w elementy stałe, takie jak klasowa biblioteczka, zbiory naturalnych okazów przyrodniczych, pomoce matematyczne, konstrukcyjne, maxi plansze i przyrządy do zabaw ruchowych.

Zgodnie z omawianymi i wprowadzanymi zagadnieniami w otoczeniu czasowo pojawiają się przedmioty, okazy lub przyrządy do eksperymentowania, manipulowania, prowadzenia obserwacji, np. do mierzenia, ważenia, przelewania wody, z których dzieci mogą swobodnie korzystać.

Zajęcia wzbogacane są degustacjami; odbywają się spotkania ze zwierzętami (umówiony rodzic przyprowadza lub przynosi zwierzątko),

spotkania czytelnicze „Czytanie na dywanie” (rodzic czyta dzieciom fragmenty książek), odgrywanie scenek teatralnych; niektóre zajęcia uatrakcyjniane są przynoszonymi przez dzieci przedmiotami, kolekcjami, grami, zabawkami itp.

W czasie zajęć prowadzone są również ćwiczenia ciszy z wykorzystaniem dzwoneczka, wody, kamieni, roślin, piasku, instrumentów oraz muzyki relaksacyjnej.

Do wprowadzania lub utrwalania zagadnień stosowane są mapy myśli, lapbooki, „myślografia” oraz nowoczesne technologie, takie jak tablica interaktywna i multibooki.

W ramach zajęć pozalekcyjnych prowadzi koło krawieckie „Zabawka ze skrawka”, w czasie którego uczniowie szyją maskotki oraz inne użytkowe dla siebie rzeczy. Zajęcia te są szczególnie ulubione przez dzieci, ponieważ pozostawiają swobodę wyboru, integrują grupę, rozwijają kreatywność oraz wpływają na rozwój manualny. Sprawiają dużo radości i satysfakcji.

Elementy metody Montessori stosowane są również na innych zajęciach pozalekcyjnych „Agenci pamięci” - wprowadzających i doskonalących techniki uczenia się. Tu również do lepszej koncentracji wykorzystywane są ćwiczenia ciszy oraz ćwiczenia ruchowe wpływające na pracę mózgu /np. żonglowanie/.

Pani Agata Kucharczyk większość swoich działań utrwala prowadząc bogatą dokumentację fotograficzną zamieszczaną na szkolnej stronie internetowej, której jest administratorem. Kilkunastoletnie archiwum pokazuje wiele ciekawych inicjatyw i stanowi bogaty wkład w historię szkoły.

***Osoby rekomendujące: Anna Wróblewska**, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 12 w Łodzi; **Ewa Koper**, nauczyciel konsultant ŁCDNiKP*

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 29 W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Elżbieta Jurek

XLVII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Wojciech Ulatowski

Totalne Dyktando w Łodzi

Autor i opracowanie: Kamil Dyjankiewicz, *nauczyciel języka rosyjskiego w Szkole Podstawowej nr 29 w Łodzi oraz XLVII Liceum Ogólnokształcącym w Łodzi,* ***współpraca Olga Dyjankiewicz***

13 kwietnia 2019 roku podjąłem się organizacji jednego z największych przedsięwzięć w swojej dotychczasowej karierze nauczycielskiej – *Totalnego dyktanda z języka rosyjskiego*. Jest to międzynarodowa społeczno-edukacyjna akcja, podczas której wszyscy chętni w tym samym czasie na całym świecie piszą dyktando po rosyjsku.

Akcja w tym roku odbywała się już po raz 16, a jej pomysłodawcami są filolodzy z Uniwersytetu w Nowosybirsku. Jak dotąd nikt w Łodzi nie wziął na swoje barki organizacji Dyktanda. Skąd zatem pomysł, aby to zrobić?

Idea organizacji Dyktanda w Łodzi zrodziła się podczas mojego udziału w V Międzynarodowym Forum Pedagogicznym w Soczi, podczas którego wygłaszałem wykład na temat innowacyjności w nauczaniu języka rosyjskiego w Polsce. Po nim, na jednych z zajęć dla nauczycieli, zostało zorganizowane spotkanie z organizatorami Dyktanda, którzy opowiedzieli wszystkim uczestnikom Forum o swojej inicjatywie.

W trakcie rozmów kuluarowych zapytano mnie, czy nie zechciałbym podjąć się organizacji Dyktanda u siebie, w Łodzi. Zdawałem sobie sprawę, że jest to duże wyzwanie pod każdym względem: znalezienie placówki dla Dyktanda, nawiązanie współpracy z partnerami i sponsorami akcji, w końcu rozreklamowanie imprezy i, co najważniejsze, zachęcenie uczestników do udziału. Z natury jednak jestem osobą, która lubi wyzwania, z roku na rok podnoszę sobie poprzeczkę. I jako pasjonat językowy stwierdziłem, że zorganizuję

Dyktando, a we wszystkim od samego początku pomagała mi moja żona – Olga, która również jest rusycystką, choć nie związała swojej kariery zawodowej z edukacją. Tym samym, Łódź stała się jednym z 9 polskich miast, które 13 kwietnia 2019 roku zorganizowały dla pasjonatów języka Puszkina Totalne dyktando.

Po powrocie z Soczi (w grudniu 2018 roku) zacząłem przygotowania do przeprowadzenia imprezy w Łodzi. Przede mną były 4 miesiące intensywnej pracy. *Dyktando* postanowiłem zorganizować w Szkole Podstawowej nr 29, w której od 2 lat pracuję i uczę klasy siódme i ósme języka rosyjskiego. Żona podrzuciła mi parę pomysłów, skąd wziąć sponsorów. Rozpocząłem więc żmudną pracę pisania wielu mejli oraz wykonywania kilkudziesięciu rozmów telefonicznych, które w ostatecznym rozrachunku przyniosły oczekiwane efekty. Dzięki nawiązaniu współpracy z różnymi instytucjami udało mi się bowiem uzyskać dla zwycięzców cenne nagrody: książki rosyjskie, podręczniki do nauki języka, a także kursy językowe. Następnie zaś rozreklamowałem *Dyktando* na swoim blogu #TataRusycysta. Informacja pojawiła się również w lokalnej prasie. Dzięki wielkim staraniom udało się zebrać 30 osób, które w sobotnie popołudnie 13 kwietnia zasiadły w szkolnych ławkach, by sprawdzić swoją wiedzę w zakresie ortografii i interpunkcji rosyjskiej. Moje zaproszenie do wsparcia akcji Totalne dyktando przyjął także Pavel Samokhin,

wokalista rosyjsko-polskiego zespołu Samokhin Band, który podyktował przybyłym gościom treść dyktanda. Prace konkursowe sprawdzałem wraz z żoną, by 2 tygodnie później spotkać się ponownie z uczestnikami i ogłosić wyniki.

Uroczystość podsumowania *Totalnego dyktanda* w Łodzi była wyjątkowa. Po wręczeniu uczestnikom certyfikatów, a zwycięzcom nagród odbył się koncert grupy Samokhin Band. Artyści wprawili przybyłych gości w iście rosyjski nastrój. Wieczór uświetniły utwory związane z rosyjską tematyką, a uczestnicy chętnie przyłączali się do wspólnych śpiewów i zabaw.

Tak wyglądała moja przygoda z organizacją *Totalnego dyktanda* w Łodzi. Nie żałuję ani jednej chwili, którą poświęciłem na przygotowanie tej akcji. Już teraz z niecierpliwością czekam na przyszłoroczną edycję. Tymczasem zbieram informacje od wszystkich organizatorów Totalnego dyktanda w Polsce, aby pod koniec czerwca br. w Instytucie Słowiańszczyzny Wschodniej wraz z koleżanką z Rosji wygłosić wykład na temat: *Totalne dyktando jako socjokulturowy fenomen: doświadczenie Rosji i Polski*, który odbędzie się w podczas XXI Międzynarodowej Konferencji Slawistycznej.

Dziękuję żonie Oldze za wspieranie moich inicjatyw na rzecz popularyzacji języka rosyjskiego w Łodzi.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 44 im. PROF. JANA MOLLA W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Paweł Miszczak

Doświadczenia w organizowaniu klasy dwujęzycznej w szkole podstawowej

W 2017 roku zaistniały podstawy prawne do utworzenia klasy dwujęzycznej. Szkoła Podstawowa nr 44 w Łodzi osiągnęła w sprawdzianach kompetencji językowych najwyższe wyniki w Łodzi, zatem był potencjał, który gwarantował sukces przedsięwzięcia. Po konsultacjach z nauczycielami, rodzicami uczniów i samymi uczniami postanowiliśmy utworzyć klasę dwujęzyczną z językiem angielskim. Język angielski został rozszerzony do pięciu godzin tygodniowo, ponadto do zajęć z historii i informatyki wprowadzone zostały elementy języka angielskiego. Zgodnie z założeniami został przeprowadzony nabór do klasy dwujęzycznej. Podstawowym elementem kwalifikacji były oceny ze świadectwa ukończenia klasy 6 oraz wyniki ze sprawdzianu predyspozycji językowych. W wyniku rekrutacji utworzono 28 osobowy zespół uczniów. Wychowawcą klasy i głównym realizatorem „projektu – klasa dwujęzyczna" została Pani Katarzyna Stawiarz-Wiśniewska, która jednocześnie uczy języka angielskiego i historii. Informatykę w języku angielskim realizuje Pani Joanna Adamik – nauczyciel języka angielskiego i informatyki. Obie panie uczestniczyły w warsztatach dla nauczycieli klas dwujęzycznych – „Bilingualeducation – bestpractices" zorganizowanych przez SOP OŚWIATOWIEC TORUŃ w październiku 2017 roku oraz w spotkaniach nauczycieli klas dwujęzycznych w ramach Międzynarodowej Konferencji IATEFL we Wrocławiu we wrześniu 2018 roku.

Rozszerzony program nauczania, wykraczający poza obowiązkową podstawę programową wymagał zmiany podręcznika. W klasie 7 uczniowie rozpoczęli korzystanie z podręcznika *Beyond* na poziomie B1. Jest on w całości w języku angielskim, zawiera treści wykraczające poza materiał klasy 7. Różnorodne zagadnienia tematyczne, gramatyczne oraz poruszane słownictwo przygotowuje uczniów nie tylko do egzaminów, do których przystępują w szkołach, ale również do międzynarodowych certyfikatów językowych. Pani Katarzyna kładzie

również nacisk na komunikowanie się w języku angielskim. Na każdej lekcji uczniowie proszeni są o krótkie wypowiedzi na bieżące tematy z życia lub dotyczące omawianych zagadnień. Dodatkowo raz w semestrze każdy przygotowuje i wygłasza krótką prezentację na wylosowany temat. Kolejną okazją do przełamania często występującego wśród uczniów strachu przed publicznym mówieniem w języku angielskim jest koło teatralne. Pani Katarzyna wraz z uczniami klasy dwujęzycznej przygotowuje przedstawienia w języku angielskim, które wystawiane są w szkole przy okazji różnych uroczystości. Poprzez wielokrotnie powtarzanie kwestii dzieci szybko zapamiętują zwroty, zaczynają biegle posługiwać się językiem, nie boją się wystąpień publicznych, także tych w języku obcym. Jest to również doskonała okazja do nawiązania dobrego kontaktu między nauczycielem a wychowankami oraz między samymi uczniami.

Trudnym wyzwaniem w prowadzeniu klasy dwujęzycznej okazało się uczenie historii. Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Edukacji, w języku angielskim może być prowadzona część zajęć obejmująca historię powszechną, natomiast część historii dotyczącej historii Polski należy uczyć w języku ojczystym. Na rynku nie ma dostępnych podręczników, które można wykorzystać przy prowadzeniu takich zajęć, w związku z tym Pani Katarzyna opracowuje własne materiały. Pierwsze lekcje historii w klasie dwujęzycznej były prowadzone w całości w języku angielskim. Uczniowie korzystali z tekstów, notatek i kart pracy przygotowanych przez Panią Katarzynę. Niestety zajęcia prowadzone w tej formie nie przyjęły się. Było to spowodowane tym, że uczniowie pierwszy raz spotkali się z większością prezentowanych zagadnień (do tej pory podstawa programowa z historii obejmowała głównie tematy dotyczące Polski), a także specyficznym słownictwem. Skarżyli się, że zrozumienie i opanowanie materiału w całości po angielsku jest za trudne. Pani Katarzyna wprowadziła zmiany, lekcje były prowadzone częściowo po polsku, częściowo po angielsku, w proporcjach dostosowanych do możliwości uczniów. Niektóre tematy np. rewolucja przemysłowa, czy wojna secesyjna przysparzały mniej problemów językowych, ze względu na tematykę związaną z państwami anglojęzycznymi. Nadal do każdej lekcji uczniowie otrzymywali krótkie podsumowanie tematu oraz słowniczek z najważniejszymi zagadnieniami. Materiał, każdorazowo przygotowywany przez Panią Katarzynę, w języku angielskim był omawiany pod koniec lekcji. Uczniowie byli już wtedy zaznajomieni z tematem, przez co łatwiej im

było skupić się na wprowadzanym słownictwie. Po przeprowadzeniu kolejnych lekcji w nowej formie oraz po sprawdzianie wiadomości (uczniowie klasy dwujęzycznej piszą sprawdzian składający się z dwóch części – polskiej i angielskiej) okazało się, że dzieci opanowały wiedzę historyczną, ale nadal problem stanowi zaprezentowanie jej w języku angielskim.

Korzystając z doświadczeń z roku szkolnego 2017/2018 Pani Katarzyna Stawiarz-Wiśniewska wprowadziła kolejne innowacje. Lekcja historii w języku angielskim jest prowadzona po opanowaniu przez uczniów partii materiału, np. jako lekcja powtórzeniowa. Uczniowie dostają do wykonania zadania w języku angielskim, np. test jednokrotnego wyboru, wykreślankę, krzyżówkę, uzupełnianie luk. Zadania wykonują samodzielnie lub z pomocą nauczyciela. Dzięki temu, że do pracy wykorzystują poznaną wiedzę, łatwiej im skupić się i zaangażować na części anglojęzycznej. Ta forma zajęć nie zniechęca ich do nauki historii w języku angielskim, tak jak miało to miejsce na początku. Pani Katarzyna urozmaica również zajęcia korzystając z dostępnych w Internecie źródeł w języku angielskim, np. krótkich filmów o konkretnej tematyce historycznej, które poziomem dostosowane są do możliwości uczniów.

Uczniowie klasy dwujęzycznej chętnie biorą udział w konkursach odnosząc w nich sukcesy, m.in. w Konkursie Wojewódzkim z Języka Angielskiego czy w Konkursie Historyczno-Językowym „Columbus". Pani Katarzyna starannie przygotowuje się do zajęć, słuchając równocześnie potrzeb dzieci. Wyciąga wnioski z przeprowadzonych lekcji, szukając metody, która pozwoli na idealne połączenie nauki historii i wykorzystanie zdolności językowych uczniów. Wprowadzenie oddziału dwujęzycznego w naszej szkole bez wątpienia dało uczniom możliwość do pogłębiania swojej wiedzy i umiejętności z języka angielskiego w stopniu rozszerzonym wraz z rozbudowaniem zasobu słownictwa.

***Osoba rekomendująca Paweł Miszczak**, dyrektor szkoły*

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 109 im. LUDWIKI WAWRZYŃSKIEJ W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Monika Polaszczyk

Programowanie z ozobotem

***Autor i rekomendacja: Bożena Piekarska**, nauczycielka informatyki, doradca metodyczny w ŁCDNiKP*

Wykorzystanie nowoczesnych technologii w edukacji rozpoczyna się już w przedszkolu i jest to odpowiedź na specyfikę naszych czasów. Nowe technologie sprzyjają nie tylko atrakcyjności nauczania, ale pokazują, że można uczyć się łatwiej, efektywniej.

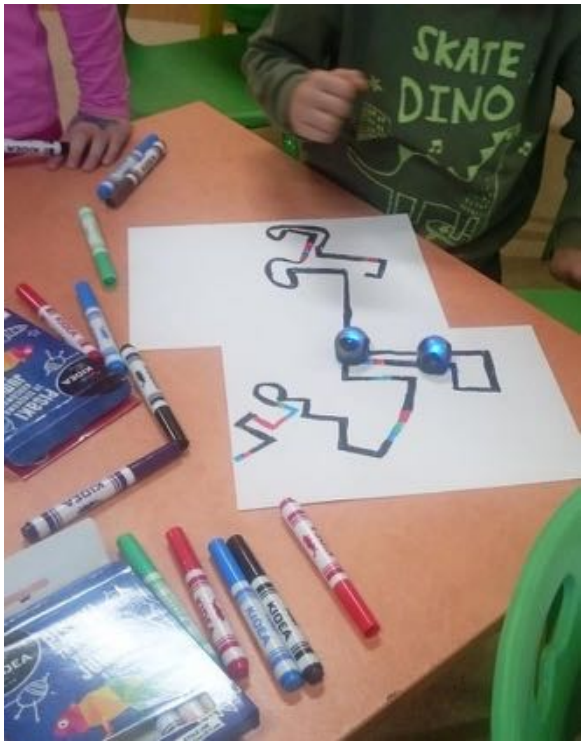

Aby wprowadzić dzieci w świat programowania z wykorzystaniem nowych technologii Bożena Piekarska – **nauczycielka informatyki w Szkole Podstawowej nr 109 w Łodzi** przygotowała i przeprowadziła zajęcia dla klas pierwszych, których głównym bohaterem był Ozobot (robot typu "linefollower" – podąża za linią). Zajęcia przełamują stereotypowe myślenie o kodowaniu, jako dziedzinie trudnej i wymagającej dużego doświadczenia.

Dzięki wbudowanym czujnikom optycznym, Ozobot rozpoznaje odpowiednie sekwencje kolorowych linii i podąża ich śladem. Flamastry i kredki z powodzeniem możemy wykorzystać do napisania w prosty sposób pierwszego programu.

Ozobot zabrał uczniów w niesamowitą przygodę rysowania, rozwiązywania problemów i pracy grupowej. Za pomocą kolorowych kodów na kartce papieru dzieci programowały zadania, które

wykonywał robot. Na zajęciach uczniowie kolorowali gotowe trasy i rysowali własne, zgodnie z zasadami pracy Ozobotów Mogli się poczuć jak prawdziwi, choć początkujący programiści.

Pomimo, że wiele dzieci ma problem z koncentracją uwagi, nie potrafi dłużej skupić się na zadaniu, to na zajęciach z ozobotami, każdy uczeń pracował całą lekcję, rysując trasy, malując i odczytując kody oraz śledząc ruch robota. Programując z wykorzystaniem Ozobotów dzieci od razu obserwują efekty swojej pracy, dzięki czemu są bardziej zaangażowane.

Także w klasach starszych, ozobot jest częstym gościem na lekcjach. Uczniowie rozpoczynają pracę od rysowania kolorowych kodów, aby przejść do programowania na platformie OzoBlokly – wizualnym edytorze opartym na obrazkach. Ozoblokly oferuje pięć poziomów programowania od nowicjusza aż do mistrza, co pozwala na naukę w każdym wieku. Uczniowie tworząc programy komputerowe, uczą się kreatywnego rozwiązywania problemów poprzez wypracowywanie różnych metod, które mają do tego prowadzić oraz doskonalą umiejętność pracy zespołowej przy wspólnym poszukiwaniu rozwiązań.

Jeżeli dziecko napisze bądź narysuje prosty program, który działa i zmusza robota do określonego działania, sprawia, że nabiera ono wiary w siebie i swoje możliwości. Podczas nauki programowania uczy się cierpliwości i wytrwałości w dążeniu do celu.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 109 im. LUDWIKI WAWRZYŃSKIEJ W ŁODZI

Dyrektor Szkoły: Monika Polaszczyk

Język niemiecki nie tylko od siódmej klasy

***Autor: Maciej Binkowski**, nauczyciel języka niemieckiego i techniki*

Niezaprzeczalną tezą jest, że im dziecko jest młodsze, tym szybciej przyswaja sobie języki obce. Początkowo uczy się intuicyjnie, w późniejszej fazie zaczyna rozumieć procesy zachodzące w jego mózgu w trakcie uczenia się. Obecny system edukacji zakłada, że obowiązkową naukę drugiego języka obcego nowożytnego uczniowie rozpoczynają w klasie siódmej, lecz nic nie stoi na przeszkodzie, by wprowadzić ich w świat kultury krajów niemieckojęzycznych już w klasie czwartej.

W roku szkolnym 2018/2019 w klasie IVd w Szkole Podstawowej nr 109 im. Ludwiki Wawrzyńskiej w Łodzi rozpocząłem realizację opracowanej przez siebie **innowacji z języka niemieckiego pt. „Śpiewam, tworzę, prezentuję – przy tym troszkę po niemiecku mówię”.** Program innowacji zakłada naukę języka niemieckiego w wymiarze jednej godziny tygodniowo w podziale na grupy. Trzy kolejne lata nauki ułatwią uczniom dalszą naukę języka. Opanowanie bardzo podstawowych struktur stanie się bazą do rozwoju sprawności językowych od klasy siódmej.

Nadrzędnym *celem innowacji* jest opanowanie przez uczniów w sposób niekonwencjonalny podstaw języka niemieckiego.

Niekonwencjonalność oznacza tutaj zastosowanie innych niż typowe metod i technik nauczania przedmiotu. Poprzez naukę piosenek, wykonywanie różnego rodzaju projektów, udział w konkursach oraz nagrywanie vlogów i scenek uczniowie intuicyjnie opanują język. W programie nauczania ilość zagadnień gramatycznych została ograniczona do minimum, ponieważ najistotniejsze jest to, by umieli utworzyć poprawną pod względem komunikacyjnym prostą wypowiedź. Podczas lekcji uczniowie nie są oceniani stopniami, nie piszą sprawdzianów ani kartkówek, nie ma prac domowych. Zajęcia te mają być dla dzieci przyjemne i powinny kojarzyć się z czymś, co motywuje

je do pracy, a swego rodzaju motywatorem są stempelki, które uczniowie otrzymują za poprawne wykonanie zadania. Ponieważ napisy na nich są w języku niemieckim, tym bardziej chętnie udzielają się na lekcjach.

W klasie czwartej uczniowie uczą się śpiewając, tańcząc i tworząc plakaty oraz prezentacje. Ważnym elementem są ćwiczenia ruchowe, gry i zabawy interaktywne, wymagające od uczniów aktywnego zaangażowania w proces uczenia się i uruchomienia wszystkich zmysłów. Warto wspomnieć o propagowanej przez specjalistów w zakresie metodyki nauczania języków obcych technologii informacyjno-komunikacyjnej (TIK). Zajęcia wykorzystujące nowe media oraz urządzenia mobilne również zostały ujęte w programie nauczania.

Należy zwrócić uwagę również na aspekty kulturoznawcze, o których uczniowie uczyć się będą podczas zajęć języka niemieckiego. Nauka języka wiąże się nieodzownie z poznawaniem tradycji, obrządków danego państwa oraz typowych zachowań mieszkańców kraju, którego język opanowują uczący się. Jedynie zrozumienie tych zjawisk, świąt czy historii może uwrażliwić uczących się na tolerancję i akceptację drugiego człowieka. Dlatego w programie można znaleźć oprócz takich tematów jak Boże Narodzenie, Wielkanoc czy adwent także takie jak:

Dzień Świętego Marcina, Zielone Świątki, Karnawał w Kolonii czy też elementy najnowszej historii Niemiec, z którą uczniowie zmierzą się w kolejnych latach.

Mam nadzieję, że proponowane przeze mnie zajęcia zaowocują w klasie siódmej, gdy młodzież będzie kontynuować naukę niemieckiego już, jako obowiązkowego drugiego języka obcego, a to, czego się nauczą, wykorzystają w swojej dalszej edukacji.

O autorze

Mgr Maciej Binkowski – absolwent germanistyki Wydziału Filologicznego UŁ oraz studiów podyplomowych z zakresu edukacji technicznej na Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi. W swojej pracy stara się obalić mit, że niemiecki jest językiem trudnym, a nauka drugiego języka jest zbędna. Od roku 2015 uczy języka niemieckiego w szkole, od wielu lat prowadzi kursy językowe dla dorosłych oraz zajęcia ze studentami. Jego pasją są języki obce, oprócz niemieckiego szczególnie język niderlandzki.

***Osoba rekomendująca: Bożena Piekarska**, doradca metodyczny w Pracowni Edukacji Przedzawodowej ŁCDNiKP*

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 120 im. KONSTYTUCJI 3 MAJA W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Dorota Pocheć

„ODKRYJ PASJĘ”- projekt wczesnej orientacji zawodowej dzieci

Autorzy: Lisowska Katarzyna, Łodwig Patrycja, Karolczak Paulina, *wychowawcy świetlicy*

Kierując się mottem: *Z reguły do doskonałości prowadzi autentyczna ciekawość, czyli zainteresowanie zadaniem, które się wykonuje, a nie dążenie do wybicia się ponad innych*, w roku szkolnym 2018/2019 w Szkole Podstawowej nr 120 w Łodzi realizowany jest projekt ODKRYJ PASJĘ. Adresowany jest do uczniów w młodszym wieku szkolnym. Zbierane i utrwalane na tym etapie rozwoju informacje, mają wpływ nie tylko na wzbogacenie wiedzy, w tym przypadku o przedstawicielach różnych zawodów, ale przede wszystkim wpływają na rozwój zainteresowań młodego człowieka.

Główne cele działań skupiają się wokół wspierania uczniów w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji, wdrażania do samodzielnego działania i podejmowania decyzji dotyczących własnego rozwoju i życia, nabycia umiejętności czerpania wiedzy z różnych źródeł, ukazaniu wartości i wyjaśnieniu znaczenia pracy w życiu człowieka a także inspirowaniu do myślenia o przyszłości.

Podczas realizacji projektu pojawiają się działy tematyczne związane ze zdrowiem i zdrowym stylem życia, niesieniem pomocy potrzebującym, sztuką, produkcją i wytwarzaniem żywności jak również kwestia zawodów użyteczności publicznej. Projekt realizowany jest poprzez wykorzystanie między innymi zajęć prowadzonych przez nauczycieli metodami aktywizującymi, warsztatów prowadzonych przez ekspertów zawodowych w swojej dziedzinie na terenie szkoły, a także aktywne zaangażowanie rodziców uczniów w proces przekazywania wiedzy.

Przewidywane efekty wdrożenia:

- zachęcenie uczniów do poszukiwania swoich zainteresowań i pasji,
- rozwijanie zainteresowań,
- wdrażanie do kierowania się przez uczniów swoimi pasjami, zainteresowaniami przy wyborze drogi zawodowej,
- rozbudzenie ciekawości poznawczej dzieci,
- kształtowanie umiejętności rozpoznania własnego potencjału,
- wdrażanie do odgrywania ról społecznych, co skutkować będzie gotowością do odnoszenia sukcesów i przyjmowania porażki, jak również umiejętnością lepszego funkcjonowania w różnorodnych warunkach życia społecznego.

Realizowane działania zaspokajają ciekawość poznawczą uczniów i porządkują wiedzę, w ramach rozwoju poznawczego, nawiązują do współpracy i konstruktywnego rozwiązywania problemów w odniesieniu do rozwoju społeczno-emocjonalnego, jak również uczą wiary we własne możliwości poprzez rozwój fizyczny.

Wybierz pracę którą kochasz, i nie przepracujesz ani jednego dnia więcej w Twoim życiu.

Poniżej kilka zdjęć, z przeprowadzonych dotychczas działań:

Sebastian Wojtczak – uczestnik programu The Voice of Poland

Grupa Ratownictwa Specjalistycznego OSP Łódź –Jędrzejów

Joanna Stańczyk – dietetyk

Osoba rekomendująca: Anna Zientalska, *doradca metodyczny w ŁCDNiKP*

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 122 W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Liliana Czechowska-Dziuda

Projekt: JAKIE ZAWODY PRACUJĄ DLA PRZEMYSŁU MODY?

Autor: Aleksandra Bednarek

Grupa uczniów klasy VII Szkoły Podstawowej nr 122 w Łodzi w II semestrze roku szkolnego 2018/2019 zrealizowała projekt w zakresie doradztwa zawodowego. Nauczycielem prowadzącym grupę projektową jest Pani Aleksandra Bednarek.

Celem głównym projektu było uzyskanie informacji o zawodach z branży modowej.

Być może niektórzy z uczniów zdecydują się na rozpoczęcie nauki w szkole odzieżowej, aby w przyszłości związać swoje życie zawodowe właśnie z przemysłem mody. Umiejętności związane z szyciem mają praktyczne zastosowanie w życiu prywatnym. Samodzielne wykonanie oryginalnego ubioru daje możliwość podkreślenia swojej osobowości, wyróżnienia się wśród rówieśników.

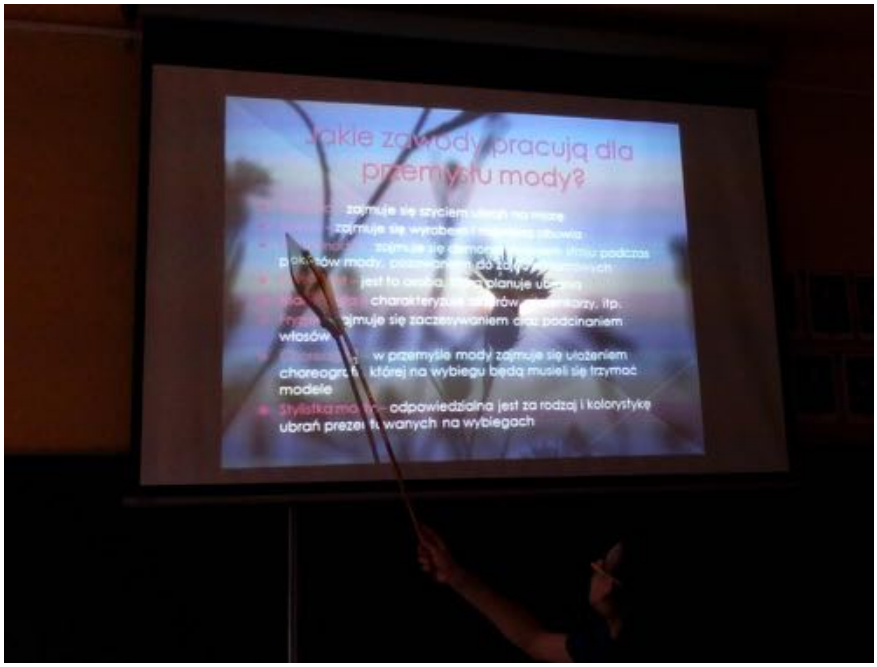

Uczniowie postanowili w formie **prezentacji** przedstawić odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jakie zawody współpracują z przemysłem mody?

Analiza zasobów Internetu pozwoliła uczniom sprecyzować i opisać zawody ściśle związane z przemysłem mody:

- **Krawiec** – zajmuje się szyciem ubrań na miarę;
- **Szewc** – zajmuje się wyrobem i naprawą obuwia;
- **(Foto)model** – zajmuje się demonstrowaniem stroju podczas pokazów mody, pozowaniem do zdjęć reklamowych;
- **Projektant** – jest to osoba, która projektuje ubrania;
- **Makijażysta** – charakteryzuje aktorów, piosenkarzy, modeli i modelki;
- **Fryzjer** – zajmuje się zaczesywaniem i podcinaniem włosów;
- **Choreograf** – w przemyśle mody zajmuje się ułożeniem choreografii, której modele trzymają się na wybiegu;
- **Stylistka mody** – odpowiedzialna jest za rodzaj i kolorystykę ubrań prezentowanych na wybiegach.

2. Co ludzie wiedzą o modzie?

Wyniki **sondy ulicznej** wskazują, że 7 na 10 osób odpowiadając na pytanie: Jaki zawód według Pana/Pani pracuje dla przemysłu mody? wymieniło zawód krawca; 1 osoba podała zawód plastyka; 1 osoba – projektanta; 1 przechodzień nie był w stanie podać żadnego zawodu.

Aż 9 na 10 przechodniów nie potrafiło wymienić żadnej słynnej osoby pracującej w przemyśle mody; jedna osoba wskazała dwa nazwiska: Joanna Krupa, Ewa Minge.

3. Co o pracy w przemyśle mody może nam powiedzieć osoba pracująca w branży?

Z wywiadu przeprowadzonego z pracownicą szyjącą ubrania w jednej z łódzkich firm odzieżowych uczniowie dowiedzieli się, że pracę w branży modowej poleca ona jedynie osobom, które mają zamiłowanie do mody, zdolności manualne, kolorystyczne i estetyczne oraz siłę i pasję, ponieważ w czasach przepełnionych modą nie jest łatwo znaleźć klienta.

Jest to branża, w której da się godnie żyć, a patrząc na świat wielkiej mody widać, że można sięgnąć po duże pieniądze. Akurat ich rozmówczyni nie ma wykształcenia w kierunku zawodu, który wykonuje. Od zawsze pasjonowało ją szycie. Jako mała dziewczynka szyła ubranka dla lalek, później, podpatrując mamę, sama próbowała coś kroić i szyć, aż wreszcie zajęła się szyciem na poważnie – to jej zawód i pasja. Z rozmowy uczniowie dowiedzieli się, jak wygląda produkcja ubrań od projektowania, przez wykrawanie wzoru, szycie aż po prasowanie i pakowanie. Ekspresy, falbanki, zakładki… Aby powstał gotowy produkt trzeba się sporo napracować, potrzebna jest umiejętność pracy na różnorodnych maszynach.

Okazuje się, że przemysł mody to bardzo ciekawa branża. Daje możliwość rozwijania swojej pasji oraz odnalezienia swojego miejsca na rynku pracy. Praca przy projekcie była okazją nie tylko do zdobycia informacji o jednej z gałęzi przemysłu, dała jego autorom sporo do myślenia, a także skłoniła do refleksji na temat otaczającego świata. Ubrania towarzyszą nam na co dzień, a jednak mało kto interesuje się w jaki sposób powstały, przez ile rąk przeszły zanim trafiły do nas.

PUBLICZNE GIMNAZJUM NR 3 W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Monika Kleczyńska

Wieczór Wigilijny

Autorzy: Monika Marks, *nauczycielka języka polskiego,* ***Magdalena Demus****, nauczycielka języka angielskiego*

Tradycja czternastu edycji Wieczorów Wigilijnych pozwala nauczycielom i młodzieży wspólnie prezentować swoje możliwości wokalne, teatralne i plastyczne. Wieczór Wigilijny jest formą, która integruje społeczność lokalną, bo do niej jest adresowana. Obejmuje występ - przedstawienie Teatru Szkolnego *Bez 3manki*, prezentację kolęd przez Zespół Wokalny *Abyś odszedł stąd lepszy*, kiermasz ozdób świątecznych wykonywanych wspólnie przez nauczycieli i uczniów. Podczas ostatniej edycji Wieczoru Wigilijnego do uroczystości dołączył chór śpiewających nauczycieli Profesores.

W każdym Wieczorze Wigilijnym uczestniczą rodziny uczniów gimnazjum, absolwenci szkoły, przedstawiciele rady osiedlowej, dyrektorzy i nauczyciele sąsiadujących z nami szkół i przedszkoli, proboszcz parafii i inni zaproszeni goście.

Jest to przede wszystkim wspaniała okazja do promowania osiągnięć i umiejętności młodzieży w różnych sferach jej aktywności: aktorskiej, muzycznej, plastycznej. Uczniowie uczestniczą w wielogodzinnych próbach przedstawień, przygotowują kostiumy, rekwizyty, elementy scenografii. Mają możliwość pokazania swojej „nowej twarzy". Działanie pozwala wypromować uczniów tak często niedostrzeganych lub niedocenianych w innych dziedzinach.

Ta szczególna inicjatywa uczy gimnazjalistów wyrażania siebie poprzez różne formy ekspresji, kształtuje odpowiedzialność za powierzone zadanie, pozwala na chwile refleksji i wymianę doświadczeń wszystkich uczestników przedsięwzięcia, promuje szkołę w środowisku lokalnym. Ponadto integruje społeczność szkolną.

Każda kolejna edycja Wieczorów Wigilijnych umożliwia uczniom uczenie się od siebie wzajemnie a występ publiczny stanowi jednocześnie nagrodę za włożoną pracę.

Przewidywane efekty wdrożenia:

- stymulowanie zainteresowań i zdolności gimnazjalistów,
- przygotowanie do pracy w zespole,
- prezentowanie swoich możliwości i umiejętności na forum,
- rozwijanie ogólnej wrażliwości estetycznej,
- nauka kreatywności,
- kształtowanie sposobu własnej prezentacji poprzez słowo, gest, mimikę,
- nauka walki ze stresem,
- kształtowanie postaw eliminujących negatywne zachowanie w środowiskach młodzieży,
- odkrywanie nowych talentów.

Osoba rekomendująca: Anna Zientalska, *doradca metodyczny w ŁCDNiKP*

XV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Ewa Kaczorowska

Edukacja obywatelska i samorządowa

XV Liceum Ogólnokształcące im. J. Kasprowicza w Łodzi włącza się w szereg inicjatyw na rzecz edukacji obywatelskiej i samorządowej, zarówno na szczeblu ogólnopolskim jak i lokalnym. Jednym z bardziej znanych przedsięwzięć w skali kraju jest Tydzień Konstytucyjny organizowany co roku przez Stowarzyszenie im. prof. Zbigniewa Hołdy, nad którym Patronat Honorowy obejmuje Rzecznik Praw Obywatelskich. W ramach tego projektu uczniowie uczestniczą w zajęciach na temat znaczenia Konstytucji w życiu obywateli, a także roli i znaczenia wyborów oraz samorządności. Zajęcia prowadzone są metodą warsztatów przez specjalistów z dziedziny prawa konstytucyjnego.

Kolejnym przedsięwzięciem, w którym uczniowie 15-stki bardzo chętnie biorą udział już od kilku lat, jest program edukacji prawniczej dla szkół ponadgimnazjalnych „Znam swoje prawa". Organizatorem projektu jest Klinika Prawa - Klinika Praw Dziecka Wydziału Prawa i Administracji UŁ. Zajęcia prowadzone są w szkole przez studentów. Podczas spotkań uczniowie wyposażani są w wiedzę na temat swoich praw i obowiązków w zakresie prawa pracy, prawa cywilnego, prawa karnego i prawa administracyjnego. Na zakończenie edycji projektu organizowana jest symulacja rozprawy sądowej, dzięki której uczniowie mają możliwość zapoznania się z procedurą sądową.

Nieocenionym działaniem na rzecz podnoszenia świadomości obywatelskiej i prawnej wśród uczniów jest współpraca z organami sprawiedliwości. W zeszłym roku podjęliśmy współpracę z Sądem Rejonowym dla Łodzi - Śródmieścia w ramach edukacji prawnej i obywatelskiej. Przebiegała ona dwuetapowo. Najpierw spotkaliśmy się z sędzią ww. Sądu panem Marcinem Masłowskim, który opowiedział o codziennej pracy sędziego, etyce zawodowej oraz odpowiadał na liczne pytania uczniów związane z wymiarem sprawiedliwości. Skorzystaliśmy także z możliwości obejrzenia tzw. niebieskiego pokoju, czyli pomieszczenia służącego do przeprowadzenia przesłuchania małoletniego świadka oraz sal sądowych i pomieszczeń przeznaczonych

dla osób aresztowanych. Drugim etapem było przeprowadzenie symulacji rozprawy sądowej, która odbyła się 9 marca 2017 roku w gmachu Sądu. Uczniowie, wcielając się w role sędziów, stron postępowania karnego i świadków, działali w oparciu o przygotowany przez sędziego scenariusz, który mogli swobodnie modyfikować zachowując zasady rządzące postępowaniem karnym. Sami również, w oparciu o reguły i przepisy kodeksu karnego, przygotowali orzeczenie kończące proces oraz wygłosili jego uzasadnienie. Po zakończeniu rozprawy, wraz z sędzią M. Masłowskim, uczniowie omówili przebieg procesu i przedstawili własne oceny zapadłego orzeczenia oraz podzielili się wrażeniami.

Oprócz inicjatyw, którym patronują instytucje państwowe lub samorządowe, podejmujemy także działania szkolne w zakresie edukacji obywatelskiej i samorządowej. Bodźcem do kształtowania społeczeństwa obywatelskiego wśród uczniów są na przykład wybory samorządowe. Nauczyciele wiedzy o społeczeństwie na swoim przedmiocie realizują projekt mający na celu wzbudzenie zainteresowania „swoją lokalną ojczyzną". Uczniowie podejmują aktywność, aby posiąść wiedzę na temat zasad przeprowadzania wyborów samorządowych, przedstawiają kandydatów i ich programy wyborcze, a efektem finalnym jest przeprowadzenie prawyborów w zespole klasowym. Dzięki takim zajęciom uczniowie, oprócz własnego przyrostu wiedzy, mogą upowszechniać zdobyte wiadomości o samorządzie terytorialnym w swoich rodzinach, środowiskach, co może wpłynąć na podniesienie poziomu wiedzy o samorządności w społeczeństwie.

Wspólnym mianownikiem powyższych działań jest promowanie świadomego obywatelstwa oraz zachęcanie młodych ludzi do większego zainteresowania się sprawami publicznymi. Mamy nadzieję, że dzięki tym aktywnościom nabyli umiejętność wykorzystania wiedzy w praktyce i w dorosłym życiu.

Osoba rekomendująca: Joanna Stefańczyk, *nauczycielka WOS i historii*

Ruszyły zapisy do 5. Tygodnia Konstytucyjnego, w ramach którego prawnicy i prawniczki przeprowadzą zajęcia dotyczące znaczenia Konstytucji w życiu obywateli i obywatelek, a także roli i znaczenia wyborów oraz samorządności.

Celem projektu jest zwrócenie uwagi na praktyczny wymiar obowiązywania Konstytucji. Zależy nam na tym, aby w przystępny i interesujący sposób pokazać, że problematyka konstytucyjna ma bezpośredni wpływ na codzienne życie każdego z nas. Chcemy promować świadome obywatelstwo, zachęcać młodych ludzi do większego zainteresowania się sprawami publicznymi i zwracać ich uwagę na kluczową rolę sądów powszechnych w stosowaniu prawa w Polsce, przy uwzględnieniu nadrzędnej roli Konstytucji.

Osoba rekomendująca: Joanna Stefańczyk, *nauczycielka WOS i historii*

XLII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE im. IRENY SENDLEROWEJ W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Lucyna Górna

Planowanie przyszłości edukacyjno-zawodowej. Studiowanie na zagranicznych uczelniach

Autorzy: Lucyna Górna, *dyrektor szkoły,* ***Anna Zientalska****, nauczyciel, doradca metodyczny w ŁCDNiKP*

W bieżącym roku szkolnym XLII Liceum Ogólnokształcące im. Ireny Sendlerowej w Łodzi nawiązało współpracę z duńską uczelnią. Spotkanie rozpoczęło serię spotkań dla uczniów naszego liceum z przedstawicielami zagranicznych uczelni.

Atrakcyjną ofertę VIA Design, TEKO Design + Business przedstawili wykładowca oraz dwoje studentów pochodzących z Polski.

Zaprezentowali uczniom specyfikę kształcenia m.in. na kierunkach związanych z modą, meblarstwem, inżynierią materiałową, wzornictwem, budowaniem świadomości marki, przedsiębiorczością, zarządzaniem produkcją, logistyką, marketingiem, zarządzaniem, sprzedażą, zakupami, projektowaniem oraz zarządzaniem powierzchniami handlowymi. Wszystkie kierunki oparte są na połączeniu praktyki z teorią.

Goście przybliżyli warunki życia i studiowania w Danii. Młodzież była bardzo zainteresowana nową inicjatywą szkoły w zakresie wskazywania możliwości dalszego kształcenia po ukończeniu liceum ogólnokształcącego.

Wykład interaktywny w języku angielskim, wzbogacony prezentacją multimedialną, stanowił dla młodzieży doskonały sprawdzian znajomości języka angielskiego.

Studenci podzielili się swoimi wrażeniami i doświadczeniami ze studiów na dwu różnych kierunkach. Uczniowie zadawali mnóstwo pytań, na które uzyskiwali wyczerpujące odpowiedzi. Podczas spotkania komunikowali się z gośćmi zarówno w języku polskim, jak i w języku angielskim. Na zakończenie spotkania goście przekazali do biblioteki

szkolnej materiały informacyjne o duńskich uczelniach. Szczególną uwagę młodzież zwróciła na fakt, że studia są bezpłatne. Dla maturzystów była to ciekawa alternatywa studiowania poza granicami kraju.

Przewidywane efekty wdrożenia:

- wprowadzenie do praktyki szkolnej cyklicznych spotkań z przedstawicielami zagranicznych uczelni,
- doskonalenie umiejętności językowych uczniów,

- poszerzenie wachlarza proponowanych przez szkołę form pracy z młodzieżą w zakresie wspierania jej w przyszłych wyborach edukacyjnych i zawodowych,
- poszerzenie wiedzy młodzieży o studiach na zagranicznych uczelniach,
- promowanie szkoły.

***Osoba rekomendująca: Anna Zientalska**, doradca metodyczny w ŁCDNiKP*

XLII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE im. IRENY SENDLEROWEJ W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Lucyna Górna

Klasa dziennikarsko-filmowa pod patronatem TVP3 Łódź - innowacja pedagogiczna

***Autorzy: Lucyna Górna**, dyrektor szkoły, **Renata Wrona,** nauczyciel języka polskiego, opiekun wdrażanej innowacji pedagogicznej*

Wychodząc naprzeciw zainteresowaniom uczniów oraz przywiązując wagę do znaczącej roli mediów i kultury w kształtowaniu osobowości młodego człowieka, od roku szkolnego 2018/2019 w XLII Liceum Ogólnokształcącym w Łodzi realizowana jest ***innowacja pedagogiczna***: ***klasa o profilu dziennikarsko-filmowym pod patronatem TVP3 Łódź***. Skierowana jest ona do młodzieży licealnej w 3-letnim cyklu kształcenia, a od roku szkolnego 2019/20 – również w cyklu 4-letnim.

Cele innowacji to:

- stwarzanie warunków do rozwoju osobowości uczniów poprzez rozwijanie zainteresowań dziennikarskich i filmowych,
- przygotowanie do pełnienia różnych funkcji w społeczeństwie informacyjnym w dorosłym życiu,
- kształcenie sprawności mówienia, słuchania, czytania i pisania na poziomie umożliwiającym uczestnictwo w kulturze i wydawania o niej sądów,
- kształtowanie osobowości uczniów poprzez rozwijanie dociekliwości, rozbudowywanie zainteresowań i świadomości wartości oraz umiejętności wartościowania,

Patronat TVP3 Łódź nad przedsięwzięciem to szereg zajęć warsztatowych i teoretycznych, które uczniowie odbywają na terenie ośrodka TVP3 Łódź oraz w szkole. Nauka poprzez działanie i doświadczanie pozwala uczniom zdobywać wiedzę i umiejętności z zakresu dziennikarstwa telewizyjnego. Dotychczas objęły one tematykę związaną m.in. ze słownictwem dziennikarskim, obserwacją przygotowań nad powstawaniem programu live, budową i realizacją

newsa, zajęciami z logopedą. Powyższe zajęcia prowadzone były przez specjalistów: dziennikarzy, reporterów, prezenterów, wydawcę i logopedę TVP3 Łódź.

W ramach dziennikarstwa radiowego uczniowie zrealizowali audycję w studiu radiowym Katedry Dziennikarstwa Wydziału Filologicznego UŁ. Od przyszłego roku szkolnego Wydział Filologiczny obejmie klasę patronatem.

Edukacja filmowa to dotychczas ćwiczenia związane z planami filmowymi, typami ujęć kamery, ruchami kamery, rodzajami montażu, historią kina.

Program zakłada ponadto w kolejnych latach współpracę z instytucjami związanymi z filmem, m.in. Wytwórnią Filmów Oświatowych, Centralnym Gabinetem Edukacji Filmowej przy Pałacu Młodzieży oraz z jedną z łódzkich rozgłośni radiowych.

Przewidywane efekty wdrożenia:

- stworzenie warunków do nawiązania i utrwalenia więzi międzyludzkich poprzez współpracę z różnymi instytucjami i szkołami,
- integracja szkoły i uczniów ze środowiskiem lokalnym,
- wzrost świadomości kulturowej uczniów,
- przygotowanie do pracy w mediach, instytucjach oraz innych miejscach związanych z szeroko pojętą komunikacją społeczną i kulturalną,
- prace uczniów (m.in. artykuły na szkolną stronę www, wywiady, filmy, fotoreportaże, telewizyjny program młodzieżowy emitowany w serwisie Youtube),
- promocja szkoły.

Poniżej zdjęcia z wybranych zajęć:

Uczniowie w studiu telewizyjnym podczas nagrywania programu live „Łodzią po regionie”

Uczniowie klasy dziennikarsko-filmowej podczas zajęć z operatorem nagrywają newsa

Dziennikarze TVP3 Łódź prowadzą zajęcia w szkole

Zajęcia w studiu radiowym Katedry Dziennikarstwa Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego

***Osoba rekomendująca: Anna Zientalska**, doradca metodyczny w ŁCDNiKP*

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 9 im. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ W ŁODZI

„Łączenie Światów”- zmniejszanie barier w komunikacji z osobami niedosłyszącymi

***Autorzy: Piotr Pluskota**, nauczyciel wychowania fizycznego, **Renata Masica**, podstawy przedsiębiorczości, przedmioty ekonomiczne, geografia*

Artykuł powstał na bazie wieloletnich doświadczeń związanych ze współpracą pomiędzy naszą szkołą **Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi** a szkołą niemiecką **Werner von Siemens Schule w Wetzlar**. Po raz kolejny udało nam się zakwalifikować do finału konkursu o Polsko-Niemiecką Nagrodę Młodzieży organizowanego przez Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży. Motto ostatniej edycji na lata 2017-2019 to: **„Razem w Europie. Jeden cel”**. Do konkursu zgłosiło się 80 polsko-niemieckich i trójstronnych projektów w kategorii szkolnej i pozaszkolnej. Do finału zakwalifikowało się tylko 17 projektów, które w roku 2018 realizowały spotkania młodzieży poświęcone różnorodności kulturowej, religijnej, światopoglądowej, społecznej i językowej.

Tytuł naszego finałowego projektu to: „Łączenie Światów” - zmniejszanie barier w komunikacji z osobami niedosłyszącymi. Nasz projekt „Łączenie światów” realizowany był pomiędzy uczniami z Polski i uczniami z Niemiec z WvSS w Wetzlar. Po stronie Polskiej uczestnikami byli uczniowie z ZSP nr 9 w Łodzi i specjalnie zaproszeni do tej edycji projektu uczniowie ze **Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Łodzi dla osób niedosłyszących.** Realizacja naszych zadań projektowych w aspekcie osób niedosłyszących dotyczyła głównie tematów technicznych ułatwiających funkcjonowanie osób niedosłyszących. Podczas zajęć projektowych uczniowie wdrażali w praktyce swoje koncepcje projektowe. Jedna z grup zmontowała komunikator działający na zasadzie pętli indukcyjnej. Pętle indukcyjne to profesjonalne urządzenia ułatwiające komunikacje w pomieszczeniach, stosowane w wielu instytucjach. Wykonana przez

uczniów pętla indukcyjna funkcjonowała prawidłowo i temat tego zagadnienia będzie z pewnością kontynuowany i rozwijany w kolejnych latach naszej międzyszkolnej współpracy. Wspólna realizacja projektów może zaowocować nowymi pomysłami. Pozostałe grupy realizowały tematy z konstruowaniem, projektowaniem i programowaniem robotów w systemie Lego Midstorms, Fischer Technik, Forbot, konstruowaniem qadcopterów. Uczniowie poznawali zasadę działania tych systemów oraz proponowali nowe zastosowania i wykorzystanie ich w praktyce. Osiągnięte korzyści wynikające z tego projektu to nie tylko wymierne urządzenia, ale również kompetencje techniczne uczniów, które w przyszłości z pewnością zaowocują kreatywnością w tworzeniu nowych projektów. Mamy również nadzieje, że uczestnicy projektu zaproponują nowe rozwiązania, które w przyszłości ułatwią funkcjonowanie osób niedosłyszących w świecie słyszących i nastąpi „Łączenie światów".

14 lutego 2019 roku po raz szósty w **Berlinie** odbyło się finałowe podsumowanie o Polsko- Niemiecką Nagrodę Młodzieży konkursu: „Razem w Europie. Jeden cel". Program pobytu podczas czterodniowego finału był bardzo bogaty i obfitował w wiele atrakcji. Odbyło się wiele warsztatów i animacji związanych z różnorodnością. Mogliśmy zwiedzić wybrane miejsce w Berlinie, między innymi Muzeum Muru Berlińskiego. Ale głównym celem naszego spotkania była możliwość zaprezentowania efektów swoich prac projektowych wszystkim finalistom, zaproszonym gościom i komisji konkursowej. Nasze projekty oceniane były przez Jury składające się z przedstawicieli Ministerstwa Edukacji z Polski i Niemiec, dziennikarzy, przedstawicieli Polsko Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

To finałowe spotkanie w **Berlinie,** ale także cały 2018 rok był bardzo ciekawym doświadczeniem dla wszystkich uczestników. Podczas tego okresu młodzież wraz z nauczycielami miała okazję realizować działania związane z kształtowaniem postaw otwartości wobec różnorodności i szacunku dla odmienności. Włączania do udziału w projekcie i wspólnych działań osób z grup defaworyzowanych oraz z utrudnionym dostępem do międzynarodowej wymiany młodzieży.

***Osoba rekomendująca: Henryka Michalska**, dyrektor szkoły*

SZKOŁA MODY W ŁODZI

Pokazy Mody to już szkolna tradycja, organizowane od 1994 roku to szkolne rewie mody, które angażują całą społeczność szkolną. Autorskie projekty kolekcji i ich wykonanie to dzieło uczniów klas odzieżowych. Uczniowie z Koła Modelek i Modeli prezentują kolekcje, a technicy fotografii i technicy grafiki i poligrafii cyfrowej zajmują się obsługą medialną pokazów, które są nieodłącznym elementem promocji szkoły. **Uczniowie technikum corocznie biorą udział w Ogólnopolskim Seminarium Studenckim TEXTIL organizowanym przez** Wydział Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów Politechniki Łódzkiej**, zdobywając nagrody i wyróżnienia.**

Prezentacje kolekcji mody uświetniają wiele wydarzeń, w szkole podczas *Drzwi otwartych i innych uroczystości szkolnych,* podczas wizyt promocyjnych w gimnazjach i szkołach podstawowych oraz instytucjach współpracujących ze szkołą.

13 maja 2019 r. w „Białej Fabryce” podczas obchodów Dnia Włókniarza zorganizowanych przez Stowarzyszenie Włókienników Polskich

w gościnnych progach Centralnego Muzeum Włókiennictwa, część artystyczną uroczystości uświetnił pokaz mody uczniów Zespołu Szkół Przemysłu Mody.

27 maja 2019 r. w Instytucie Centrum Zdrowia Matki Polki rozpoczęły się Dni Rodziny, jedną z atrakcji tego dnia był pokaz mody uczniów Zespołu Szkól Przemysłu Mody w Łodzi. Opiekunem Koła Modelek i Modeli jest Pani Ewa Tomaszewska nauczycielka Zespołu Szkół Przemysłu Mody.

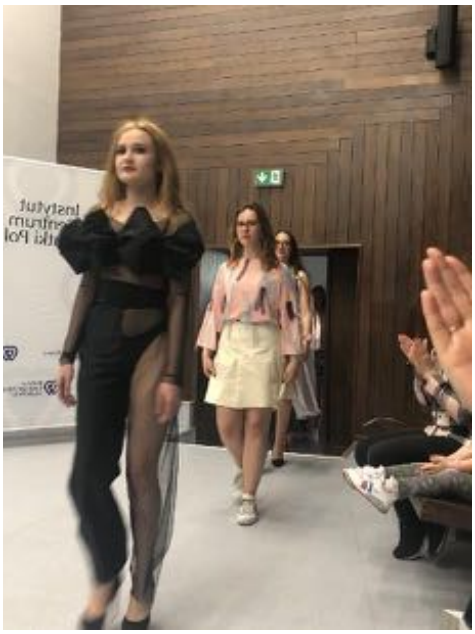

Rekomendacja: Maria Michalak, *konsultant i opiekun szkoły z ramienia Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego*

ZESPÓŁ SZKÓŁ RZEMIOSŁA im. JANA KILIŃSKIEGO W ŁODZI

Dyrektor szkoły: Marcin Józefaciuk

Nowoczesne technologie gwarancją sukcesu zawodowego

Autorzy: Marzanna Kołodziej, *nauczycielka języka angielskiego,* ***Małgorzata Gensler****, nauczycielka języka polskiego,* ***Małgorzata Redlicka****, nauczycielka przedsiębiorczości*

Nauczanie w XXI wieku nierozerwalnie związane jest ze zmianą, rynkiem pracy oraz rozwojem nowoczesnych technologii. W związku z tym Zespół Szkół Rzemiosła im. Jana Kilińskiego w Łodzi od wielu lat podejmuje innowacyjne przedsięwzięcia. W latach 2008 – 2018 na terenie szkoły zostało zrealizowanych pięć projektów (w tym jeden dwuletni *Wysokie kwalifikacje zawodowe sukcesem zawodowym na rynku pracy* – 2016–2018), w ramach których uczniowie kształcący się w zawodach: technik architektury krajobrazu, technik ogrodnik, technik usług fryzjerskich, a od 2016 r. technik optyk i technik hodowca koni, podnosili kompetencje zawodowe.

Zgodnie z założeniami polityki oświatowej państwa określonej w *Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030* szkoła zawodowa powinna być ukierunkowana na poprawę jakości i efektywności kształcenia zawodowego. Cel ten powinien być osiągnięty dzięki ścisłej współpracy z pracodawcami, a realizacja kształcenia zawodowego, w jak największym stopniu, odzwierciedlać rzeczywiste warunki pracy zawodowej. Realizując w/w założenia w roku szkolnym 2018/2019 nauczyciele Zespołu Szkół Rzemiosła im. Jana Kilińskiego w Łodzi wprowadzili do praktyki szkolnej ciekawe przedsięwzięcia w ramach projektu „Nowoczesne technologie gwarancją sukcesu zawodowego" współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Głównym celem projektu jest zwiększenie, we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, jakości kształcenia zawodowego ukierunkowane na poprawę zdolności do zatrudnienia 62 uczniów szkoły oraz dostosowanie kierunków kształcenia do regionalnego rynku

pracy poprzez doposażenie pracowni i warsztatów szkolnych, realizację szkoleń dla 13 nauczycieli kształcenia zawodowego oraz poprzez organizację dla uczniów szkoły: doradztwa edukacyjno-zawodowego, staży zawodowych, dodatkowych zajęć specjalistycznych w zakresie pielęgnacji, konserwacji obiektów małej architektury, fryzjerstwa, AutoCad'a, pomiarów warsztatowych, nowoczesnych technologii w optyce i specjalistycznych pomocy wzrokowych, paszoznawstwa i zaleceń żywieniowych, obsługi maszyn i urządzeń rolniczych, warsztatów jeździeckich. Projekt będzie realizowany w terminie od 01.09.2018 roku do 31.08.2020 roku.

Projekt przewiduje podniesienie kompetencji poprzez realizację 8 szkoleń dla nauczycieli i 10 kursów dla uczniów. Nauczyciele uczący przedmiotów fryzjerskich biorą udział w kursach doskonalących z *Trychologii*, z *Upięć i koków*, *Stylizacj*i, *Strzyżenia męskiego* oraz *Efektów specjalnych w makijażu*. Wszyscy nauczyciele zawodu, uczestniczący w projekcie, zostali przeszkoleni z obsługi zakupionego w ramach projektu sprzętu, zwłaszcza multimedialnego, a także mikroskopu, spektroskopu (goniometru), refraktometru i ławy optycznej – szkolenie dla nauczycieli przedmiotów optycznych. Szkolenia prowadzone są przez wysokiej klasy specjalistów, m.in. z Uniwersytetu Łódzkiego.

Uchwała nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia *Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności (*M.P. 2013). Wyżej wymienione kursy doskonalące pomagają nauczycielom w przeprowadzeniu zajęć zawodowych dla uczniów. Młodzież bierze udział w zajęciach specjalistycznych stosownie do profilu kształcenia.

I tak młodzież z klas Technikum Architektury Krajobrazu uczestniczy w kursie *Pielęgnacja i konserwacja obiektów architektury krajobrazu*. Ćwicząc w praktyce umiejętności nabyte podczas zajęć uczniowie będą pielęgnować nasadzenia przy Szkole, stworzone w trakcie poprzedniego projektu, realizowanego w Zespole Szkół Rzemiosła *Wysokie kwalifikacje zawodowe sukcesem na rynku pracy*.

Technicy usług fryzjerskich biorą udział w 4 modułach kursów: *Czesanie wieczorowe, Fryzjerstwo męskie, Podstawy trychologii, Kompleksowe kreowanie wizerunku.* Zdjęcia z metamorfoz uczestników kursów budzą sensację na portalach społecznościowych.

Dla uczniów kształcących się w zawodzie Technik Optyk przewidziano kurs projektowania *„AutoCAD”,* dzięki któremu będą potrafili sporządzać i czytać rysunki techniczne, co jest umiejętnością bardzo potrzebną w pracy technika. Dla optyków przewidziane są także *Pomiary warsztatowe* oraz *Nowoczesne technologie w optyce i specjalistyczne pomoce wzrokowe*.

Technicy Hodowcy Koni biorą udział kursach *Paszoznawstwo i zasady żywieniowe zwierząt* oraz *Obsługa maszyn i urządzeń rolniczych*. Główną atrakcją dla uczniów kształcących się w tym zawodzie są jednak warsztaty jeździeckie, które już od początku września 2018 roku

odbywają się na terenie Centrum Rekreacyjnego „Zbyszko". Młodzi Technicy Hodowcy Koni nabywają tam umiejętności z zakresu opieki stajennej i jazdy konnej. Aby w ciągu jednego roku trwania pierwszej edycji projektu zrealizować 120 godzin warsztatów, uczniowie spędzili na terenie Centrum również „Ferie w siodle". Ze środków Projektu sfinansowano dla nich kompletny strój jeździecki, od stóp do głów, czyli toczek, kamizelkę ochronną, polar, rękawiczki, bryczesy, skarpety, sztyblety oraz czapsy. Nic dziwnego, że liczba chętnych do wzięcia udziału w projekcie znów dalece przekroczyła ilość miejsc.

Wszyscy uczestnicy projektu objęci zostali doradztwem edukacyjno-zawodowym, zarówno grupowym, jak i indywidualnym. Uczniowie kształcą umiejętności aktywnego i elastycznego planowania kariery edukacyjno-zawodowej, poznają aktualną sytuację na rynku pracy, metody aktywnego poszukiwania pracy, oczekiwania pracodawców na współczesnym rynku pracy. Młodzież otrzymuje wsparcie w obszarze dopasowania swojego potencjału do potrzeb rynku pracy i poszerzania go poprzez kształcenie ustawiczne. Wymiernym efektem tego działania powinna być pierwsza trafna decyzja edukacyjno-zawodowa uczniów, jaką jest podjęcie pracy lub wybór dalszej ścieżki kształcenia.

Strategia działania oparta na sprawdzeniu i doskonaleniu umiejętności zawodowych bezpośrednio w środowisku pracy, czyli odbywanie staży zawodowych u pracodawców powoduje jeszcze większe zainteresowanie projektem wśród młodzieży. Każdy uczestnik projektu bierze udział w 150 godzinach płatnych staży w zakładach pracy, co tworzy i wspomaga naturalne mechanizmy przenikania świata pracy ze światem nauki, a także umożliwia uczniom nawiązanie kontaktów w środowisku zawodowym. Jak wynika z monitoringu dotyczącego poprzedniej edycji projektu, owe kontakty przynoszą wymierne korzyści w postaci zatrudnienia uczniów w wymarzonym zawodzie. W bieżącej edycji projektu planujemy staże m.in. w zakładach fryzjerskich, optycznych, w Ogrodzie Zoologicznym oraz Centrum Sportowo-Rekreacyjnym Zbyszko. Jesteśmy pewni, że podniosą one kompetencje zawodowe uczniów Zespołu Szkół Rzemiosła oraz zmniejszą ryzyko bezrobocia wśród absolwentów.

Warto wreszcie wspomnieć o doposażeniu pracowni i warsztatów szkolnych w sprzęt, bez którego zajęcia i kursy nie byłyby tak atrakcyjne. Dzięki dofinansowaniu unijnemu Zespół Szkół Rzemiosła wzbogacił się w specjalistyczne narzędzia i urządzenia do kształcenia

zawodowego. Przede wszystkim – ciągnik rolniczy Farmtrac, którym pracują uczniowie Technikum Hodowcy Koni podczas zajęć na terenie Gospodarstwa Szkolnego przy ulicy Liściastej. Tam też zapoznają się z obsługą pielnika, brony, sadzarki do ziemniaków oraz przetrząsaczo-zgrabiarki.

Dla potrzeb Techników Architektury Krajobrazu zakupiono m.in. narzędzia ogrodnicze – walec ogrodowy, dmuchawę do liści, nożyce do żywopłotu czy opryskiwacz. By ułatwić im zajęcia z projektowania kupiono zestawy przyborów kreślarskich, taśmy miernicze i szafkę w formacie A1 do przechowywania projektów.

Technicy Usług Fryzjerskich używają podczas zajęć zakupionych licznych narzędzi fryzjerskich, jak infrazon, mikrokamera, prostownice, suszarki, lokówki, maszynki do strzyżenia, nożyczki czy grzebienie. Liczne i rozmaite szampony, odżywki, pomady i lakiery umożliwiają kreowanie wspaniałych fryzur. Uczniowie będą ćwiczyć pielęgnację włosów klientów płci męskiej wykorzystując fotel barberski. Na zajęciach z charakteryzacji i stylizacji niezbędne są kosmetyki do malowania, narzędzia i materiały do charakteryzacji (brokaty, cekiny, gąbki, żele i kleje). Mieszczą się one w nowych szafach, nowo wyremontowanej ze środków projektu *Pracowni projektowania i estetyki*. Nowe oblicze zyskała również *Pracownia urządzania i pielęgnacji terenów zieleni i rysunku technicznego* w wyniku gruntownego remontu.

Technicy Optycy mogą korzystać na zajęciach z nowych sprzętów m.in. są to: automat szlifierski bezszablonowy, mikroskop pomiarowy, grubościomierze, wiertarki precyzyjne, lunety i lupy, mikrometry, ława optyczna czy oprawy okularowe. Nowe rolety zaciemniające okna umożliwiają sprawne wykonywanie ćwiczeń z optyki.

Nieprzypadkowo Projekt nosi tytuł Nowoczesne technologie gwarancją sukcesu zawodowego. Sprawne wdrażanie technologii informatycznej jest zapewnione dzięki zakupowi sprzętu komputerowego – wzbogaciliśmy się w komputery stacjonarne, laptopy, rzutniki multimedialne i drukarki, tablicę interaktywną, jak również program do komputerowego projektowania fryzur. Dzięki wymienionym pomocom dydaktycznym uczniowie mogą osiągać umiejętności zawodowe, które oczekiwane są na rynku pracy dwudziestego pierwszego wieku.

W wyniku realizacji Projektu baza kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Rzemiosła odpowiada nowoczesnym standardom, a kształcenie zawodowe jest zgodne z oczekiwaniami pracodawców i szybko zmieniającego się rynku pracy. Korzyści z wprowadzenia dodatkowej oferty edukacyjnej dla uczniów naszej szkoły mają aspekt jednostkowy, jak i społeczny, przekładają się na bardzo dobre merytoryczne przygotowanie uczniów do wykonywania zawodu i zwiększenie szans absolwentów na zatrudnienie. Ponadto podjęte działania zacieśniają współpracę z pracodawcami, która przyczynia się do określania nowych kierunków kształcenia w Zespole Szkół Rzemiosła.

Osoba rekomendująca: Małgorzata Redlicka, *doradca metodyczny w ŁCDNiKP*

PRZEGLĄD TWÓRCZOŚCI UCZNIÓW SZKÓŁ I PLACÓWEK KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO

PREZENTACJE 2019

„MAŁE CO NIECO”

Kolejny, coroczny finał najważniejszej imprezy artystycznej szkół i placówek specjalnych – *Prezentacje 2019* odbył się 28 maja, tak jak w ubiegłym roku na gościnnej scenie Teatru Nowego im. Kazimierza Dejmka. W tym roku uczestnicy zaprosili gości na „Małe co nieco”, czyli zaprezentowali fragmenty przygód znanego i lubianego Kubusia Puchatka, bajkową postać z literatury dziecięcej stworzoną przez brytyjskiego pisarza A.A. Milne’a.

Na scenie pojawiły się kolorowe postacie Kłapouchego, Tygryska i wielu innych bohaterów książki. Bajkowa scenografia Stumilowego Lasu przeniosła odbiorców w niezwykły świat pluszowego misia i jego przyjaciół. Całość podkreśliła wspaniała choreografia do piosenki „Kilku kumpli weź” z udziałem wszystkich uczestników.

Wybór Kubusia Puchatka nie był przypadkowy. Wszystkie przygody misia mają ważne przesłanie dla dzieci. Przypominają, że w życiu warto być razem, przyjaźnić się, wspierać i przeżywać prawdziwe emocje. Idea Prezentacji jest taka sama od blisko dwudziestu lat. Uczestnicy z różnych szkół nie tylko prezentują swoje talenty, ale także zawierają przyjaźnie, wspierają się podczas przygotowań i wspólnie przeżywają emocje związane z występem na teatralnej scenie.

Miesiące przygotowań do spektaklu są okazją do integrowania środowiska uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Artyści mogą realizować swoje pasje i marzenia, odkrywać swoje talenty oraz pokazać rówieśnikom z łódzkich szkół i przedszkoli, że można pokonać bariery pomimo niepełnosprawności.

Dzięki wielotygodniowej współpracy nauczycieli i dyrektorów szkół, to najważniejsze wydarzenie kulturalne łódzkiego szkolnictwa specjalnego daje szansę dzieciom i młodzieży na wszechstronny rozwój. Młodzi aktorzy wcale nie wyglądali na amatorów. Występ przed prawdziwą publicznością pozwolił uwierzyć im we własne możliwości, zaprezentować talent oraz dał poczucie, że to, co robią jest dla innych ważne.

Fascynująca, jak co roku, była niezwykła scenografia, także przygotowana przez uczniów szkół specjalnych. Przedstawienie wzbudziło u widzów wiele emocji, ale przede wszystkim zachwyt. Kończącą spektakl piosenkę o przyjaźni, akceptacji, koleżeństwie i wzajemnej pomocy śpiewali nie tylko aktorzy z jedenastu łódzkich placówek kształcenia specjalnego, ale także cała widownia – dzieci, rodzice i nauczyciele zgromadzeni tego dnia w teatrze.

Od początku działań, czyli blisko dwudziestu lat inicjatorem Prezentacji jest Wydział Edukacji Urzędu Miasta Łodzi, a „dobrym duchem" od tyluż lat jest Elżbieta Wilczyńska – Specjalista ds. Kształcenia Specjalnego, która w imieniu WE UMŁ, doceniając całoroczną pracę, podziękowała artystom, nauczycielom, a przede wszystkim wieloletniej koordynatorce pracy nad przeglądem działań artystycznych placówek, Marii Pielas dyrektorowi Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 128 w Łodzi.

W promowaniu talentu uczniów szkół specjalnych pomogła telewizja TOYA, która również w tym roku zrealizowała materiał o *Prezentacjach*.

Opracowanie: Agnieszka Doniec, *nauczycielka Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 168 w Łodzi*

Zdjęcia: Dariusz Kulesza

Łódzka Szkoła dla Słabo Widzących i Niewidomych „NA DZIEWANNY”

Pierwszy Dzień Wiosny w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 6, był okazją do zorganizowania „Dnia Nowych Technologii w Tyfloedukacji niewidomych i słabo widzących” oraz Drzwi Otwartych. Już od progu odwiedzających witał powiew wiosny, szkolny hol stał się zieloną łąką, z kwitnącymi kwiatami i drzewami, były też miejsca do odpoczynku na leżakach pod parasolami. Uczniowie i nauczyciele ubrani w kolorowe stroje zapraszali do częstowania się wiosennymi smakowitościami i odpoczynku przy delikatnych dźwiękach muzyki.

Po tak miłym przyjęciu zapraszano do odwiedzania pracowni szkolnych, gdzie uczniowie szkoły prezentowali jak nowe technologie wspomagają proces kształcenia.

W programie wydarzenia przewidziano między innymi: wystawę najnowszego sprzętu teleinformatycznego (oprogramowanie powiększające i udźwiękawiające komputer, bezwzrokowe pisanie na komputerze z programem udźwiękawiającym Jaws i NVDA, wykorzystanie chmury informacyjnej do pracy zespołowej w grupie z uczniem niewidomym, wykorzystanie programu OCR przez osoby niewidome) oraz prezentację nowych technologii w rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami.

Szczególnie interesujące jest wykorzystywanie tablic multimedialnych współpracujących ze sprzętem specjalistycznym na lekcjach geografii, języka angielskiego oraz przedmiotach zawodowych. „Ekipa masażystów" czyli uczniowie technikum masażu opowiadali o swoim zawodzie, prezentowali też swoje umiejętności masażu.

W pracowni technik biurowych, uczniowie stworzyli profesjonalną firmę i obsługiwali interesantów.

Szkoła prowadzi kształcenie dla młodzieży słabowidzącej i niewidomej w zawodach:

w Technikum nr 23

- Technik prac biurowych
- Technik masażysta

w Szkole Policealne nr 20

- Technik obsługi turystycznej (kurs kwalifikacyjny)
- Technik administracji
- Technik tyfloinformatyk
- Technik masażysta

W Ośrodku Szkolno-Wychowawczym na Dziewanny funkcjonują także:

Oddziały przedszkolne obejmujące opieką dzieci słabo widzące, niewidome, w tym, z niepełnosprawnością sprzężoną (intelektualną w każdym stopniu niepełnosprawności, słuchową, ruchową i inną);

Szkoła Podstawowa nr 39, w której funkcjonują klasy:

- dla dzieci słabo widzących i niewidomych,
- dla dzieci słabo widzących i niewidomych z niepełnosprawnością sprzężoną, (intelektualną w każdym stopniu niepełnosprawności, słuchową, ruchową i inną).

LVI Liceum Ogólnokształcące, dla uczniom zainteresowanych rozwijaniem wiedzy i osobowości, a w przyszłości podjęciem studiów. Do liceum przyjmowani są uczniowie słabo widzący, niewidomi, niepełnosprawni ruchowo.

więcej na stronie internetowej szkoły: http://www.wikom.pl/sosw6lodz

W szkole na Dziewanny każdy znajdzie miejsce dla siebie, i na Święcie Wiosny każdy miał możliwość zmierzyć się w grach planszowych dla niewidomych, a uczniowie szkoły podstawowej rozegrali turniej tenisa dźwiękowego. Najmłodsi nasi wychowankowie zrobili Marzannę, babki z piasku a potem wypoczywali na rozłożonych materacach.

Rekomendacja: Maria Michalak i Małgorzata Sienna *Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego*

ŁÓDZKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO

Wiele koncepcji, mających znaczenie dla postępu w edukacji i dla rozwoju ruchu innowacyjnego w szkołach i placówkach oświatowych, powstało w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Strategiczne znaczenie dla działalności Centrum ma:

1. Regionalny Ośrodek Edukacji Mechatronicznej
2. Weekend z Technologią Informacyjną
3. Młodzieżowa i Dziecięca Akademia Młodych Twórców
4. Akademia Twórczego Dyrektora Szkoły Podstawowej i Akademia Twórczego Dyrektora Szkoły Zawodowej
5. Akademia Seniora
6. Festiwal Zawodów Technicznych
7. Festiwal Twórczości Technicznej
8. Festiwal Bibliotek Szkolnych
9. Projekt edukacyjny „Projektowanie prac nauczycieli nad modelowaniem szkolnych, przedszkolnych systemów orientacji i poradnictwa zawodowego”
10. Podsumowanie Ruchu Innowacyjnego w Edukacji, katalogowanie dobrych praktyk w edukacji i wiele innych aktywności.

Regionalny Ośrodek Edukacji Mechatronicznej

Regionalny Ośrodek Edukacji Mechatronicznej zapewnia uczenie się w pracowniach i na stanowiskach dydaktycznych wyposażonych i ciągle unowocześnianych w systemy urządzeń i programów wprowadzanych przez gospodarkę 4.0, czyli odwzorowujących najnowsze osiągnięcia światowych technik i technologii. Nowe domeny zainteresowań, rozwoju i unowocześnienia w Centrum, to: Inteligentny dom, tekstronika, akwatronika.

ROEM umożliwia wprowadzanie nowych specjalizacji mechatronicznych w edukacji zawodowej wielu branż, atrakcyjnych dla uczących się, a także rynku pracy ze względu na interdyscyplinarny i transdyscyplinarny wymiar mechatroniki.

Dodatkowo przeprowadzane są w ROEM spotkania zawodoznawcze rozwijające zainteresowania mechatroniką, edukacyjne zajęcia pozaszkolne uczniów i nauczycieli ze szkół ponadpodstawowych, podstawowych oraz wychowanków przedszkoli. Uczestnicy zapoznają się z możliwościami wykorzystania mechatroniki zarówno w gospodarstwie domowym i życiu codziennym, a także w różnych branżach - medycznej, spożywczej, gastronomicznej, samochodowej.[2]

Weekend z Technologią Informacyjną

Weekend z Technologią Informacyjną jest organizowany, dwukrotnie w ciągu każdego roku szkolnego, przez Ośrodek Nowoczesnych Technologii Informacyjnych ŁCDNiKP. Każdy przebiega pod innym hasłem. Tegoroczny dotyczył „Nowych horyzontów kreatywności". Uczestnicy zapoznawali się z najnowszymi i najciekawszymi rozwiązaniami technologii informacyjnej wspierającymi proces kształcenia. Nauczycielom informatyki zaprezentowano zagadnienia związane z wymaganiami nowej podstawy programowej na III etapie edukacyjnym. Wiele warsztatów poświęcono tematyce wykorzystania usług chmury cyfrowej Office 365, tak w procesie dydaktycznym, jak i w zarządzaniu pracą szkoły. Poruszano też inne zagadnienia: „Jak nowe technologie rozwijają kreatywność", „Kodowanie od przedszkola do szkoły podstawowej", „Budowanie relacji", „Bezpieczeństwo w sieci, czyli co robić a czego unikać" . Wszystkie cieszą się każdorazowo wielką popularnością. Weekend z Technologią Informacyjną, to dla uczestników możliwość uczestniczenia w wielu istotnych wydarzeniach i spotkaniach.[3]

[2] P.Krawczyk, OKZiU
[3] Anna Koludo, ONTI

Akademia Młodych Twórców

Specyfika pracy dydaktycznej prowadzonej w ŁCDNiKP z młodzieżą od ponad dwudziestu lat opiera się na kształceniu pozaformalnym. To co różni koncepcję pracy Akademii od innych polega na dostosowaniu zakresu treści i tempa uczenia się do indywidualnych możliwości uczestników; włączeniu do pracy specjalistów w danej dziedzinie; wykorzystaniu zróżnicowanych form i metod kształcenia. **Akademia Młodych Twórców** skupia uzdolnioną *młodzież ze szkół ponadgimnazjalnych*, która uczestniczy w zajęciach pozaszkolnych, realizuje własne projekty informatyczne, bierze udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, prowadzi zajęcia dydaktyczne dla swoich rówieśników oraz przygotowuje coroczną konferencję informatyczną. *Uczennice i uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów* rozwijają swoje zainteresowania i pasje informatyczne, biorąc udział w cotygodniowych pozaszkolnych zajęciach ***Twórczej Szkoły Komputerowej***. Zadania realizowane w ramach Szkoły są jej uczestników dużym wyzwaniem. Przykład zadań rozwiązanych w tym roku szkolnym: członkowie grupy „Misja stratosferyczna" zajmowali się projektowaniem i realizacją systemu alarmowego do budowanego balonu, członkowie grupy „Programowanie i konstruowanie robotów mobilnych" do opracowanej konstrukcji pojazdu czterokołowego dodali akustyczne czujniki koloru i ultradźwiękowy czujnik odległości.[4]

W Akademii Młodych Twórców już wakacje

Uroczyste podsumowanie zakończyło rok szkolny 2018/2019 w Akademii Młodych Twórców Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

W auli ŁCDNiKP przy ul. Żeromskiego spotkali się wszyscy uczestnicy prowadzonych w ramach jej działalności zajęć, projektów i spotkań – od przedszkolaków do maturzystów. Najmłodszym oczywiście towarzyszyli rodzice.

[4] Sławomir Szaruga, ONTI

Zgromadzonych powitał dyrektor Janusz Moos, który przypomniał 33-letnie już dzieje Akademii. Następnie głos zabrali goście uroczystości: przewodniczący Rady Miejskiej w Łodzi – Marcin Gołaszewski i wiceprzewodnicząca Małgorzata Niewiadomska-Cudak.

„Rozwój miasta, kraju, Europy musi polegać na rozwoju myśli – stwierdził Marcin Gołaszewski. – Dlatego tak ważne jest „uwolnienie" myślenia młodych ludzi i wychwytywanie talentów." A Małgorzata Niewiadomska-Cudak dodała, że edukacja, która zaczyna się już w przedszkolu, powinna przede wszystkim uczyć krytycznego myślenia, gdyż zawsze prowadzi ono do poszukiwania czegoś nowego.

Odkrywanie talentów, inspirowanie do krytycznego myślenia i kreatywnego rozwiązywania problemów to podstawowe założenia Akademii Młodych Twórców, która w swoich sekcjach dziecięcych grupuje najmłodszych „Badaczy i odkrywców", „Konstruktorów i programistów" oraz ich nieco starszych kolegów zgłębiających zasady programowania w języku Scratch, a w grupach młodzieżowych adeptów Twórczej Szkoły Komputerowej, trenujących programowanie w językach PHP i C++. Podczas uroczystości działalność edukacyjną Akademii przedstawił jej koordynator Sławomir Szaruga oraz opiekunowie sekcji: Anna Koralewska i Mariusz Mosiński. Natomiast o realizowanym w tym roku szkolnym interdyscyplinarnym projekcie naukowym „Misja stratosferyczna" mówił Witold Kardas, jeden z młodzieżowych edukatorów, prowadzących z młodszymi kolegami zajęcia z programowania.

Zakończenie roku szkolnego było okazją do wręczenia certyfikatów wszystkim uczestnikom zajęć, prowadzonych dla najmłodszych w Dziecięcej Akademii Młodych Twórców, a dla młodzieży w Akademii Młodych Twórców. Podziękowania natomiast otrzymali współpracujący z Akademią nauczyciele łódzkich szkół i przedszkoli oraz członkowie AMT prowadzący zajęcia dydaktyczne z kolegami przez cały rok szkolny, a z nauczycielami -podczas organizowanych przez Ośrodek Nowoczesnych Technologii Informacyjnych ŁCDNiKP wiosną i jesienią Weekendów z Technologią Informacyjną. (*Opracował: Tomasz Misiak)*

Akademia Twórczego Dyrektora Szkoły podsumowała rok

Wspólne spotkanie w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego podsumowało działalność Akademii Twórczego Dyrektora Szkoły Podstawowej i Akademii Twórczego Dyrektora Szkoły Zawodowej w roku szkolnym 2018/2019.

Rok ten był dla dyrektorów od początku niełatwy ze względu na wdrażaną reformę systemu edukacji, a pod koniec skrajnie trudny z powodu nauczycielskiego strajku. Nieprzypadkowo więc temat spotkania brzmiał: „O wartościach w zarządzaniu". Albowiem tylko działanie ugruntowane w wartościach i zorientowane na wartości pozwala wyprowadzić organizację z sytuacji, jaką można określić mianem konfliktowej czy stresogennej, takiej zatem, jaka odczuwana jest w kategoriach opresji przez uwikłanych w nią ludzi.

Ludzie zaś są – co podkreśliła wprowadzając zgromadzonych w tematykę spotkania Mariola Zajdlic, konsultant ŁCDNiKP – są w zarządzaniu najważniejsi. Zwłaszcza dla lidera, jakim powinien być nowoczesny dyrektor, który właśnie na podbudowie wartości działa, mając na względzie dobro innych, budowę wzajemnych relacji międzyludzkich oraz rozwój i projektowaną przyszłość organizacji.

Dzisiaj – u schyłku roku szkolnego i u progu wakacji – sytuację panującą w edukacji określają niestety takie negatywne determinanty, jak zmęczenie, zniechęcenia, frustracja, kryzys wzajemnego szacunku, zaufania, tolerancji, życzliwości. Mówili o tym w dyskusji wszyscy uczestnicy spotkania. Dostrzeżono jednak również pozytywny aspekt, jakim jest konieczność przewartościowania, co stanowi z kolei pierwszy krok do odbudowania relacji, dialogu, wspólnoty celów, poczucia odpowiedzialności. Wyrażano nadzieję, że ułatwi to wakacyjna cezura, jednak jak stwierdził Janusz Moos, dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, szansę pokonania kryzysu stwarza nie tyle wypoczynek, ile wspólne poszukiwanie nowych rozwiązań w różnych sferach funkcjonowania edukacji: organizacyjnej, wychowawczej, programowej…

Pojawia się tu pytanie o przyszłość szkoły, a raczej o szkołę przyszłościową, czyli taką, która jest w stanie przygotowywać dzieci i młodzież do osiągania „kompetencji jutra", jakich w tej chwili jeszcze

nie znamy. Zwracając na to uwagę już na samym wstępie i wracając do tej kwestii w toku dyskusji – dyrektor Janusz Moos wprowadził drugi z wątków spotkania, jakim było uwzględnienie w procesach edukacyjnych zjawiska Rewolucji Przemysłowej 4.0. Mówił o niej w swoim wystąpieniu Artur Grochowski, właściciel współpracującej z ŁCDNiKP firmy Mechatronik, podkreślając, że dotyczy ona nie tylko przemysłu, jak trzy poprzednie, ale całego życia społecznego. Pierwsza rewolucja wprowadziła maszynę parową, druga – taśmę produkcyjną, trzecia – robotyzację przemysłu. Czwarta natomiast – w oparciu o wszechobecne Wi-Fi – wprowadza roboty (rozumiane także jako wszelkiego rodzaju narzędzia informatyczne) do naszego świata. Należy zatem wprowadzić je również do edukacji, pamiętając jednak, że praca z nimi to nie tylko programowanie, ale również wdrażanie do praktyki szkolnej założeń manualizmu, ćwiczenie rąk poprzez wykorzystanie „małych maszyn" edukacyjnych, zestawów konstrukcyjnych, zestawów do eksperymentowania z odnawialnymi źródłami energii. Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli planuje tutaj stworzenie, we współpracy z firmą Mechatronik, modelowych pracowni, a także zorganizowanie dla dyrektorów szkół seminarium na temat edukacji przedzawodowej i prozawodowej. Przedsięwzięcia te służyłyby między innymi współpracy szkół podstawowych i ponadpodstawowych w obszarze doradztwa zawodowego, o której mówiła Grażyna Adamiec, konsultant ŁCDNiKP.

Szukając stwierdzeń szczególnie trafnie podsumowujących spotkanie, w którym uczestniczyli dyrektorzy: Bogumiła Cichacz (Szkoła Podstawowa nr 70), Krzysztof Durnaś (Szkoła Podstawowa nr 35), Renata Fudała (Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych), Joanna Kośka (Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego), Henryka Michalska (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9), Paweł Miszczak (Szkoła Podstawowa nr 44), Wiesława Sobczyk (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2), Dorota Stefaniak (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20) i Andrzej Żelasko (Zespół Szkół Samochodowych) warto przywołać słowa dyrektora Janusz Moosa o „uczeniu poprzez dialogowanie" i „zarządzaniu przez życzliwość", a także o tym, że „myślenie o edukacji w kategoriach mierzalności jest absurdem, albowiem to, co najbardziej wartościowe – kreatywność i innowacyjność – nie jest do końca mierzalne". (*Opracował: Tomasz Misiak)*

Akademia Seniora

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego od kilku lat organizuje i przeprowadza warsztaty dla nauczycieli emerytów. Akademię wyróżnia bogata oferta zajęć dla słuchaczy, duża różnorodność zagadnień zachęca do uczestniczenia w jej spotkaniach. Zajęcia prowadzą eksperci z różnych dziedzin. Uczestnicy poznawali ciekawostki literackie i nowości wydawnicze - *Świat książki*. Podczas zajęć terenowych *Tajemnice Lasu Łagiewnickiego* poznawali związane z łódzkim lasem ciekawostki krajoznawczo-turystyczne takie jak historia „Traktu napoleońskiego", „Ruskiej Góry" czy łódzkiej „Gubałówki". W trakcie zajęć z języka angielskiego kształtowano umiejętność komunikacji w języku angielskim na poziomie podstawowym. Oferta Centrum w ramach Akademii Seniora ma szczególne znaczenie dla społeczności osób powyżej 60. roku życia, nieaktywnych zawodowo i szybko powiększającej się. GUS podaje: w 2016 roku ludność Polski wynosiła 38,4 mln. Odsetek osób powyżej sześćdziesiątki wynosił 23,6 proc. Dwa lata wcześniej, w końcu 2014 r. Polska liczyła 38,5 mln ludzi, przy czym ponad 8,5 mln z nich przekroczyło 60. rok życia - stanowili wówczas ponad 22 proc. społeczeństwa.[5]

Festiwal Zawodów Technicznych. Aby dobrze wybrać dalszą drogę kształcenia...

Aż 1500 uczestników – uczniów trzecich klas gimnazjów i ósmych klas szkół podstawowych, a także ich nauczycieli i rodziców – miał Festiwal Zawodów Technicznych, zorganizowany przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego we współpracy z Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną, na terenie ŁSSE.

Celem imprezy, w której przygotowanie, szczególnie intensywnie, zaangażował się Ośrodek Doradztwa Zawodowego ŁCDNiKP, było zainteresowanie zawodami technicznymi i generalnie edukacją zawodową uczniów stojących przed decyzją o wyborze dalszej drogi kształcenia.

[5]Grażyna Adamiec, OKZiU

Na festiwalowych stoiskach łódzkie szkoły zawodowe prezentowały swoją ofertę edukacyjną, a współdziałające z edukacją firmy – ofertę zatrudnienia dla absolwentów.

Firm było dziesięć: Altex Consulting (dystrybutor maszyn szwalniczych i części do maszyn, usługodawca w zakresie druku na odzieży), Barry Callebaut (producent czekolady i wyrobów kakaowych), BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego (producent AGD), Contec Technika Konfekcyjna (dystrybutor maszyn szwalniczych, urządzeń krojczych i prasowalniczych, oprogramowania do projektowania odzieży, części zamiennych i akcesoriów), Delia Cosmetics (producent kosmetyków), Katalyst Education (fundacja non-profit, której misją jest wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów poprzez tworzenie cyfrowych narzędzi edukacyjnych), Pinsola (dystrybutor tkanin), Schindler (producent wind osobowych i towarowych oraz schodów i chodników ruchomych), Sewing Contractor (usługodawca w zakresie projektowania odzieży i szycia odzieży wieloseryjnej) oraz Tubądzin (producent płytek ceramicznych).

Swoje stoiska mieli też oczywiście organizatorzy. Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego - będące placówką pionierską i wiodącą w skali kraju w zakresie edukacji mechatronicznej, mającą w swojej strukturze Regionalny Ośrodek Edukacji Mechatronicznej, który dysponuje najnowocześniejszym instrumentarium techniczno-dydaktycznym dla potrzeb rozwoju takich obszarów mechatroniki, jak robotyka, automatyka oraz programowanie i obsługa obrabiarek sterowanych numerycznie - prezentowało młodym uczestnikom festiwalu możliwości osiągania kompetencji zawodowych zarówno w trybie formalnym, jak i pozaformalnym. Natomiast Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna zachęcała młodzież do kształcenia się w Technikum Automatyki i Robotyki, jakie pod auspicjami ŁSSE zacznie funkcjonować od września, w roku szkolnym 2019/2020.

Na promujący kształcenia techniczne festiwal przybyła także Drużyna Raptors - studenci czterech wydziałów Politechniki Łódzkiej, których połączyła idea zaprojektowania i budowy łazika marsjańskiego na międzynarodowe zawody specjalistycznych robotów mobilnych. Prezentowany łazik na samym Marsie wprawdzie jeszcze nie był, ale sprawdza się znakomicie jako robot ratowniczy, w trudno dostępnym i zagrożonym skażeniami terenie.

Festiwalowe stoiska miały wiodące łódzkie szkoły zawodowe: Centrum

Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Technikum nr 3, Zespół Szkół Budowlano-Technicznych, Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich, Zespół Szkół Ekonomii i Usług, Zespół Szkół Gastronomicznych „Gastronomik", Zespół Szkół Geodezyjno-Technicznych, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22, Zespół Szkół Przemysłu Mody, Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego „Spożywczak", Zespół Szkół Rzemiosła, Zespół Szkół Samochodowych i Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych. O profilach kształcenia w każdej ze szkół uczestnicy festiwalu mogli porozmawiać z ich nauczycielami, ale przede wszystkim z uczniami – swoimi nieco starszymi koleżankami i kolegami, którzy już wybrali dla siebie ścieżkę kształcenia w zawodzie i perspektywę kariery zawodowej. Jest rzeczą oczywistą, że właśnie z nimi rozmawiało się trzecioklasistom z gimnazjów i ósmoklasistom ze szkół podstawowych najswobodniej.

Festiwal Zawodów Technicznych, oprócz ogromnej dawki rzetelnych, szczegółowych informacji „z pierwszej ręki" na temat możliwości kształcenia się, jakie zapewniają łódzkie szkoły zawodowe, często w bezpośredniej współpracy z przedsiębiorstwami (na przykład w klasach patronackich), oferował swoim młodym uczestnikom również mnóstwo atrakcji. Starano się bowiem, aby poszczególne stoiska przyciągały zwiedzających czymś niezwykłym.

Dlatego na przykład firma Delia przybyła na festiwal z kosmetykami, firma BSH z bębnową suszarką do prania, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20 z szafą elektryczną, ŁCDNiKP z robotem przemysłowym, Zespół Szkół Ekonomiczno-Techniczno-Hotelarskich z walizką, firma Barry Callebaut z czekoladkami, Zespół Szkół Mody z manekinami. „Spożywczak" podczas pokazu kuchni molekularnej przygotowywał czekoladowe spaghetti i częstował nim, „Gastronomik" serwował efektowne koktajle i prezentował trudną sztukę carvingu, czyli rzeźbienia w owocach i warzywach, a adepci fryzjerstwa z Zespołu Szkół Rzemiosł na miejscu robili fryzury.

Rynek pracy poszukuje absolwentów szkół o kierunkach technicznych i generalnie zawodowych, zarówno z kwalifikacjami na poziomie branżowym, jak i z kwalifikacjami na poziomie wykształcenia średniego. Mają oni dzięki temu zapewniony komfort swobodnego wyboru pracodawcy i niezależność finansową. Warto zatem kształcić się

w szkołach o technicznym profilu. Można mieć nadzieję, że Festiwal Zawodów Technicznych przekonał o tym przynajmniej niektórych trzecioklasistów z gimnazjów i ósmoklasistów ze szkół podstawowych, którzy już niebawem będą musieli wybrać drogę dalszego kształcenia. (*Opracowanie: Tomasz Misiak; Źródło: Krótki Raport 20.01. - 6.02.2019, s.1-3)*

V Festiwal Twórczości Technicznej

Już po raz piąty Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego zorganizowało Festiwal Twórczości Technicznej - spotkanie młodych mistrzów techniki, którzy każdorazowo udowadniają, że można robić rzeczy fascynujące i osiągnąć naprawdę wiele dzięki pasji i wytrwałości, rozwijając przy tym kreatywność i wyobraźnię. W tym roku naszym partnerem było Centrum Nauki i Techniki EC1, które na cały dzień zaprosiło uczestników festiwalu do swojej siedziby. Właśnie tam zaprezentowali swoje prace, wśród których były takie fantastyczne konstrukcje, jak elektroniczne warcaby, badawczy model elektrolizera czy boisko piłkarskie z zegarem wodnym.

W tegorocznej edycji Festiwalu Twórczości Technicznej uczestniczyły szkoły z Łodzi i województwa łódzkiego: Szkoła Podstawowa nr 7 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 30 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 48 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 116 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 1 w Aleksandrowie Łódzkim, Szkoła Podstawowa nr 8 w Zgierzu, Szkoła Podstawowa nr 12 w Zgierzu, Szkoła Podstawowa w Ksawerowie, Szkoła Podstawowa w Osiedlu Niewiadów, Szkoła Podstawowa w Petrykozach i Szkoła Podstawowa w Rąbieniu. Festiwalowe prace oceniali jako jurorzy: wiceprezes Oddziału Łódzkiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich - Henryka Szumigaj, profesor Politechniki Łódzkiej – dr hab. inż. Hieronim Szymanowski i kierownik Centrum Nauki i Techniki EC1 - Michał Buława. Honorowi patroni wydarzenia to: Prezydent Miasta Łodzi Hanna Zdanowska, Stowarzyszenie Elektryków Polskich Oddział Łódzki, Politechnika Łódzka – Instytut Inżynierii Materiałowej i firma Mechatronik Artur Grochowski. W gronie gości festiwalu byli: przewodniczący Rady Miejskiej w Łodzi – dr hab. Marcin Gołaszewski, profesor UŁ oraz konstruktor bolidów

solarnych i zawodniczych gokartów wyścigowych – Szymon Madziara.

Janusz Moos - dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego podkreślił, że celem Festiwalu Twórczości Technicznej jest wyzwalanie kreatywności, kształtowanie postaw twórczych uczniów i prezentowanie młodych twórców, którzy „nadają ton atmosferze edukacyjnej w swoich szkołach". Natomiast koordynatorka festiwalu Anna Gnatkowska zauważyła, że dzięki festiwalowi „dorośli uczą się od dzieci twórczego podejścia".

Wśród uczestników Festiwalu Twórczości Technicznej nie ma przegranych, ponieważ nie chodzi tutaj o rywalizację, tylko o radość tworzenia. Dlatego wszystkich młodych mistrzów techniki uhonorowano dyplomami, premiując w ten sposób ich niezwykłe dokonania. Niemniej jednak jurorzy wyróżnili niektóre prace (wzmacniacz audio, maszynę przyszłości z napędem hydraulicznym, model ręki, makietę domu, marionetkę i maszynę do zgniatania plastikowych butelek), natomiast najlepsze nagrodzili. Są to: wśród prac uczniów szkół podstawowych - elektroniczne warcaby (I miejsce), robot-strażak (II miejsce) i boisko z wodnym zegarem (III miejsce), a wśród prac uczniów szkół ponadgimnazjalnych – generator Van de Graafa (I miejsce) i badawczy model elektrolizera (II miejsce).

Festiwalowe spotkanie w Centrum Nauki i Techniki EC1 było również okazją do zaprezentowania i uhonorowania laureatów Konkursu Wiedzy Technicznej, zorganizowanego w tym roku przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego już po raz siedemnasty. Jak poinformowała jego koordynatorka Barbara Preczyńska, uczestniczyły w nim łódzkie Szkoły Podstawowe nr 7, 23, 30, 51, 64, 111, 120 i 141, natomiast laureatami zostali uczniowie: Szkoły Podstawowej nr 51 w Łodzi (I miejsce), Szkoły Podstawowej nr 30 w Łodzi (II miejsce) i Szkoły Podstawowej nr 7 w Łodzi (III miejsce). (*Opracował*: *Tomasz Misiak, raport ŁCDNiKP, 9.05.-15.05.2019)*

Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych ma 18 lat

XVIII Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych mamy już za sobą. Jego uroczyste podsumowanie odbyło się w Teatrze Muzycznym w Łodzi 26 marca 2019 r. Ponieważ organizatorzy festiwalu, czyli Pracownia Promocji Czytelnictwa i Bibliotek Szkolnych Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego uznali tegoroczną edycję za wartą podkreślenia – gala obfitowała we wspomnienia o początkach festiwalu. Festiwal Bibliotek Szkolnych to inicjatywa pani Bogusławy Walenty – konsultanta Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Główne jego cele to rozwijanie zainteresowań czytelniczych uczniów wszystkich typów szkół w Łodzi oraz wzmocnienie roli biblioteki w środowisku szkolnym i lokalnym. Zadania konkursowe motywują uczniów do prezentowania swoich talentów i rozwijania kreatywności, nauczycieli zaś do sięgania po innowacyjne formy pracy z czytelnikiem. W ciągu 18 lat festiwal odwoływał się do różnych gatunków i rodzajów książek zgromadzonych w bibliotece szkolnej. Otwierał wrota do niepodważalnych skarbów ukrytych na ich stronicach. Był okazją do inicjowania w szkołach ciekawych działań czytelniczych, kulturalnych, społecznych.

Festiwal tworzy przestrzeń do spotkania osób i instytucji, którym bliski jest temat kształtowania kompetencji czytelniczych oraz rozwijania kultury czytelniczej dzieci i młodzieży. Jak co roku Honorowy Patronat nad tą XVIII Festiwalem Bibliotek Szkolnych objęli: Pani Hanna Zdanowska - Prezydent Miasta Łodzi, dr Grzegorz Wierzchowski - Łódzki Kurator Oświaty, Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Łódzkiego – prof. Antoni Różalski, Pani prof. Mariola Antczak – kierownik Katedry Informatologii i Bibliologii Uniwersytetu Łódzkiego, Pani Iwona Bartosik – Przewodnicząca Zarządu Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole. Współorganizatorzy XVIII Festiwalu Bibliotek Szkolnych to: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Łodzi oraz Teatr Muzyczny w Łodzi.

Dzięki hojności sponsorów ufundowano ciekawe nagrody. Byli to: Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole, Wortal Literacki Granice.pl, Wydawnictwo Literatura, Wydawnictwo Hamal Andrzej Machejek, Kino Helios.

Od początku organizatorów festiwalu wspiera Rada Programowa złożona z kilkunastu nauczycieli-bibliotekarzy łódzkich szkół. Rada opracowuje tematykę konkursów i koncepcję każdej edycji. Uczestniczy także w organizacji gali finałowej.

Hasło tegorocznego, XVIII Festiwalu Bibliotek szkolnych brzmiało: *Dozwolone do lat 18- Książki o mnie, o tobie, o nas*. Bibliotekarze świadomi są tego, że zdecydowana większość młodych ludzi deklaruje zainteresowanie powieściami fantasy, co potwierdzają badania czytelnictwa. Organizatorzy festiwalu, postanowili zainteresować uczniów powieściami, których akcja osadzona jest we współczesności i dotyka problemów, z jakimi dzieci i młodzi ludzie spotykają się na co dzień. Dlaczego? Lektura tych książek sprzyja poznaniu uniwersalnych wartości dobra i zła, ale także lepszemu zrozumieniu zawiłej i niejednoznacznej rzeczywistości. Sprzyja tolerowaniu odmienności. Podpowiada także młodym ludziom sposoby rozwiązywania własnych problemów. Wierzymy, że realizacja zadań konkursowych zachęciła uczniów do sięgania po ten rodzaj lektury.

W roku szkolnym 2018/2019 Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych obejmował 4 konkursy adresowane do różnych grup wiekowych wszystkich typów szkół. W eliminacjach szkolnych wzięło udział 864 uczniów z 74 szkół. W eliminacjach ogólnołódzkich uczestniczyło 175 uczniów z 56 szkół.

Konkurs dla uczniów klas I-IV przebiegał pod hasłem *Wyruszam z książką w świat.* Zadaniem dzieci było wykonanie pracy plastycznej – zakładki do wybranej książki. W finale komisja konkursowa oceniała 113 prac z 35 szkół podstawowych. Nagrodziła ona uczniów z następujących łódzkich szkół: Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II st. im. Henryka Wieniawskiego, Szkoła Podstawowa nr 173, Szkoła Podstawowa nr 193 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Szkoła Podstawowa nr164 im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Szkoła Podstawowa nr 51 im. Stefana Linkego, Szkoła Podstawowa nr 4 im. Komisji Edukacji Narodowej , Szkoła Podstawowa nr 139 im. Wojska Polskiego, Szkoła Podstawowa nr 65 im. Juliusza Słowackiego, Szkoła Podstawowa nr 111.

Porozmawiajmy o książce to hasło konkursu dla uczniów klas V-VI szkół podstawowych. Mieli oni za zadanie przygotować prezentację artystyczną– dialog, którego tematem była wybrana książka. Przegląd scenek odbył się w gościnnych murach szkoły Podstawowej nr 44 przy

ul. Kusocińskiego. Nagrody i dyplomy odebrali uczniowie z następujących łódzkich szkół: Szkoła Podstawowa nr 169 im. Marii Dąbrowskiej, Szkoła Podstawowa im. Juliusza Słowackiego nr 65, Szkoła Podstawowa nr 44 im. prof. Jana Molla, Szkoła Podstawowa nr 58im. Melchiora Wańkowicza, Szkoła Podstawowa nr 12 im. Mariana Batki, Szkoła Podstawowa nr 7 im. Orląt Lwowskich, Społeczna Szkoła Podstawowa im. ks. Józefa Poniatowskiego.

Zadaniem uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych oraz III klas gimnazjów było wykonanie fotografii wybranej książki w formie bookface. Hasło konkursu dla tej grupy uczniów to: *Świat pełen niespodzianek*. Do udziału w konkursie zgłosiło się 20 łódzkich szkół. Laury zwycięzców przypadły uczniom z następujących placówek: Publicznego Gimnazjum nr 2 im. Królowej Jadwigi, Szkoły Podstawowej nr 114 im. Jana Dembowskiego, Szkoły Podstawowej nr 205 im. Św. Jadwigi Królowej Polski, Szkoły Podstawowej nr 172 im. prof. Stefana Banacha, Szkoły Podstawowej nr 65 im. Juliusza Słowackiego.

Hasło konkursu dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych to cytat z popularnej piosenki *Kiedyś byłem mały…*. Zadanie młodych ludzi polegało na przygotowaniu i zaprezentowaniu przed publicznością monodramu odwołującego się do wybranej lektury z dzieciństwa. Uczestnicy konkursu musieli dopisać dalsze losy jej bohatera. Jak potoczyły się jego losy, kim byłby dzisiaj, jak postrzegałby świat? Przegląd monodramów odbył się w sali teatralnej Szkoły Podstawowej nr 44 w Łodzi. Komisja konkursowa przyznała 2 wyróżnienia. Otrzymały je uczennice z XXIX Liceum Ogólnokształcącego im. hm Janka Bytnara „Rudego” w Łodzi oraz XXIV Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Curie-Skłodowskiej w Łodzi.

Nagrody i dyplomy wręczono laureatom konkursów na Gali finałowej, która odbyła się w Teatrze Muzycznym w Łodzi. Gala jest dużym przedsięwzięciem. To okazja do spotkania uczniów, nauczycieli bibliotekarzy, władz oświatowych, przedstawicieli samorządu lokalnego oraz instytucji nauki i kultury. Organizatorów Festiwalu: Grażynę Bartczak-Bednarską oraz Barbarę Langner wspierała Rada Programowa festiwalu oraz koledzy z Ośrodka Nowoczesnych Technologii ŁCDNiKP. Oprawę multimedialną przygotowała pani Lidia Aparta, a Galę prowadził z właściwym sobie profesjonalizmem pan Andrzej Melson. Grażyna Bartczak-Bednarska oraz Barbara Langner z Pracowni Rozwoju Czytelnictwa i Bibliotek Szkolnych ŁCDNiKP – koordynatorki całego projektu, powitały zebranych oraz przedstawiły założenia 18 edycji festiwalu, uzasadniły wybór tematu przewodniego oraz podsumowały konkursy. Genezę festiwalu przybliżyły zebranym Ewa Petrus i Bożena Ciepielewska, nauczycielki bibliotekarki, które od 18 lat uczestniczą w Radzie Programowej festiwalu.

Na scenie Małej Sali Teatru Muzycznego wystąpili laureaci trzech pierwszych miejsc konkursu na scenkę teatralną *Porozmawiajmy o książce* – uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 169 im. Marii Dąbrowskiej w Łodzi, Szkoły Podstawowej im. Juliusza Słowackiego nr 65, Szkoły Podstawowej nr 44 im. prof. Jana Molla. W holu teatru

uczestnicy uroczystości mogli podziwiać ciekawe prace plastyczne i fotograficzne uczniów. Na wystawie znalazły się również plakaty kolejnych edycji festiwalu, których autorką od wielu lat jest Krystyna Jankowska z Ośrodka Nowoczesnych Technologii ŁCDNiKP. Wspólne zdjęcie uczestników Gali ,ogromny tort i słodki poczęstunek, a także rozmowy kuluarowe zakończyły to coroczne święto szkolnych bibliotek. *(Opracowały: Barbara Langner, Grażyna Bartczak-Bednarska, ONTI)*

Jak najmłodsi i troszkę starsi poznawali zawody

Projekt edukacyjny: „*Projektowanie prac nauczycieli nad modelowaniem szkolnych, przedszkolnych systemów orientacji i poradnictwa zawodowego*" to nowa publikacja Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, przygotowana wspólnie przez Pracownię Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej oraz Pracownię Edukacji Przedzawodowej ŁCDNiKP, dokumentująca działania zespołu metodycznego ds. orientacji zawodowej uczniów I i II etapu kształcenia.

„Nasze działania (…) obejmowały orientację zawodową w przedszkolach i klasach I – VI, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzenie, rozpoznanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień" – piszą we wstępie Aleksandra Proc i Barbara Preczyńska, które zredagowały publikację. Blisko 50.stronicowy zeszyt zawiera opisy 7 projektów, opracowanych i zrealizowanych w Przedszkolu Miejskim nr 185 w Łodzi, Szkołach Podstawowych nr 24, 30, 33 i 153 w Łodzi oraz w Szkole Podstawowej w Dobrej. Autorkami opisów są: Małgorzata Borecka-Mateja i Sylwia Mikołajczyk (PM nr 185), Magdalena Ambroszczyk (SP nr 24), Jolanta Kowalska i Małgorzata Chylińska (SP nr 30), Barbara Preczyńska i Beata Sobkiewicz (SP nr 30), Aldona Klepacz i Monika Wróbel-Bugajska (SP nr 33), Justyna Studzińska i Malwina Dymek (SP w Dobrej) oraz Jolanta Głuszkowska i Dorota Mitzner (SP nr 153)

Dzieci z Przedszkola Miejskiego nr 185 w ramach projektu „Poznajemy zawody" dowiedziały się, jak wygląda praca kucharza, sprzedawcy, szewca, kuriera, drukarza i piekarza, wybrały się do sklepu, odwiedziły zakład szewski i drukarnię, a także samodzielnie wyrabiały bułki.

Drugoklasiści i trzecioklasiści ze Szkoły Podstawowej nr 24 uczestniczyli w projekcie o charakterze badawczym „Kto dba o nasze zdrowie i bezpieczeństwo", który polegał na zebraniu i usystematyzowaniu informacji na temat zawodów związanych z zachowaniem dobrego stanu zdrowia oraz bezpieczeństwa i obejmował spotkania z pielęgniarką szkolną, funkcjonariuszem Straży Miejskiej oraz członkami Stowarzyszenia Jednostka Strzelecka 4008 Łódź. Uczniowie klas I – III ze Szkoły Podstawowej nr 30 w ramach projektu „Zawody związane z żywieniem" uczestniczyli w Festiwalu Zawodów i zapoznali się z pracą piekarza, kucharza, kelnera, cukiernika, masarza, baristy, technika żywienia, technologa żywności, dekoratora wyrobów cukierniczych i dietetyka. Szóstoklasiści i siódmoklasiści ze Szkoły Podstawowej nr 30, uczestnicząc z projekcie „Zawody w Niepodległej", przygotowali festiwal prezentujący zawody, które uznali za szczególnie ważne w okresie, gdy w odrodzonym państwie polskim trzeba było odbudowywać gospodarkę oraz urzędy państwowe: elektryka i pocztowca. Uczniowie klas I – III i klas VI ze Szkoły Podstawowej nr 33 w Łodzi wzięli udział w projekcie „Zawody wokół nas". Pierwszoklasiści poznali zawód sędziego i policjanta, uczestnicząc w symulowanej rozprawie w Sadzie Rejonowym dla Łodzi Widzewa i wizytując areszt sądowy, a także zawód pielęgniarki i strażaka. Drugoklasiści uczestniczyli w warsztatach z zakresu pierwszej pomocy, dowiadując się przy tej okazji, na czym polega praca pielęgniarki medycznej oraz ratownika medycznego, a także poznając wyposażenie karetki pogotowia. Przygotowując inscenizację pt. „Owoce i warzywa moc witamin w sobie mają" poznali zawód kucharza-dietetyka, a uczestnicząc w zajęciach fitness – zawód instruktora fitness. Trzecioklasiści spotkali się z leśniczym Nadleśnictwa Grotniki i wzięli udział w zajęciach organizowanych w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Łagiewnikach; rozpoznając zawody związane z prowadzeniem różnego rodzaju pojazdów spotkali się z kierowcą wozu strażackiego, kierowcą autobusu i motorniczym. Inna grupa trzecioklasistów oraz grupa szóstoklasistów poznawała zawody związane z włókienniczymi tradycjami Łodzi, zwiedzając Centralne Muzeum Włókiennictwa i biorąc udział w organizowanych tam warsztatach, a także uczestnicząc w spotkaniu z krawcową. Pozostali szóstoklasiści odwiedzili Zespół Szkół Poligraficznych i Zespół Szkół Geodezyjno-Technicznych w Łodzi. W Szkole Podstawowej w Dobrej zrealizowany został projekt „Poznajemy zawody – spotkania z ciekawymi ludźmi", z udziałem

trzecioklasistów i dzieci z oddziału przedszkolnego. Zorganizowano dla nich spotkania ze stolarzem, handlowcem posługującym się w swojej pracy językiem rosyjskim, serwisantem systemów grzewczych, instruktorką jazdy konnej (podczas wycieczki do stadniny), bibliotekarką, pielęgniarką, instruktorkami fitness, a także… cyrkowcem. Drugoklasiści i trzecioklasiści ze Szkoły Podstawowej nr 153 w Łodzi uczestniczyli w projekcie „Zawody w najbliższej okolicy". W jego ramach uczestniczyli w warsztatach krawieckich i warsztatach florystycznych oraz w warsztatach w kuchni szkolnej, odbyli wycieczki do pracowni optyka i fotografa, do zakładu szewskiego i tapicerskiego, do piekarni i cukierni, a także do fabryki bombek oraz do Bolimowa, Nieborowa i Sromowa, gdzie poznali działania artystów ludowych i ich wytwory.

„Mamy nadzieję, że prezentacje dobrych praktyk (…) przyczynią się do opracowania ciekawych programów realizacji szkolnych systemów doradztwa zawodowego" – podkreślają Aleksandra Proc i Barbara Preczyńska, formułując w ten sposób podstawowy cel publikacji.[6] (*Opracował: Tomasz Misiak, Raport ŁCDNiKP 13.06-19.06.2019)*

Inne aktywności w Centrum - modernizacja kierunków kształcenia w szkołach odpowiedzią na potrzeby rynku pracy

W wielu szkołach ponadgimnazjalnych zawodowych pracują innowacyjne zespoły, których celem działania jest opracowanie, zgodnie z nowymi trendami w edukacji i z zapotrzebowaniem rynku pracy na kwalifikacje, opisów nowych zawodów szkolnych.

Zespół w składzie: Joanna Kośka - dyrektor Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego, Izabela Rosiak, Elżbieta Szudrowicz i Katarzyna Wojtalik - nauczyciele tej szkoły, Barbara Kapruziak - kierownik Ośrodka Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz Donata

[6] „Projekt edukacyjny: *Projektowanie prac nauczycieli nad modelowaniem szkolnych, przedszkolnych systemów orientacji i poradnictwa zawodowego*", redakcja Aleksandra Proc i Barbara Preczyńska, Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego 2019.

Andrzejczak i Danuta Urbaniak - nauczyciele konsultanci z Pracowni Edukacji Zawodowej w ŁCDNiKP, opracował założenia zawodu, opisał zadania zawodowe właściwe dla nowego zawodu oraz rozpoczął prace związane z opisaniem efektów kształcenia właściwych dla zawodu. Przed rozpoczęciem prac związanych z opisem kwalifikacji Zespół przy współpracy Ośrodka Badania Rynku Pracy dla Edukacji przeprowadził badanie zapotrzebowania na nowe kwalifikacje wśród pracodawców oraz zbadał możliwości kształcenia w nowym zawodzie w szkołach województwa łódzkiego. Przeprowadzono również konsultacje z przedstawicielem Konfederacji Lewiatan, który po zapoznaniu się z projektem zawodu zobowiązał się wspierać przedsięwzięcie. *(Opracowała: Donata Andrzejczak)*

Inne aktywności w Centrum - projekt „Fabryka robotów fabryką wiedzy i umiejętności”

Celem głównym projektu „Fabryka robotów fabryką wiedzy i umiejętności” jest uzyskanie przez uczniów nowych, atrakcyjnych i pożądanych na rynku pracy umiejętności zawodowych. Aby ten cel osiągnąć zaplanowano w ramach projektu dodatkowe, specjalistyczne zajęcia realizowane we współpracy z pracodawcami w obszarze nowoczesnych metod wytwarzania (m.in. obrabiarki CNC, modelowanie i drukowanie 3D, projektowanie i programowanie układów mechatronicznych) oraz zarządzania produkcją. W celu odzwierciedlenia rzeczywistych warunków pracy organizacja i tematyka zajęć specjalistycznych nawiązuje do organizacji przedsiębiorstwa produkcyjnego o nazwie „Fabryka robotów”. Specjalistyczne zajęcia edukacyjne prowadzone są w oparciu o metodę projektu, którego celem jest zaprojektowanie i wykonanie przez uczestników projektu robota mobilnego. Uczenie się w ramach projektu realizowane jest przez wykonywanie zadań zawodowych transponowanych wprost z procesu pracy.

Uczestnicy projektu realizują również staże zawodowe w przedsiębiorstwie produkcyjnym zajmującym się produkcją robotów mobilnych i urządzeń mechatronicznych. Organizacja staży ma na celu przygotowanie uczniów do wykonywania zadań zawodowych w warunkach środowiska pracy, zapoznanie z nowymi technologiami

i specyfiką pracy na różnych stanowiskach. Staże odbywają się w przedsiębiorstwie produkującym urządzenia mechatroniczne a uczniowie zgodnie z organizacją procesu produkcyjnego w przedsiębiorstwie będą zaangażowani w produkcję, montaż i programowanie urządzeń mechatronicznych.

Projekt jest skierowany do uczniów technikum o profilu mechanicznym, mechatronicznym, elektronicznym i informatycznym uczących się w placówkach prowadzących kształcenie zawodowe w Łodzi. Wybór grupy docelowej i obszaru zawodowego w jakim jest realizowany projekt oparty jest na zapotrzebowaniu rynku pracy w woj. łódzkim na specjalistów z branży mechatronicznej ze względu na dynamiczny rozwój produkcji przemysłowej w naszym regionie. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020 zakłada również rozwój nowoczesnych technologii (biotechnologie, nanotechnologie i zaawansowane materiały, mechatronika, technologie komunikacyjne i informatyczne) dla kluczowych przemysłów regionu. Realizacja projektu jest również spójna z Regionalną Strategią Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030 gdzie wśród kluczowych obszarów technologicznych, które ze względu na istniejący potencjał w regionie mają szansę rozwijać się i wspierać wzrost gospodarczy regionu wskazano obszar związany z mechatroniką z którym tematyka projektu jest ściśle związana.

Wdrożona innowacja daje wymierne korzyści w postaci zwiększenia konkurencyjności uczniów na rynku pracy, zwiększenia zdolności do zatrudnienia absolwentów kształcenia zawodowego, wzrost aktywności zawodowej. Wdrożona innowacja przyczynia się do zaspokajania potrzeb kadrowych pracodawców w branży mechatroniki, automatyki przemysłowej i robotyki.

Powyższe potwierdza również analiza rynku pracy opracowana w Regionalnym Obserwatorium Rynku Pracy w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Łodzi. W publikacji „*Rynek pracy w województwie łódzkim w 2015 roku”* (WUP, Łódź, marzec 2016r.) jako zawody deficytowe wskazano m.in.: inżynierów i techników specjalistów automatyki i robotyki, techników automatyków operatorów obrabiarek sterowanych numerycznie, monterów elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego. *Koordynacja: Paweł Krawczak; (Źródło: Krótki Raport 20.01. - 6.02.2019, s.5-7)*

Szkoła dla przyszłości

Donata Andrzejczak

Jak przygotować uczniów do funkcjonowania w przyszłym społeczeństwie w nowej rozwijającej się gospodarce? Jakie zawody powstaną, a jakie przestaną być potrzebne? Czego powinna uczyć szkoła?

Pytania te pojawiają się niemal zawsze przy okazji dyskusji na temat organizacji kształcenia, w tym szczególnie kształcenia zawodowego.

Nikt nie jest w stanie przewidzieć tego jak rozwinie się społeczeństwo i gospodarka. Można wskazywać możliwe kierunki rozwoju, pojawiające się trendy, ale z całą pewnością można powiedzieć, że nic nie jest pewne. Dlatego szkoła musi ukształtować takie kompetencje, które niezależnie od tego jak rozwinie się gospodarka i społeczeństwo będą potrzebne. I tu wśród podstawowych jest **umiejętność uczenia się** i osiągania nowych kompetencji rozumianych jako ogół wiadomości i umiejętności oraz postaw, które pozwalają z sukcesem rozwiązywać pojawiające się problemy i wykonywać nowe zadania.

Uczeń w procesie uczenia się powinien być stawiany w sytuacjach problemowych wymagających podjęcia decyzji na podstawie pozyskanych i przeanalizowanych przez siebie informacji. Powinien nauczyć się wykorzystywać różne źródła informacji, weryfikować i prezentować te informacje. Ważne jest więc **krytyczne myślenie**, które pozwoli rozwiązać problemy, argumentować przyjęte rozwiązania, oceniać wykonanie i wyciągać wnioski do dalszego działania.

Kolejną kompetencją, która niezależnie od zmian jakie nastąpią pozwoli funkcjonować w społeczeństwie i gospodarce jest **umiejętność sprawnego komunikowania się** zarówno bezpośredniego jak i pośredniego. Kultura wypowiedzi, formułowanie jasnych komunikatów, aktywne słuchanie i parafrazowanie wypowiedzi są absolutnie niezbędne, aby funkcjonować w społeczeństwie i gospodarce.

Czyli nic nowego. Zarówno szkoła (nauczyciele), rodzice i pracodawcy już od kilkunastu lat mówią o tych umiejętnościach i każdy podkreśla ich znaczenie. Wobec tego, dlaczego wciąż gro społeczeństwa nie potrafi uczyć się (nauczyć się), wyrażać własnych sądów na różne tematy i sprawnie komunikować się?

Przyczyn jest wiele, jednak należy wskazać dwie podstawowe: sposób uczenia i wychowania w domu rodzinnym oraz tradycyjny (nieco przestarzały) sposób uczenia, a właściwie nauczania w szkołach.

Pierwsza edukacja odbywa się w domu, to tu dziecko dowiaduje się, że nie powinno się „wychylać", że „ma siedzieć cicho i słuchać dorosłych", że „teraz ma się tym nie interesować, bo kiedyś się dowie" lub że wszystko może „bo jeszcze jest małe i zdąży się napracować", że „nie musi słuchać tej pani, bo (delikatnie mówiąc) ona nie ma racji", że „jest najważniejsze na świecie i nic oraz nikt inny się nie liczy", itd.

Następnie dziecko trafia do systemu edukacji. I tam często po raz pierwszy dowiaduje się, że nie jest kimś szczególnym, a jedynie częścią grupy takich samych jak on dzieci. Ponadto musi się podporządkować zasadom obowiązującym w placówce np. siedzenie 45 minut na lekcji, spożywanie posiłków w ściśle określonym czasie przerw oraz możliwość mówienia na lekcji tylko po uzyskaniu zgody nauczyciela. To tylko niektóre sytuacje stanowiące wyzwanie dla wielu dzieci przychodzących do szkoły.

Wraz z upływem czasu dzieci dowiadują się, że uczyć się będą tego co wymyślili autorzy podstaw programowych, a nie tego co ich interesuje. Wobec tego powinni być zainteresowani tym co mówi nauczyciel. Następnie muszą być przygotowani na to, że co jakiś czas nauczyciel będzie sprawdzał czy to o czym była mowa na lekcji **zostało zapamiętane.** I w zasadzie nie ma znaczenia czy to będzie jak mówi większość dorosłych „kiedyś potrzebne". Bo gdy nawet będzie potrzebne to i tak większość uczniów nie będzie już nic pamiętać. Dlaczego? Bo nie widzieli wtedy związku z realnym światem i życiem. Bo to „kiedyś" jest tak odległe i nierealne, że nie przywiązuje się wagi do wiedzy, która „kiedyś się przyda".

Tradycyjny system edukacji to system, w którym nauczyciel naucza, zgodnie z podstawą programową, programem nauczania i wytycznymi do egzaminów, które po każdym etapie edukacji są przeprowadzane. W systemie tym założono, że da się zaplanować jakie wiadomości i umiejętności będą potrzebne za kilka, kilkanaście lat. To sprawdzało się do momentu, gdy gospodarka, w tym technika i technologia oraz zmiany społeczne nie rozwijały się w takim tempie jak obecnie, czyli do połowy XX wieku.

Jeszcze kilka lat temu komputer stacjonarny wydawał się najnowocześniejszym wynalazkiem, a dziś komputery posiadamy przy sobie, korzystamy z nieograniczonych możliwości Internetu, który stanowi dla wielu nie tylko podstawowe źródło wiedzy, ale także umożliwia szybkie komunikowanie się, nawigowanie, publikowanie, itd. Programiści, mechatronicy, informatycy, testerzy gier i aplikacji, dietetycy, trenerzy personalni, coache, architekci krajobrazu, terapeuci analizy behawioralnej, inżynierowie nauczania maszynowego, administratorzy baz danych, itd. to tylko niektóre z zawodów, które pojawiły się i wskazywane są jako zawody, na które w najbliższej przyszłości powinno być zapotrzebowanie.

Przy takiej dynamice zmian gospodarczych, technicznych, technologicznych i społecznych w systemie edukacji szczególnie ogólnej należy położyć nacisk na kształtowanie kompetencji dających podstawę do dalszego rozwoju przez całe życie. Czyli należy ukształtować umiejętność uczenia się i myślenia krytycznego, zwrócić uwagę na kształtowanie elastyczności poznawczej, czyli zdolności patrzenia na zadanie/problem z różnych stron, ważna jest umiejętność pracy i dzielenia się wiedzą w zespołach zadaniowych, których skład może się zmieniać.

Co pozwoli zmienić niedostosowany do współczesnych wyzwań system kształcenia?

Ponieważ każdy kolejny rok rozwoju gospodarczego i społecznego jest coraz bardziej intensywny, należy postawić na elastyczność kształcenia, odejście od sztywnych treści programowych, reagowanie na indywidualne potrzeby, możliwości i zainteresowania uczniów oraz na zmiany w gospodarce, społeczeństwie i świecie.

Szkoła musi pozwolić się uczyć a nie nauczać. Podstawą jest indywidualizacja kształcenia. Indywidualizacja, która uwzględnia faktyczne możliwości i zainteresowania oraz bieżące potrzeby ucznia, a nie taka, która z góry określone treści dostosowuje do możliwości intelektualnych uczących się. W tradycyjnej szkole jest podstawa programowa i program nauczania, które z góry określają czego i kiedy uczeń musi się nauczyć. Nauczyciel musi stworzyć warunki do tego, żeby taka nauka była możliwa. Jeśli nauczyciel jest zaangażowany to stara się wprowadzać elementy indywidualizacji uczenia się pracując na różnych poziomach z uczniami zdolniejszymi, przeciętnymi i mniej zdolnymi. Nie ma mowy jednak o tym, że w związku z pojawiającym się

zainteresowaniem uczeń będzie rozwijał nowe umiejętności i zdobywał nową wiedzę, która przyda się zarówno w życiu zawodowym jak i społecznym. Dygresje od podstawy programowej i programu nauczania mogą się pojawić o ile uda wygospodarować się czas po osiągnięciu celów wyznaczonych przez te dokumenty.

A gdyby odejść od tych dokumentów i zorganizować kształcenie w taki sposób, że określone są ogólne ramy uczenia się, określa się zestaw kompetencji jakie powinien posiadać uczeń po zakończeniu każdego etapu edukacji. W takiej sytuacji nauczyciel mógłby tak zorganizować proces uczenia się, aby był on rzeczywiście zindywidualizowany. Podstawą pracy powinny być projekty realizowane zarówno indywidualnie jak i w grupach zadaniowych. Podczas projektu uczeń docieka istoty problemu postawionego przed nim, poszukuje informacji, wykonuje czynności niezbędne do zrealizowania projektu np. poczynając od prostych zadań polegających na połączeniu za pomocą różnych metod dwóch materiałów po bardziej skomplikowane projekty techniczne, chemiczne, biologiczne, filologiczne, matematyczne itd. i na koniec prezentuje wyniki swojej pracy zwracając uwagę na wyzwania jakie musiał podjąć, żeby zrealizować projekt. W takiej szkole uczeń mógłby mieć wybór projektów i przechodzić pomiędzy pulą projektów koniecznych do wykonania na danym etapie kształcenia w sposób dowolny. Wykonanie projektów skutkowałoby otrzymaniem określonej ilości punktów i pozwoliło przechodzić na kolejny etap edukacji (rodzaj promocji). Realizacja projektów wymuszałaby tempo pracy uczniów oraz czas przechodzenia od jednego do drugiego. Wpływałaby także na ogólny czas kształcenia na określonym etapie edukacyjnym. To od indywidualnych uzdolnień zależałby, czy uczeń ukończył etap szybciej czy wolniej.

Kolejną zmianą jaka musi się dokonać jest przejęcie odpowiedzialności za efekty uczenia się przez uczniów. To nie rodzic czy nauczyciel jest odpowiedzialny za to czego i jak nauczy się uczeń. Rodzice i nauczyciele muszą stworzyć warunki do rozwoju intelektualnego, społecznego i zawodowego. Muszą wspierać uczniów w procesie uczenia, ale motywacja, zaangażowanie, ciekawość musi wypływać od nich samych. Uczeń musi pragnąć jakkolwiek to nie zabrzmi uczyć się. Musi być zmotywowany, a ta motywacja powinna wypływać między innymi z ciekawości twórczej. Rolą nauczycieli i rodziców jest rozbudzanie zainteresowań i wspieranie uczniów w procesie uczenia się.

szczególnie w sytuacjach, w których pojawia się problem „nie do pokonania". Nauczyciele muszą pokazać, że dróg dochodzenia do rozwiązania jest wiele, że podejmowane działania nawet jeśli nie kończą się oczekiwanym efektem to stanowią cenną naukę i wskazówkę do dalszych działań. To na podstawie doświadczeń można budować podstawę wiedzy i umiejętności, którą się wykorzysta i wzbogaci w dalszym działaniu (życiu).

Procesowi uczenia musi towarzyszyć radość uczenia się, odkrywania nowego, osiągania nowych kompetencji. Uczący się powinien pomimo wysiłku związanego z rozwojem dostrzegać efekty przekładające się na „większą świadomość świata", radzenie sobie przy realizacji coraz trudniejszych zadań, umiejętność pełnienia różnych ról społecznych i zawodowych. Ta radość napędza do działania i podejmowania kolejnych wyzwań. Należy przy tym pamiętać o tym, że samoświadomość nie zawsze jest wystarczającą nagrodą za podjęty wysiłek edukacyjny. Niezwykle ważna jest potrzeba uznania przez otoczenie w tym przez nauczycieli, rodziców i uczniów. Nawet najmniejsze osiągnięcie, najmniejszy postęp w rozwoju powinien być zauważony i doceniony przez otoczenie. To daje motywację do kolejnych starań.

Codzienna ocena postępów i niestandaryzowane sprawdziany to kolejny element, który pozwoli zaznaczyć kolejne etapy rozwoju uczących się z uwzględnieniem istotnego faktu, że każdy uczeń uczy się w innym tempie innego zakresu wiedzy i umiejętności. Dlatego w procesie uczenia się ważne jest, aby codziennie można było powiedzieć (zarówno uczeń jak i nauczyciel), że dzisiaj nauczyłem/nauczyłeś się tego czy innego. Jednak taki sposób oceniania wymaga odrzucenia porównań pomiędzy uczniami, klasami i szkołami. Porównania prowadzą do niezdrowej rywalizacji, w wyniku której liczy się wynik sprawdzianu, a nie rozwój ucznia.

Efektywne uczenie się musi być wielowymiarowe, wielopłaszczyznowe, wielozmysłowe. Doświadczanie świata, odkrywanie nowej wiedzy musi pobudzać zmysły i tworzyć trwałe ślady pamięciowe, które mózg przechowa i odtworzy przy pojawieniu się kolejnych bodźców. Uczenie się to powstawanie trwałych zmian w zachowaniu będących efektem doświadczenia. Środowisko, w którym odbywa się nauka powinno sprzyjać takiemu wielosensorycznemu uczeniu się. Ważne są zarówno temperatura, oświetlenie, hałas jak i kolor otoczenia. Aranżacja

przestrzeni powinna pozwalać na indywidualną naukę, na współdziałanie podczas realizacji projektów oraz omawiania nowych zagadnień.

I na koniec o najważniejszych uczestnikach procesu uczenia się przez całe życie. Pierwszy uczestnik to osoba ucząca się, która zgłasza chęć i gotowość do poznawania nowych obszarów wiedzy i ukształtowania nowych umiejętności i postaw. Uczący się jest najbardziej odpowiedzialny za efektywność uczenia się. Bo to od jego zaangażowania, od gotowości poniesienia trudu związanego z poznawaniem nowego, rozwiązywaniem nowych zadań i problemów zależy to, czy już po pierwszych trudnościach zrezygnuje z wysiłku związanego z uczeniem się i pozostanie tylko w sferze wiedzy i umiejętności, które osiąga się niejako przy okazji życia i funkcjonowania w społeczeństwie i gospodarce, czy podejmie trud związany z rozwijaniem swoich kompetencji.

Kolejnym uczestnikiem są nauczyciele, trenerzy, opiekunowie, którzy muszą stworzyć optymalne warunki do uczenia się, a więc właściwie zaaranżować miejsce nauki, przygotować pomoce i materiały dydaktyczne, określić warunki i czas realizacji projektów, przedsięwzięć i zadań. Ponadto muszą zaangażować się w proces uczenia się poprzez wspieranie, motywowanie, podpowiadanie możliwych dróg rozwiązania zadań oraz monitorowanie postępów w nauce i rozwoju osobistym. Od nauczycieli zależy niejednokrotnie sukces uczących się. Mądrzy, wspierający i odpowiedzialni nauczyciele dają wsparcie i pokazują, że z niemal z każdym problemem w pracy i życiu można sobie poradzić. Zdarzają się jednak i tacy nauczyciele, którzy swoim nieodpowiedzialnym, egoistycznym postępowaniem wpływają destrukcyjnie na uczących się. Tacy nauczyciele powinni być eliminowani (jakkolwiek to zabrzmi) z zawodu.

Pracę nauczyciela powinni wykonywać ludzie z pasją, którzy sami chcą i lubią się uczyć przez całe życie. Jednocześnie ludzie obiektywnie patrzący na siebie i swoje możliwości. Umiejący powiedzieć, że czegoś nie wiedzą, ale chętnie się wraz ze swoimi uczniami nauczą. Jednocześnie muszą to być ludzie o dużej wrażliwości i kulturze osobistej, ponieważ swoim postępowaniem, wyglądem, sposobem komunikowania się wpływają na uczniów. Nauczyciele muszą mieć czas na rozwijanie swoich kompetencji zawodowych, ale także zainteresowań

i pasji. Dzięki temu mogą stawać się autorytetem i ciekawą osobą, która może zainspirować innych do rozwoju.

Należy jeszcze wspomnieć o rodzicach uczniów, od których w dużej mierze zależy sposób uczenia się i postrzegania szkoły i świata przez uczniów. Własne doświadczenia szkolne i zawodowe rodziców mają ogromny wpływ na sposób postrzegania procesów w jakich uczestniczy ich dziecko. Niejednokrotnie mniej lub bardziej świadomie zniechęcają je do nauki. Pomimo deklaracji, że chcą dziecku pomóc usprawiedliwiają jego brak zaangażowania lub wręcz zniechęcają do angażowania się „bo i tak nic z tego nie będzie", „bo to zajmuje za dużo czasu", „bo dziecko nie jest takie zdolne". Dlatego konieczne jest współdziałanie nauczycieli i rodziców lub wręcz oddziaływanie nauczycieli na rodziców tak aby poczuli się współtwórcami sukcesów swoich usamodzielniających się dzieci.

Nowoczesna szkoła jest możliwa. Wymaga zmiany w myśleniu i działaniu. Wymaga przede wszystkim ludzi o otwartych głowach, elastycznie myślących, gotowych na zmiany i uczenie się. Wymaga także wsparcia ze strony organów prowadzących, ponieważ potrzebne są zmiany w salach lekcyjnych, w wyposażeniu szkół oraz finansowaniu wynagrodzeń nauczycieli, żeby do zawodu przychodzili ludzie z pasją, ciekawi i przygotowani na ciągły rozwój.

Wspieranie nauczycieli w zakresie wprowadzania reformy kształcenia zawodowego do praktyki szkolnej

Wdrażana od dwóch lat reforma kształcenia zawodowego, mająca na celu podniesienie prestiżu szkół zawodowych i dostosowanie ich oferty do oczekiwań rynku pracy, niesie ze sobą konieczność dokonywania wielu zmian w organizacji procesu kształcenia. Pracownia Edukacji Zawodowej wspiera dyrektorów i nauczycieli szkół technicznych i branżowych we wprowadzaniu tych zmian do praktyki szkolnej. W roku 2017, przed wprowadzeniem pierwszych zmian w szkołach związanych z wdrażaniem reformy systemu kształcenia zawodowego, nauczyciele konsultanci z Pracowni Edukacji Zawodowej Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego przeprowadzili szkolenia rad pedagogicznych w większości łódzkich szkół zawodowych.

Kolejnym przedsięwzięciem mającym na celu wsparcie szkół zawodowych we wdrażaniu reformy było zorganizowanie seminariów dla dyrektorów i nauczycieli, w ramach poszczególnych branż, poświęconych zmianom w przepisach prawa oświatowego, organizowaniu współpracy z pracodawcami, wymianie doświadczeń w zakresie organizowania procesu kształcenia w szkołach branżowych i technicznych oraz wprowadzaniu innowacji pedagogicznych.

W maju 2019 roku zorganizowano seminarium dla nauczycieli branży elektroenergetycznej. Tematem seminarium były zmiany w systemie kształcenia zawodowego obowiązujące od nowego roku szkolnego 2019/2020. Program seminarium obejmował wystąpienia Marka Szymańskiego wicedyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, dr inż. Artura Szczęsnego z Instytutu Systemów Inżynierii Elektrycznej Politechniki Łódzkiej, nauczycieli konsultantów Ośrodka Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego: Donaty Andrzejczak, Izabeli Rosiak i Marii Stompel. Na zakończenie seminarium zaplanowano dyskusję dotyczącą wdrażania założeń reformy do praktyki szkolnej.

Marek Szymański omówił zmiany dotyczące wymagań egzaminacyjnych oraz sposobu przeprowadzania egzaminów zawodowych. Zwrócił uwagę na trudności organizacyjne wynikające z funkcjonowania trzech różnych podstaw programowych dla większości zawodów, co wiąże się z koniecznością przeprowadzania egzaminów dla ponad 700 kwalifikacji.

Wystąpienie Artura Szczęsnego nawiązywało do nowych zapisów w podstawach programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego przyporządkowanych do branży elektroenergetycznej: „Uczeń jest przygotowywany do uzyskania świadectwa kwalifikacyjnego – uprawniającego do zajmowania się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci". Prezentacja zatytułowana „Uprawnienia SEP – co to i po co?" przybliżyła słuchaczom rodzaje prac, stanowisk oraz urządzeń, instalacji i sieci energetycznych, przy których eksploatacji jest wymagane posiadanie kwalifikacji, zakres wymaganej wiedzy niezbędnej do uzyskania potwierdzenia posiadanych kwalifikacji oraz tryb przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego.

Donata Andrzejczak omówiła nowe przepisy prawa oświatowego obowiązujące od 1 września 2019 r. dotyczące organizacji kształcenia

zawodowego w pięcioletnim technikum, branżowej szkole II stopnia oraz szkole policealnej, współpracy szkół z pracodawcami, praktycznej nauki zawodu, staży uczniowskich. Zwróciła uwagę na zwiększoną subwencję oświatową dla szkół kształcących w zawodach, na które jest wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy (wskazane w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego) oraz możliwość gromadzenia przez szkoły dochodów z prowadzonej, w ramach kształcenia w zawodzie, działalności usługowej.

Zagadnienia związane z kształceniem w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy poruszyła w swoim wystąpieniu Izabela Rosiak. Efekty kształcenia w zakresie bhp uwzględniają specyfikę branży. W zawodach elektrycznych kształcenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy ma szczególne znaczenie ze względu na specyfikę zawodu oraz konieczność uzyskania świadectwa kwalifikacyjnego. Podkreślono wagę edukacji w tym zakresie oraz potrzebę kształtowania odpowiednich nawyków i postaw uczniów szkół zawodowych. Zwrócono uwagę na konieczność stosowania odpowiednich metod kształcenia tak, by poszerzanie wiedzy i kształtowanie umiejętności w zakresie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy było interesujące i atrakcyjne.

Maria Stompel omówiła zmiany w organizacji procesu kształcenia wynikające z nowych rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej w sprawie: ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, praktycznej nauki zawodu, ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych. Przeanalizowano rozporządzenie w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego oraz nowe podstawy programowe dla branży elektroenergetycznej. Omówiono wymagania, które musi spełnić program nauczania oraz przedstawiono przykładowe struktury programów nauczania.

W końcowej dyskusji odpowiedziano na pytania nauczycieli dotyczące struktury podstawy programowej oraz sposobu jej realizacji, opracowywania szkolnych planów nauczania, konstruowania programów nauczania, interpretacji wymagań egzaminacyjnych oraz uzyskiwania przez uczniów dodatkowych umiejętności zawodowych.

Wyjaśniono wątpliwości związane ze zwiększoną liczbą godzin kształcenia zawodowego w nowych ramowych planach nauczania.

Uczestnicy seminarium wysoko ocenili możliwość wyjaśnienia wątpliwości dotyczących nowych przepisów prawa oświatowego oraz uzyskania konkretnych wskazówek na temat przygotowania się do nowego roku szkolnego.

Opracowanie: Maria Stompel, *nauczyciel konsultant w Pracowni Edukacji Zawodowej ŁCDNiKP*

Udział nauczycieli konsultantów z Pracowni Edukacji Zawodowej Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w pracach nad reformą sytemu kształcenia zawodowego

Nauczyciele konsultanci z Pracowni Edukacji Zawodowej czynnie uczestniczyli w pracach związanych z reformą systemu kształcenia zawodowego. Już na etapie projektowania zmian włączyli się do dyskusji na temat kształtu reformy biorąc udział w konsultacjach, konferencjach i seminariach organizowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w latach 2017-2018. Zgłosili własne propozycje zmian w systemie organizowania kształcenia praktycznego oraz praktyk zawodowych, możliwości organizowania zajęć specjalizacyjnych we współpracy z pracodawcami, a także potrzeby wprowadzenia nowych zawodów rynkowych do zintegrowanego rejestru kwalifikacji. Zaprezentowali propozycję nowego modelu egzaminu zawodowego polegającą na przeprowadzeniu postępowania egzaminacyjnego w części praktycznej w zakładach pracy. Wiele z rozwiązań zaproponowanych przez przedstawicieli Pracowni Edukacji Zawodowej znalazło odzwierciedlenie w nowych przepisach prawa oświatowego dotyczących kształcenia zawodowego.

Konsultanci z Pracowni Edukacji Zawodowej brali również udział w pracach realizowanych w ramach projektu „Partnerstwo na rzecz kształcenia zawodowego” prowadzonego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Celem projektu było dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy poprzez zaangażowanie przedstawicieli

pracodawców i pracowników na wszystkich etapach jego programowania.

W ramach projektu opracowano rekomendacje do podstaw programowych kształcenia w zawodach, rekomendacje do przykładowych planów i programów nauczania, ścieżki rozwoju zawodowego, podstawy programowe kształcenia w zawodach (z uszczegółowionymi efektami kształcenia oraz kryteriami weryfikacji efektów kształcenia), przykładowe plany i programy nauczania, suplementy do dyplomów i kwalifikacji.

Konsultanci z Pracowni Edukacji Zawodowej byli współautorami podstaw programowych kształcenia w zawodzie oraz przykładowych planów i programów nauczania. Ponadto opracowali suplementy do dyplomów i recenzowali opracowane przez innych autorów podstawy programowe oraz plany i programy nauczania.

Szeroki udział konsultantów w niemal wszystkich pracach oraz na każdym etapie przygotowywania i wdrażania reformy pozwolił zdobyć wiedzę i doświadczenie, które było i będzie w przyszłości wykorzystywane w praktyce wspierania nauczycieli wdrażających nowe rozwiązania w szkołach.

Prace prowadzone przez konsultantów z Pracowni Edukacji Zawodowej Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego zostały wysoko ocenione przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Dyrektor ORE wystosował imienne podziękowania dla konsultantów i zaprosił ich do dalszej współpracy jako ekspertów branżowych.

Opracowanie: Donata Andrzejczak i Maria Stompel, *nauczyciele konsultanci w Pracowni Edukacji Zawodowej ŁCDNiKP*

Zintegrowany System Kwalifikacji – czym jest i jak funkcjonuje

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego było partnerem Instytutu Badań Edukacyjnych w organizacji seminarium „Zintegrowany System Kwalifikacji – szansa dla edukacji i rynku pracy". Uczestniczyli w nim dyrektorzy i nauczyciele szkół łódzkich oraz konsultanci, doradcy metodyczni i specjaliści ŁCDNiKP. Seminarium zrealizowano w ramach projektu „Włączanie kwalifikacji innowacyjnych i potrzebnych społecznie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz ograniczenia barier w rozwoju ZSK przez wspieranie interesariuszy systemu na poziomie krajowym i regionalnym". Zajęcia w aktywizującej formie warsztatów przygotowali i przeprowadzili 13 maja 2019 r. w siedzibie ŁCDNIKP doradcy regionalni IBE ds. ZSK: Marzanna Bogacka i dr Ziemowit Socha.

Poznawczym celem seminarium było zdefiniowanie Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, określenie zasad jego funkcjonowania i aktualnego zakresu wykorzystania jego możliwości. Sformułowano w związku z tym szereg istotnych pytań, m. in.:

- Na jakie potrzeby rynku pracy odpowiada Zintegrowany System Kwalifikacji?
- Co wprowadza Ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji?
- Jak w nowy sposób rozumie kwalifikacje i jakie nowe możliwości ich uzyskiwania daje ZSK?
- Na jakich zasadach uczniowie szkół branżowych i techników będą mogli uzyskiwać dodatkowe kwalifikacje rynkowe funkcjonujące w ZSK?
- Co to jest Polska Rama Kwalifikacji i co oznaczają jej numery na świadectwach szkolnych, dyplomach i certyfikatach?
- Kto i na jakich zasadach może włączyć się do ZSK?
- Jakie instytucje będą certyfikowały nowe kwalifikacje i monitorowały ich jakość?
- Jak funkcjonuje i czemu służy Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji?
- Jaki jest aktualny etap wdrażania i perspektywy rozwoju ZSK?

Uzyskanie odpowiedzi na powyższe pytania wprowadziło uczestników seminarium w podstawowe zagadnienia Zintegrowanego Systemu Edukacji. W toku rozważań i dyskusji zostały one w interesujący sposób uszczegółowione o kwestie takie m. in., jak przemiany rynku pracy, uczenie się przez całe życie, edukacja formalna, pozaformalna i nieformalna, kwalifikacje pełne i cząstkowe, walidacja i certyfikacja, sektorowe ramy kwalifikacji, kwalifikacje rynkowe i zasady ich opisu, ujęcie kwalifikacji rynkowych w Ustawie „Prawo oświatowe", procedura włączania kwalifikacji rynkowej do ZSK.

Opracowanie: Tomasz Misiak

Nie tylko szkołą i przedszkolem… JAK KIEROWAĆ SKUTECZNIE[7]

Nowa publikacja Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego powinna zainteresować wszystkich dyrektorów szkół, przedszkoli i placówek oświatowych. Jednak nie tylko ich, ponieważ adresowana jest do kadry kierowniczej całego sektora publicznego, a przynajmniej do tych jej przedstawicieli, którzy są zainteresowani doskonaleniem swoich szeroko rozumianych kompetencji menadżerskich. Z pewnością przyciągnie ich uwagę już sam tytuł – „Skuteczny kierownik sektora publicznego". Skutecznie zachęci do lektury również skład zespołu autorskiego tej pracy zbiorowej, której redaktorem naukowym jest dr hab. Beata Pawłowska, absolwentka socjologii i psychologii (specjalizacja zarządzanie zasobami ludzkimi), doradca zawodowy, trener, specjalista i doradca w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi oraz zarządzania emocjami, pracownik Katedry Socjologii Organizacji i Zarządzania Instytutu Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego. Jej ona autorką czterech spośród jedenastu rozdziałów publikacji (rozdz. 4, 5, 9 i 10). Twórcami pozostałych są także pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ: dr Dominika Byczkowska-Owczarek (rozdz. 8), dr hab. Piotr Chomczyński (rozdz. 3), dr Anna Kubczak (rozdz. 1), dr Piotr Oleksiak (rozdz. 7), dr hab. Anna

[7] „Skuteczny kierownik sektora publicznego" – praca zbiorowa pod redakcją naukową Beaty Pawłowskiej. Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego 2018. Stron 219

Rogozińska-Pawełczyk (rozdz. 6), prof. dr hab. Bogusława Urbaniak (rozdz. 2) i mgr Magdalena Wojciechowska (rozdz. 11) – wszyscy zaangażowani w prowadzenie zajęć na organizowanych przez ten wydział studiach podyplomowych *Skuteczny kierownik sektora publicznego.*

„Studia podyplomowe, jak i treść niniejszej książki wpisują się w proces kształcenia kadr menadżerskich, a zatem stanowią przykład rozwoju profesjonalnych kompetencji, umiejętności i tożsamości poprzez edukację menadżerską. Współczesny menadżer to osoba, która powinna łączyć takie cechy i zachowania, jak między innymi: myślenie globalne, przewidywanie przyszłych możliwości, kreowanie wizji rozwoju instytucji, akceptowanie różnic kulturowych, rozwijanie i zwiększanie uprawnień podległych pracowników, budowanie zespołów, sprzyjanie zmianom, entuzjazm dla nowych technologii, podejmowanie nowych wyzwań, dzielenie się przywództwem oraz działanie zgodne z wartościami, myślenie systemowe, własny rozwój, twórcze myślenie, umiejętność zarządzania emocjami własnymi i innych" - czytamy w napisanym przez Beatę Pawłowską wstępie. Kolejne rozdziały publikacji prowadzą kierownika sektora publicznego i menadżera w ogóle niełatwą do pokonania – wobec tak wysokich wymagań – drogą samorozwoju i samodoskonalenia, ku celowi, jakim jest efektywne zarządzanie organizacją i jej personelem. Natomiast czytelnikowi, który sięgnie po książkę nie będąc kierownikiem, przełożonym, tylko podwładnym, pokazują mu „czego ma prawo wymagać od szefa". W obydwu przypadkach zatem lektura jest zasadna i wielce pożyteczna. Rozdział pierwszy – „Tworzenie proefektywnościowej kultury organizacyjnej" - dotyczy problematyki mającej ogromne znaczenie dla procesu zarządzania organizacją, w tym organizacją sektora publicznego, ponieważ kultura organizacyjna przyczynia się do wzrostu efektywności organizacji, wspiera tworzenie jej pozytywnego wizerunku i warunkuje większość procesów zachodzących w organizacji.

W rozdziale drugim - „Motywowanie pracowników i budowanie postaw zaangażowania pracowniczego w jednostkach sektora publicznego" omówione zostały problemy dotyczące budowania zaangażowania pracowników, czyli poszukiwania rozwiązań, które pomogłyby zarządzającym ukierunkować działania pracownicze na pożądane efekty niejako samoistnie, wykorzystując emocjonalne zaangażowanie.

Celem rozdziału trzeciego - „Skuteczne kierowanie zespołami

pracowniczymi" - jest uświadomienie czytelnikowi wielości i różnorodności czynników wpływających na proces zarządzania personelem, zarówno poprzez odwołanie się do elementów teorii kierowania, jak i poprzez wskazanie najbardziej pożądanych praktycznych umiejętności.

Rozdziały czwarty i piaty – „Systemy ocen pracowniczych – czynniki, kryteria i błędy oceny" oraz „Sposoby oceny pracownika – narzędzia oceny" omawiają czynniki wpływające na kształtowanie systemów ocen pracowniczych, przedstawiają techniki i narzędzia oceny pracowników oraz wskazują na rozmowę oceniającą jako najważniejsze narzędzie oceny i istotny element komunikacji w organizacji.

Rozdział szósty – „Budowanie relacji pracownik – przełożony na podstawie kontraktu psychologicznego" – podkreśla ważność kontraktu psychologicznego jako czynnika odnoszącego się do całej złożoności relacji zatrudnienia, zwłaszcza w sytuacji, gdy zmieniają się relacje między pracownikiem a pracodawcą, w związku ze zwiększającą się elastycznością zatrudnienia.

W rozdziale siódmym - „Identyfikacja i rozstrzyganie konfliktów w jednostkach sektora publicznego" – z wyjściowej konstatacji, że konflikty w każdej organizacji są nieuniknione, jako zjawisko częste i naturalne, wynikające z dynamiki procesów zachodzących pomiędzy jednostkami, wyprowadzona jest teza, że jedną z podstawowych umiejętności kadry menedżerskiej każdej organizacji jest zdolność do rozpoznawania konfliktów, zapobiegania konfliktom i ograniczania ich negatywnych skutków.

Rozdział ósmy - „Aktywny kierownik w procesie zarządzania zmianą" - uświadamia czytelnikowi, że tak samo jak konflikt, w organizacji nieuchronna jest zmiana (która może mieć charakter pożądany lub nie) i zapoznaje czytelnika z jedną z metod wprowadzania zmian - Metodą Motywacji Błyskawicznej Michaela V. Pantalona.

Rozdział dziewiąty - „Zachowania asertywne. Elementy treningu asertywności" - proponuje zestaw ćwiczeń pozwalających uświadomić czytelnikowi granicę pomiędzy zachowaniem asertywnym a agresywnym i biernym (uległym).

Rozdział dziesiąty „Twórcze myślenie. Elementy treningu twórczości” - proponuje zestaw ćwiczeń pobudzających kreatywne rozwiązywanie problemów.

Kończący książkę rozdział jedenasty - „Techniki kreatywnego myślenia a relacje pracownicze w jednostkach sektora publicznego” - pokazuje sposoby implementowania w miejscu pracy różnych rozwiązań, w celu wspierania potencjału twórczego pracowników.

Każdy rozdział zawiera w załączniku zestaw ćwiczeń, jakie można wykorzystać w trakcie procesu zarządzania, a także podczas różnego rodzaju treningów i sesji coachingowych. Albowiem, jak podkreśla Beata Pawłowska, „całość monografii została tak pomyślana, aby nie tylko wskazać na najważniejsze teoretyczne rozstrzygnięcia w zakresie omawianych treści, ale także pozwolić każdemu kierownikowi samodzielnie wybrać i zastosować metody wspierania pracownika oraz procesu kierowania pracownikami podległych jednostek organizacyjnych, w tym także w zakresie zarządzania oświatą”.

Opracowanie: Tomasz Misiak

(Źródło: Krótki Raport 20.01. - 6.02.2019, s.5-7)

„Podsumowanie konkursów zawodowych zorganizowanych w ŁCDNiKP w roku szkolnym 2018/2019”

Organizator: Joanna Orda

4 czerwca 2019 roku w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, ul. Kopcińskiego 29 odbyła się niezwykle ważna uroczystość zgodna ze strategią kształcenia zawodowego – **„Podsumowanie konkursów zawodowych w ŁCDNiKP w roku szkolnym 2018/2019”** zorganizowana przez Ośrodek Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego. Wśród zaproszonych gości znaleźli się, między innymi przedstawiciele pracodawców, fundatorzy nagród, przedstawiciele stowarzyszeń pracodawców i stowarzyszeń naukowych (Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Stowarzyszenia Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów, Polskiej Korporacji Techniki Sanitarnej, Grzewczej, Gazowej i Klimatyzacji), przedstawiciele Okręgowego Inspektoratu Pracy w Łodzi, oraz uczniowie - laureaci konkursów zawodowych wraz z nauczycielami i dyrektorami szkół.

W programie spotkania przewidziano przedstawienie wyników współzawodnictwa oraz wręczenie nagród i dyplomów uczniom, nauczycielom i dyrektorom szkół uczestniczących w konkursach. Nagrody wręczali:

- Prezes Oddziału Łódzkiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich - Władysław Szymczyk;
- Wiceprezes ds. Młodzieży - Henryka Szumigaj;
- Dyrektor Biura OŁ SEP - Anna Grabiszewska;
- Główny specjalista Okręgowej Inspekcji Pracy w Łodzi – starszy inspektor pracy Marek Barański;
- Starszy radca Okręgowej Inspekcji Pracy w Łodzi – Krzysztof Barański;
- Prezes firmy Tytan – Mariusz Murdzek;
- Prezes firmy ISA Serwis- Mariusz Łodkowski;
- Wicedyrektor ŁCDNiKP – Anna Koludo.

Podczas uroczystości była okazja zobaczyć nagrodzone prace konkursowe wykonane jako zadanie konkursowe przez uczniów – infografiki. Przewidziano również prezentację nagrodzonych prac modelowo - konstrukcyjnych.

W podsumowaniu uroczystości wystąpił Pan dr Adam Rylski - Prezesa Oddziału Łódzkiego Stowarzyszenia Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów, który przedstawił możliwości udziału młodzieży w międzynarodowych konkursach wynalazczych.

X Konkurs z Podstaw Elektrotechniki „Szkolna Liga Elektryki"

Organizator: Maria Stompel

Konkurs z podstaw elektrotechniki *Szkolna Liga Elektryki* został zorganizowany przez ŁCDNiKP we współpracy ze szkołami zawodowymi pod patronatem Oddziału Łódzkiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Konkurs skierowany był do uczniów szkół technicznych i branżowych o profilu elektrycznym, elektronicznym lub pokrewnym, z Łodzi i województwa łódzkiego. Celem konkursu było podniesienie poziomu kształcenia zawodowego, zainspirowanie uczniów do pogłębienia wiedzy i umiejętności zawodowych osiąganych na drodze formalnej i pozaformalnej, rozwijanie zainteresowań technicznych uczniów związanych z obszarem elektryczno-elektronicznym, umożliwienie uczniom zaprezentowania wiedzy i umiejętności zawodowych z zakresu elektrotechniki.

Finał poprzedziły eliminacje szkolne, w których wzięło udział 180 uczniów szkół technicznych z Łodzi i województwa. Finał konkursu przebiegał w dwóch etapach. W etapie pierwszym uczestnicy indywidualnie rozwiązywali test, który obejmował zadania z różnych działów elektrotechniki. Drugi etap polegał na wykonaniu montażu mechanicznego i elektrycznego układu sterowania przekaźnikowego oraz sporządzeniu dokumentacji technicznej układu.

Laureatami konkursu zostali uczniowie reprezentujący następujące szkoły:

- Zespół Szkół im. Jadwigi Grodzkiej w Łęczycy, nauczyciel prowadzący Magdalena Klukowska,
- Zespół Szkół nr 2 im. prof. J. Groszkowskiego w Pabianicach, nauczyciel prowadzący Zdzisław Karpiński,
- Zespół Szkół Samochodowych w Łodzi, nauczyciel prowadzący Jerzy Kaczmarski,
- Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Łodzi, nauczyciel prowadzący Małgorzata Zielińska.

XXVI Konkurs Zawodowy „Najlepsza praca modelowo-konstrukcyjna w szkołach elektrycznych i elektronicznych”

Organizator: Ryszard Zankowski

Konkurs adresowany do uczniów ponadgimnazjalnych szkół technicznych branży elektrycznej, elektronicznej lub mechatronicznej z Łodzi i województwa łódzkiego zorganizowany został przez ŁCDNiKP we współpracy ze szkołami zawodowymi pod patronatem Oddziału Łódzkiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

Celem konkursu było m.in. stworzenie możliwości zaprezentowania wykonanych przez uczniów prac modelowo-konstrukcyjnych i projektów technicznych urządzeń elektrycznych, elektronicznych lub mechatronicznych, a także wyłonienie i wypromowanie uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie projektowania, wykonywania i uruchamiania urządzeń elektrycznych.

Finał, który obejmował dwie kategorie: PIERWSZE KROKI (klasy 1-2) oraz PROFESJONALIŚCI (klasy 3-4), poprzedziły eliminacje szkolne. Do finału konkursu zakwalifikowało się 13 uczniów, którzy w zespołach szkolnych prezentowali zaprojektowane i wykonane przez siebie prace modelowo-konstrukcyjne mające charakter stanowisk laboratoryjnych, środków dydaktycznych oraz urządzeń elektrycznych, elektronicznych lub mechatronicznych. Laureatami konkursu zostali uczniowie reprezentujący następujące szkoły:

- Zespół Szkół Samochodowych w Łodzi, nauczyciel prowadzący Dariusz Andrzejewski,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, nauczyciel prowadzący Damian Mikołajczyk,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 im. Jana Szczepanika w Łodzi, nauczyciel prowadzący Tomasz Kąkolewski.

Konkurs „Normalizacja wokół nas i dla nas”

Organizator: Donata Andrzejczak
Współpraca: Joanna Orda

Konkurs wiedzy normalizacyjnej pod patronatem honorowym Polskiego Komitetu Normalizacyjnego „Normalizacja wokół nas i dla nas”. Odbył się 20 marca 2019 roku.

Konkurs adresowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych województwa łódzkiego.

Celem konkursu jest:

1. Upowszechnienie edukacji normalizacyjnej w szkołach ponadgimnazjalnych.
2. Zachęcanie dzieci i młodzieży do rozwijania zainteresowania tematyką normalizacji.
3. Rozpoznawanie i stosowanie przez uczniów normalizacji w życiu i pracy.
4. Promowanie szkół rozwijających edukację normalizacyjną.

Konkurs składa się z dwóch etapów: szkolnego i wojewódzkiego.

W każdym z etapów uczniowie rozwiązują zadania testowe opracowane przez organizatora konkursu.

W roku szkolnym 2018/2019 w konkursie wzięło udział 68 uczniów z siedmiu szkół:

1. Zespołu Szkół nr 1 im. Jakuba Stefana Cezaka w Zgierzu;
2. Technikum nr 3 w Łodzi;

3. Zespołu Szkół Samochodowych i Mechatronicznych w Łodzi;
4. Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi;
5. Zespołu Szkół Nr 1 im. Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach;
6. Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 im. Komisji Edukacji Narodowej w Łodzi;
7. Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 im. Jana Szczepanika w Łodzi.

Do finału zakwalifikowało się 21 uczniów, spośród których wyłoniono trzech zwycięzców i trzy wyróżnienia. Poziom przygotowania uczniów był na tyle wysoki, że komisja konkursowa musiała zorganizować dogrywkę.

W przerwie konkursu finaliści wysłuchali interesującej prezentacji dra Zygmunta Niechody nt. historii normalizacji.

Polski Komitet Normalizacyjny ufundował cenne nagrody dla uczniów i ich opiekunów między innymi

Komisja konkursowa przyznała:

- Pierwsze miejsce – Piotrowi Łupińskiemu, uczniowi Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 im. Jana Szczepanika w Łodzi;
- Drugie miejsce – Jakubowi Przyłęckiemu, uczniowi Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 im. Komisji Edukacji Narodowej w Łodzi;
- Trzecie miejsce – Michałowi Moskalukowi, uczniowi Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 im. Komisji Edukacji Narodowej w Łodzi.

Przyznano również trzy równorzędne wyróżnienia:

- Martynie Trosce, uczennicy Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi;
- Filipowi Dudkowi, uczniowi Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 im. KEN w Łodzi;
- Bartoszowi Florkowi, uczniowi Technikum nr 3 w Łodzi.

Należy nadmienić, że laureaci II i III miejsca oraz wyróżnienia zostali przygotowani do Konkursu przez panią Urszulę Rutkowską z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi.

Konkurs „Myśl kreatywnie – zostań wynalazcą"

Organizator: Joanna Orda

Konkurs był dwuetapowy, a do finału Szkolne Komisje konkursowe zakwalifikowały 15 uczniów z 6 szkół ponadgimnazjalnych z województwa łódzkiego. Celem konkursu było kształtowanie wyobraźni technicznej oraz twórczej i krytycznej postawy wobec otaczającej nas rzeczywistości. Zadanie konkursowe polegało na wypełnieniu ankiety - zgłoszenia pomysłu racjonalizatorskiego i porównanie go z dotychczasowym stanem technicznym. Pomysły racjonalizatorskie dotyczyły wybranego przez respondentów urządzenia, maszyny, narzędzia lub systemu, czy procesu technologicznego. Komisja Konkursowa oceniała realność proponowanego rozwiązania, oryginalność, nowoczesność, wartości ekonomiczne, wartości bhp i ochrony środowiska, wyczerpujące opracowanie opisu pomysłu. Poziom prac konkursowych był wyrównany stąd Komisja konkursowa przyznała:

- Trzy pierwsze miejsca dla uczniów: Zespołu Szkół nr 1 im Jana Kilińskiego w Pabianicach, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20 w Łodzi, Zespołu Szkół Gastronomicznych w Łodzi.
- Dwa drugie miejsc dla uczniów: Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Łodzi i Zespołu Szkół Gastronomicznych w Łodzi.
- Trzecie miejsce dla ucznia Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 im. Komisji Edukacji Narodowej w Łodzi.

Wyróżniono również uczniów Zespołu Szkół Samochodowych w Łodzi. Współorganizatorami konkursu były firmy: TYTAN Serwis oraz Firma ISA-SERWIS, które ufundowały atrakcyjne nagrody.

Konkurs „Co wiem o mechatronice?”

Organizator: Joanna Orda

W finale konkursu wiedzy o mechatronice wzięło udział 28 uczniów szkół podstawowych województwa łódzkiego. Celem konkursu było rozbudzanie zainteresowania wiedzą z zakresu mechatroniki, która łączy wiele dziedzin, między innymi: mechanikę, elektronikę, informatykę, automatykę i robotykę. Zadanie konkursowe polegało na wypełnieniu testu wiedzy z zakresu nowoczesnych technologii i wykorzystania mechatroniki w życiu codziennym oraz w różnych dziedzinach przemysłu. Dla uczestników konkursu zorganizowano zajęcia w pracowniach Regionalnego Ośrodka Mechatroniki, które poszerzyły ich wiedzę z zakresu mechatroniki.

Współorganizatorzy konkursu Firma EZEL oraz firma MTIT ufundowały atrakcyjne nagrody. Przedstawiciel firmy EZEL dla uczestników finalistów konkursu przeprowadził wykład nt. „Inteligentnego domu”.

Komisja konkursowa przyznała:

- I miejsce uczennicy Szkoły Podstawowej im. gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby w Koźlu przygotowaną przez nauczyciela Jerzego Makowskiego,
- II miejsce uczniowi Integracyjnej Szkoły Podstawowej nr 67 im. Janusza Korczaka w Łodzi przygotowanego przez nauczyciela Tomasza Korkosińskiego,
- III miejsce uczniowi Szkoły Podstawowej nr 184 przygotowanego przez nauczyciela Krzysztofa Dzierbickiego.

III INTERDYSCYPLINARNY KONKURS WIEDZY Z BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY
Praca nie szkodzi

Organizator: Izabela Rosiak

W maju 2019 r. odbyła się trzecia edycja konkursu wiedzy z bezpieczeństwa i higieny pracy. Konkursu, w którym to uczniowie w oparciu o zdobytą wiedzę tworzą infografikę przedstawiającą wybrane zagadnienie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Organizatorami konkursu są: Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego Pracownia BHP i Ergonomii oraz Okręgowy Inspektorat Pracy w Łodzi, który ufundował nagrody.

Celem konkursu było rozbudzanie zainteresowania wiedzą z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy i kształtowanie pozytywnych postaw i zachowań w środowisku pracy. Uczniowie i nauczyciele docenili walory konkursu w szczególności inspirowanie twórczych postaw uczniów z zakresu multimedialnej sztuki ilustracyjnej. Zadanie konkursowe obejmowało wykonanie na wykonaniu przez ucznia infografiki ukazującej pozytywne aspekty podejmowania pracy.

Komisja Konkursowa oceniała wiedzę i umiejętności z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz sposób ich przedstawienia w oparciu o walory infografiki. W konkursie o wzięło udział 14 uczniów z 7 szkół ponadgimnazjalnych z województwa łódzkiego.

W tegorocznej edycji w eliminacjach konkursowych wzięli udział uczniowie z siedmiu szkół ponadgimnazjalnych z województwa łódzkiego.

I miejsce zdobył uczeń z Zespołu Szkół nr 3 im. Władysława Grabskiego w Kutnie.

II miejsce uczeń z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Kleszczowie z Technikum Nowoczesnych Technologii im. Jana Pawła II.

III miejsce uczeń z Zespołu Szkół Ekonomii i Usług im. Natalii Gąsiorowskiej w Łodzi.

Komisja konkursowe postanowiła przyznać dwa wyróżnienia za prace konkursowe wykonane przez uczniów z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 im. Jana Szczepanika w Łodzi oraz Zespół Szkół nr 2im. prof. Janusza Groszkowskiego w Pabianicach.

Zapraszamy do udziału w kolejnej edycji konkursu.[8]

[8] Izabela Rosiak (OKZiU w ŁCDNiKP)

Konferencja „Świat w liczbach – innowacyjne rozwiązania w edukacji statystycznej”

Organizator: Małgorzata Redlicka (ŁCDNiKP) i Katarzyna Szkopiecka (US)

Zorganizowano we współpracy z Urzędem Statystycznym konferencję *Świat w liczbach – innowacyjne rozwiązania w edukacji statystycznej,* która odbyła się w Urzędzie Statystycznym w Łodzi. Tematyka konferencji dotyczyła roli i znaczeniu informacji statystycznej w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych. Podczas spotkania wystąpiła Pani Sabrina Marenska, pracownik firmy Veolia Energia Łódź S.A, która przedstawiła współpracę firmy ze szkołami oraz nowoczesne środowisko pracy. Przedstawicielka Urzędu Statystycznego omówiła rolę i znaczenie statystyki w życiu gospodarczym i społecznym. Małgorzata Redlicka podsumowała IX edycję konkursu *Statystyka w karierze realizowanego pod patronatem Polskiego Towarzystwa Statystycznego.* Laureaci konkursu w formie prezentacji multimedialnej przedstawili wnioski z badania ankietowego *Wybór szkoły ponadgimnazjalnej*. Sponsorzy konkursu wręczyli laureatom dyplomy i nagrody. Konferencję prowadziła i zorganizowała Małgorzata Redlicka (doradca zawodowy w ŁCDNiKP) i Katarzyna Szkopiecka (Urząd Statystyczny).[9] *(Źródło: Krótki Raport)*

[9] Małgorzata Redlicka (Ośrodek Doradztwa Zawodowego w ŁCDNiKP)

XIV Turniej Wiedzy Ekonomicznej „Polski przedsiębiorca wobec wyzwań gospodarki światowej”

Organizatorzy: Agnieszka Mikina, Maria Wajgner

Zorganizowano podsumowanie XIV Turnieju Wiedzy Ekonomicznej *Polski przedsiębiorca wobec wyzwań gospodarki światowej*. W Turnieju, który był przeprowadzony we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim w ramach programu edukacji ekonomicznej wzięło udział 96 uczniów szkół ponadgimnazjalnych województwa łódzkiego, 7 drużyn – z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich w Łodzi, Zespołu Szkół Ekonomii i Usług w Łodzi, Zespołu Szkół nr 1 w Wieluniu, Zespołu Szkół nr 3 w Skierniewicach oraz I Liceum Ogólnokształcącego w Piotrkowie Trybunalskim – uzyskało tytuły finalistów Turnieju. Celem Turnieju było kształtowanie postaw przedsiębiorczych i promowanie uczniów aktywnych, podejmujących działania na rzecz poszerzania swojej wiedzy i umiejętności w zakresie funkcjonowania gospodarki rynkowej i prowadzenia działalności gospodarczej. W spotkaniu wzięli udział laureaci i finaliści Turnieju wraz z nauczycielami wspierającymi ich przygotowanie do zmagań konkursowych. I miejsce zajęli uczniowie z Zespołu Szkół nr 1 w Wieluniu, II miejsce uczniowie z Zespołu Szkół Ekonomii i Usług w Łodzi, III miejsce uczniowie z Zespołu Szkół nr 3 w Skierniewicach. Wręczono dyplomy i nagrody ufundowane przez Narodowy Bank Polski i Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli laureatom Turnieju, nauczycielom opiekunom oraz podziękowania członkom Komisji Konkursowej, inicjatorom i organizatorom XIV Turnieju Wiedzy Ekonomicznej. W podsumowaniu uczestniczyli: Wicedyrektor ŁCDNiKP Teresa Dąbrowska oraz opiekun projektu z ramienia Narodowego Banku Polskiego Sławomir Kabza, Główny Specjalista w łódzkim oddziale NBP. *(Źródło: Krótki Raport)*

„Akademia Przedsiębiorczego Dzieciaka – Moja pasja – moja przyszłość – mój własny biznes”

Organizatorzy: Agnieszka Mikina, Maria Wajgner

Zorganizowano spotkanie podsumowujące działania konkursowe w projekcie „Akademia Przedsiębiorczego Dzieciaka – Moja pasja – moja przyszłość – mój własny biznes” realizowanym przez ŁCDNiKP we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim w ramach programu edukacji ekonomicznej. W ramach konkursu uczniowie wykonali prace plastyczne: „Moja pasja – moja przyszłość – mój własny biznes” oraz proste biznesplany przedsięwzięć szkolnych, takich jak np.: aukcja roślin i sadzonek w celu zebrania pieniędzy dla łódzkiego hospicjum. Wzięli również wraz z nauczycielami udział w dwudniowych warsztatach w Spale, których celem było doskonalenie umiejętności myślenia i działania przedsiębiorczego oraz w warsztatach w Centrum Pieniądza NBP w Warszawie. Podczas spotkania ogłoszono wyniki i wręczono nagrody ufundowane przez Narodowy Bank Polski dla laureatów i finalistów oraz nauczycieli opiekunów grup konkursowych. Komisja Konkursowa przyznała trzy pierwsze miejsca drużynom ze Szkoły Podstawowej nr 30 pod kierunkiem Pani Sylwii Bednarek, Szkoły Podstawowej nr 34 pod kierunkiem Pani Joanny Stelmaszczyk oraz Szkoły Podstawowej nr 65 pod kierunkiem Pani Reginy Bednarczyk. Wyróżnione zostały drużyny uczniów ze Szkół Podstawowych nr 143, 202 i 205.

Podczas spotkania wręczono również certyfikaty ***lidera procesu kształtowania postaw przedsiębiorczych*** oraz dyplomy dla szkół uczestniczących w konkursie na ***Najlepszy Szkolny Ośrodek Kariery.*** Podczas spotkania prezentowano również projekty uczniów uczestników 16-tej edycji Akademii Liderów Kariery, w której wzięli udział uczniowie z łódzkich szkół ponadgimnazjalnych. Uczniowie otrzymali certyfikaty potwierdzające ukształtowane podczas zajęć umiejętności. W podsumowaniu uczestniczyli: Wicedyrektor ŁCDNiKP Anna Koludo oraz opiekun projektu z ramienia Narodowego Banku Polskiego Sławomir Kabza, Główny Specjalista w łódzkim oddziale NBP.

(Źródło: Krótki Raport)[10]

[10] Agnieszka Mikina, Maria Wajgner (ODZ w ŁCDNiKP)

„Piosenka dla Łodzi i pięćdziesiąt innych wierszy”

Tomasz Misiak

Opublikowano drugi zbiór wierszy Tomasza Misiaka, specjalisty Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Jego wydany pod koniec ubiegłego roku debiutancki tomik „Słowo do słowa. Notatnik poetycki” okazał się bowiem trafieniem w dziesiątkę - spodobał się wszystkim, którzy po niego sięgnęli. Świadczą o tym zarówno opinie przekazywane nam bezpośrednio, jak i sygnały płynące z Internetu, gdzie pisano, że wśród wierszy Tomasza Misiaka są „prawdziwe perełki”, że „większość niesie jakieś przesłanie, każdy odnajdzie wiersz dla siebie, z którym się utożsamia, którym niejednokrotnie się zachwyci”.

Stąd kolejna inicjatywa wydawnicza Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego: tom zatytułowany „Piosenka dla Łodzi i pięćdziesiąt innych wierszy”. Trochę od poprzedniego obszerniejszy, w zamyśle bogatszy w poetyckie formy i odcienie, a ponadto skomentowany wizualnie wysmakowanymi graficznie fotografiami (autorzy zdjęć: Anna Gnatkowska i Marcin Chwalibóg).

„Piosenkę dla Łodzi” Tomasz Misiak napisał dla swojego rodzinnego miasta w gwiazdkowym prezencie, zamieściliśmy ją w świątecznym numerze naszego periodyku „Dobre Praktyki. Innowacje w edukacji”. Pozostałe wiersze powstawały w ciągu ostatnich dwudziestu lat. Można zatem powiedzieć, że dojrzewały do publikacji wraz z autorem, który zdradził nam, że po pierwsze nadal pisze, a po drugie – ma jeszcze to i owo w szufladzie. Zatem drugie spotkanie z wierszami Tomasz Misiaka niekoniecznie musi być ostatnim…

(Źródło: Krótki Raport 20.01. - 6.02.2019, s.5-7)